

**İ.Ü.
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME FAKÜLTESİ
DAVRANIŞ BİLİMLERİ
ANABİLİM DALI**

**ÖZEL OKUL VELİLERİNİN BEKLENTİLERİ İLE EKONOMİK
DURUMU MÜSAİT OLDUĞU HÂLDE DEVLET OKULLARINA
YÖNELEN VELİLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ
VE BUNA BAĞLI OLARAK ÖZEL OKULLARDA GÖRÜLEN
KAPASİTE BOŞLUĞUNUN NEDENLERİNİ TESPİT ETMEYE
YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Betül BAYRAM
12 868**

TEZ DANIŞMANI: Prof.Dr. Atilla BARANSEL

İSTANBUL - 1997

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
ÖN SÖZ.....	I
TABLolar LİSTESİ	II
GRAFİKLER LİSTESİ	IV
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: EĞİTİM OLGUSUNA GENEL BİR BAKIŞ	4
1.1. EĞİTİM TANIMLARI.....	4
1.2. BİR BİLİM OLARAK EĞİTİM	7
1.3. EĞİTİMİN TOPLUMSAL İŞLEVLERİ	8
1.3.1. Toplumun Kültür Mirasının Birlikli ve Aktarılması	8
1.3.2. Çocuğun Toplumsallaştırılması	9
1.3.3. Yenilikçi ve Değişmeyi Sağlayıcı Elemanlar Yetiştirmek	10
1.3.4. Toplumsal Seçme İşlevleri.....	10
1.3.5. Silyasal İşlev.....	10
1.4. EĞİTİMİN EKONOMİK İŞLEVİ.....	12
1.5. TOPLUMSAL HAREKETLİLİK VE EĞİTİM.....	13
1.6. TOPLUMUN NÜFUS ÖZELLİKLERİ VE EĞİTİM	14
2. BÖLÜM: MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ.....	18
2.1. OKUL KAVRAMINA GENEL BİR BAKIŞ	18
2.1.1. Okul Tipolojileri.....	19
2.1.1.1. Geleneksel Okul.....	19
2.1.1.2. Toplumun Bir Modeli Olarak Okul.....	19
2.1.1.3. Topluluk Okulu	20
2.1.2. Okul Eğitiminin Öğeleri	21
2.2. TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ VE ÖRGÜN EĞİTİM	21
2.2.1. Okul Öncesi Eğitim	22
2.2.2. İlköğretim.....	23
2.2.3. Ortaöğretim.....	24
2.2.4. Yüksek Öğretim.....	25

3. BÖLÜM: TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ İÇİNDE ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARININ YERİ	27
3.1. ÖZEL OKULLARIN TARİHÇESİ	27
3.1.1. <i>Tanzimat Dönemi (1839-1876)</i>	27
3.1.2. <i>Mutlakiyet Dönemi (1878-1908)</i>	28
3.1.3. <i>Meşrutiyet Dönemi (1908-1918)</i>	28
3.1.4. <i>Kurtuluş Savaşı Dönemi (1919-1922)</i>	28
3.1.5. <i>Cumhuriyet Dönemi</i>	29
3.2. ÖZEL EĞİTİM KURUMLARININ EĞİTİM SİSTEMİMİZDEKİ YERİ VE ÖNEMİ	29
3.2.1. <i>Kalkanma Planlarında Özel Okullar</i>	33
3.2.2. <i>İcra Planlarında Özel Okullar</i>	35
3.3. ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARININ BAZI GELİŞMİŞ ÜLKELERDEKİ GENEL GÖRÜNÜMÜ	48
3.3.1. <i>İngiltere Örneği</i>	38
3.3.2. <i>Fransa Örneği</i>	38
3.3.3. <i>Hollanda Örneği</i>	40
3.4. RESMİ OKULLAR İLE ÖZEL OKULLARIN KARŞILAŞTIRILMASI	40
4.BÖLÜM: KAPASİTE	46
4.1. KAPASİTE KAVRAMI	46
4.2. KAPASİTE KULLANIMININ ÖNEMİ	46
4.3. KAPASİTE KULLANIMININ ÖLÇÜLMESİ	46
4.4. KAPASİTE KULLANIMINI ETKİLEYEN NEDENLER VE “ATIL KAPASİTE”	46
5. BÖLÜM: ÖZEL OKUL VELİLERİNİN BEKLENTİLERİ İLE EKONOMİK DURUMU MÜSAİT OLDUĞU HÂLDE DEVLET OKULLARINA YÖNELEN VELİLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ VE BUNA BAĞLI OLARAK ÖZEL OKULLARDA GÖRÜLEN KAPASİTE BOŞLUĞUNUN NEDENLERİNİ TESBİT ETMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA	48
5.1. ARAŞTIRMANIN METODOLOJISI	49
5.1.1. <i>Problem</i>	50
5.1.2. <i>Amaç</i>	50
5.1.3. <i>Önem</i>	51
5.1.4. <i>Hipotezler</i>	51
5.1.5. <i>Önkabuller</i>	52
5.1.6. <i>Sınırlılıklar (Konunun Sınırlandırılması)</i>	52
5.1.7. <i>Tanımlar</i>	52
5.1.8. <i>Araştırmanın Yöntemi</i>	53

5.1.8.1. Araştırmanın Modeli	53
5.1.8.2. Araştırmanın AnaKütlesinin Belirlenmesi	53
5.1.8.3. Verilerin Toplanması.....	54
5.1.8.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması	55
5.1.8.5. Süre ve Olanaklar	56
5.1.8.6. Bulgular-Yorum	56
5.2. ARAşTIRMA SONUÇLARI VE ÖZET	94
6. BÖLÜM: GENEL SONUÇ VE ÖNERİLER	99

EKLER

1. Anket Formları
2. İl Millî Eğitim Müdürlüğü Araştırma İzin Kağıdı
3. 625 Sayılı Özel Okullar Kanunu
4. Almanya'ya Ait (Berlin) Özel Okullar Yasası
5. Çapraz Tablolar
6. Frekans Tabloları

ÖN SÖZ

Bugün dünyada yaygın ve örgün olarak yürütülen eğitim-öğretim faaliyetleri gelişen ve değişen şartlar ve olanaklara paralel olarak şekil değiştirse de, bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de eğitimin formal olarak yürütüldüğü yer okullardır.

Cumhuriyetin ilk yıllarından başlayarak okuma-yazma seferberlikleri ve ilkokulların yaygınlaşması ile başlayan okullaşma devletin önde gelen işi olmuştur.

İlk zamanlar ihtiyacı karşılayan resmî okullar, gelişen teknoloji ve değişen eğitim araçları, yabancı dil öğrenme isteği ve üniversite önlerindeki yığılma ile giderek yetersiz hâle gelmiştir.

Bu yetersizlik karşısında yeni arayışlara giren velilerin istekleri doğrultusunda özel okullar ortaya çıkmıştır.

Ülkemizde son yıllarda sayıları hızla artan özel okullara bakıldığında bir kapasite boşluğu olduğu görülmektedir.

Veli beklentilerinin ve ekonomik durumu müsait velilerin devlet okullarını tercih etmelerinin kapasite boşluğu üzerinde etkisinin ne olduğu ve velilerin tercih nedenleri bu araştırmanın konusunu oluşturmuştur.

▼ Bu çalışmanın başlatılmasında ve yürütülmesinde destek gördüğüm danışman hocam Prof. Atilla BARANSEL'e minnet ve şükranlarımı sunarım.

Ayrıca bu çalışmam süresince yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarımın sonuz teşekkürler...

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Türkiye’de nüfusun artışı ve 2000’li yıllara ilişkin tahmin eğrisi	15
Tablo 2: Türkiye ve bazı Avrupa ülkelerinde 1986-2000 yıllarında nüfus değişimleri	15
Tablo 3: Fransa Eğitim Sistemi	39
Tablo 4: Türkiye Eğitim Sistemi	39
Tablo 5 : Ortaokullar (1996-1997 Öğretim Yılı)	42
Tablo 6: Genel Liseler (1996-1997 Öğretim Yılı)	42
Tablo 7:Ortaokullar ve resmi genel liseler	43
Tablo 8: Örgün eğitim	43
Tablo 9: Özel Türk Okulları (1996-1997 Öğretim Yılı)	57
Tablo 10: Görüşülen Kişilerin Eğitim Durumu	61
Tablo 11: Çocuğun aldığı eğitimden memnuniyet	64
Tablo 12: Devlet okullarındaki eğitimin beğenilmemesi	64
Tablo 13: Özel okullardan beklenen	65
Tablo 14: Çalışkan öğrenci için okul özelliklerinin önemi	66
Tablo 15: Özel okul öğrencilerinin başarısındaki kurs desteği	66
Tablo 16: Özel okullardaki çocukların sosyalliği	67
Tablo 17: Özel okullardaki öğrencilerin yeteneklerinin keşfi	68
Tablo 18: Özel okullardaki öğrencilerin kültür ve toplumsal düzeyi	68
Tablo 19: Özel okul öğrencilerinin çevre duyarlılığı	69
Tablo 20: Özel okul öğrencilerinin sınıfta kalma kaygıları	70
Tablo 21: Özel okul öğrencilerinin sağlık problemlerine gösterilen ilgi	70
Tablo 22: Okulun eve yakınlık tercihi	71
Tablo 23: Okul tercihinde reklâm çalışmalarının önemi	71
Tablo 24: Özel okul tercihinde yakın çevrenin rolü	71
Tablo 25: Okul tercihinde, okulun fizikî görüntüsünün önemi	72
Tablo 26: Okul tercihinde, okulun köklü kurum olmasının önemi	72
Tablo 27: Okul tercihinde, okulun ulusal ve uluslararası etkinlikleri	73
Tablo 28: Okul tercihinde, okulun kendi içindeki bütünlüğü	73
Tablo 29: Özel okullardaki tam gün eğitimi	74
Tablo 30: Okul tercihinde sınıf mevcutlarının azlığının önemi	74
Tablo 31: Okul tercihinde, özel okulların üniversiteye öğrenci yetiştirmedeki başarısı	75
Tablo 32: Üniversiteye gidemeyen çocuğun işinin hazırlığı	75
Tablo 33: Okulun rehberlik faaliyetlerinin tercih etkisi	76
Tablo 34: Anadolu liseleriyle ilgili düşünce	76

Tablo 35: Özel okul tercihinde yabancı dil eğitimi	77
Tablo 36: Özel okul tercihinde yabancı öğretmen sayısı.....	77
Tablo 37: Özel okul tercihinde yabancı dile pratik imkânı tanınması	78
Tablo 38: Yabancı dilde verilmemesi düşünülen dersler	78
Tablo 39: Okul tercihinde öğretim kadrosunun kalitesinin rolü	79
Tablo 40: Okul tercihinde eğitimde kalitenin önemi	79
Tablo 41: Özel okullardaki sayıca fazla genç öğretmenlerin avantajı.....	80
Tablo 42: Okul tercihinde, okulun yönetim anlayışı ve organizasyon yapısı	80
Tablo 43: Özel okullarda okul yönetimiyle sağlanan diyalog	81
Tablo 44: Özel okullarda veli-okul işbirliği	81
Tablo 45: Okul ücretlerinin bütçeyi zorlaması	81
Tablo 46: Artan fiyatların yarattığı düşünce.....	82
Tablo 47: Özel okullardaki ticarî endişelerin veliye yansması.....	82
Tablo 48: Başarılı öğrenci olmak için özel okula gitme şartının olmaması	84
Tablo 49: Özel okulların öğrenciye kazandırdıklarının bilinmemesi	84
Tablo 50: Özel okulları gerekli bulmama	85
Tablo 51: Çocuğun özel okulda okutulma isteği	85
Tablo 52: Devlet okullarındaki eğitim düşüncesi	86
Tablo 53: Özel okul gerekliliği ve özel derslerle takviye	86
Tablo 54: Devlet okullarında öğrenciyi takip etme güçlüğü	86
Tablo 55: Ülkede dil eğitimine verilen önemi abartılı bulma	87
Tablo 56: Yabancı dilin kurslarla takviye edilebileceği düşüncesi	87
Tablo 57: Devlet okullarının ÖYS başarısı	87
Tablo 58: Özel okulların üniversite başarısı.....	88
Tablo 59: Özel okul öğrencilerinin şımarık olma düşüncesi	89
Tablo 60: Özel okulların sosyal imkânlarla göz boyaması.....	89
Tablo 61: Devlet okullarında bireylerarası ilişkilerin sıcaklığı	90
Tablo 62: Özel okul fiyatlarının yüksekliği.....	92
Tablo 63: Özel okul fiyatlarının gelecekteki durumunun bilinmemesinin tercihe etkisi	92

GRAFİK LİSTESİ

GRAFİK 1: ÖZEL MESLEK LİSELERİNDE ÇEŞİT FARKLILIKLARI.....	58
GRAFİK 2: ÖRNEKLEM.....	59
GRAFİK 3: ÇOCUKLARIN OKULDAKİ VELİSİ.....	59
GRAFİK 4: EBEVEYN EĞİTİM DURUMU.....	60
GRAFİK 5: HANEDE EĞİTİM GÖREN ÇOCUKLARIN CİNSİYET DAĞILIMI VE EĞİTİM DURUMU.....	61
GRAFİK 6: VELİLERİN SEMT SEÇİMLERİ.....	62
GRAFİK 7: HANEDE TEKNOLOJİDEN YARARLANMA.....	63
GRAFİK 8: EĞİTİM BEĞENİSİNİN DEVLET VE ÖZEL OKUL KARŞILAŞTIRMASI.....	65
GRAFİK 9: ÇEVRE DUYARSIZLIĞINDA ÖZEL VE DEVLET OKUL KARŞILAŞTIRMASI.....	69
GRAFİK 10: ÖZEL OKUL VELİLERİNE YÖNELİK SORULAR.....	83
GRAFİK 11: ÖZEL OKUL VELİLERİNE YÖNELİK SORULARIN DEVAMI.....	83
GRAFİK 12: ÖZEL OKULLARIN ÜNİVERSİTE BAŞARISININ DEVLET VE ÖZEL OKUL KARŞILAŞTIRMASI.....	88
GRAFİK 13: ÖZEL OKULLARDA VELİ-OKUL İŞBİRLİĞİNİN DEVLET VE ÖZEL OKUL KARŞILAŞTIRMASI.....	90
GRAFİK 14: ÖZEL OKULLARDAKİ TAM GÜN EĞİTİMİN YORUCULUĞUNUN ÖZEL VE DEVLET OKUL KARŞILAŞTIRMASI.....	91
GRAFİK 15: DEVLET OKULLARINA YÖNELİK SORULAR.....	93

GİRİŞ

Eğitim olgusu, günümüzde çok önemli bir hâle gelmiştir. İnsan, sürekli olarak kimi zaman hızlı, kimi zaman yavaş ama sürekli bir gelişim içinde olmuştur.

Hızlı bir değişimin yaşandığı günümüzde de bu değişime uyum sağlayabilecek nitelikte yeni nesillerin yetiştirilmesinde hiç şüphesiz kaliteli bir eğitimin önemi yüksektir.

Burada eğitim kurumlarına büyük işler düşmektedir. Bilgi çağına geçtiğimiz bu yüzyılda eğitim sisteminin, toplum ihtiyaçlarına uygun olarak sürekli bir şekilde değerlendirilmesi gereklidir.

Günümüzde aileler eğitim olayına karşı daha duyarlı hale gelmişlerdir. Yabancı dil öğrenmeye talebin artması, devlet okullarının kalabalık sınıfları ve kalitenin düşmesi, üniversitelere girişin her yıl artan talep ile daha zorlaşması velilerde yeni arayışlar doğurdu.

Bu gibi sebeplerle öğrencinin en iyi nerede eğitim alabileceği araştırılmakta ve okulların bazı özellikleri gözönüne alınarak okul seçimi yapılmaktadır. Özel okulların sayıca çoğalması bir yandan aileler için alternatif doğururken diğer yandan da eğitim sektöründe rekabeti fazlasıyla artırmıştır.

Diğer bir yandan eğitim ve öğretime duyulan ihtiyacın sayısal olarak hızla arttığı günümüzde özel okullarla devletin sırtında olan bu yük hafifletilmeye çalışılmaktadır.

Özel Öğretim Kurumları Kanununun 2. maddesinde "bu kurumlar faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemezler. Ancak, Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda eğitim kalitelerini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkan verecek yatırımlar yapmak üzere gelir sağlayabilirler" denilmek suretiyle amaçları belirlenmiştir.

Artan nüfusla birlikte, devlet okullarında verilen eğitim kalitesindeki düşüş de bilinen bir gerçektir.

Çocukları adına gelecek endişesi taşıyan aileler, eğitim sistemini etkileyen bir faktör haline gelmiş, bu sosyal talep baskısı karşısında mevcut sistem gerekli uyumu gösterememiştir.

O zaman da bu görevin bir kısmını özel okullar ve devletin açtığı Anadolu Liseleri, Süper Liseler gibi eğitim kurumları üstlenmiştir.

Ancak mevcut özel okulların fizikî yapıları müsait olduğu halde "96-97 istatistiklerine bakıldığında %48'lik bir kapasite açıklığı olduğu görülmektedir.

Özel okullar hizmet sektöründe yer alan kurumlardır. Eğitim-öğretim olarak verilen hizmetin alıcısı olan müşterilerde öğrenciler ve velilerdir.

Her hizmet sunumunda olduğu gibi burada da müşteri olarak velilerin eğitim beklentilerinin tatmini çok önemlidir. Kurumun kendi geleceği, buna bağlı olarak çevresine vereceği hizmetin kalitesinin de müşterilerin neyi, ne şekilde istediğiyle orantılı olduğu unutulmamalıdır.

Bu düşünceden hareketle özel okullar, velilerinin beklentilerini tam olarak bilmek, rakiplerinden farklılığını ortaya koymak mecburiyetindedir. Söz konusu alanda beklentilerini karşılamış bir veli, diğer bir veliyi etkilemiş olacak böylece velilerin karşılıklı etkileşimiyle özel okullar için müşteri potansiyelide genişlemiş olacaktır. Bunun sonucu olarak da hem devletin yükü hafifletilmeye çalışılmış hem de eğitim kalitesi artmış olacaktır.

Tüm bu sebeplerden dolayı, özel okul velilerinin öncelikli beklentilerini bilmek ve bu yolda iyileştirici çabalarda bulunmak, hem mevcut velinin özel okullardan ayrılmasının önlenmesi hem de bu okulların tüm bu şartlarını karşılayacak bir veli potansiyeli olduğu gözönüne alındığı hâlde, görülen kapasite boşluğunun nedenlerini tespit edebilmek için bu araştırma önemlidir.

Diğer bir yandan araştırma sonunda ulaşılan veriler, özel öğretim kurumlarının çalışmalarını tekrar gözden geçirmelerine ve yeniden yapılanmalarına katkıda bulunacaktır.

Özette; araştırmanın temel amacını şöyle belirtebiliriz.

- 1) Özel okul velisinin beklentilerinin belirlenmesi.
- 2) Devlet okullarında ekonomik durumu müsait olduğu halde öğrenci okutan velilerin beklentilerinin belirlenmesi.
- 3) Böylece kapasite düşüklüğünün nedenlerinin belirlenmesi
- 4) Gerekli önlemlerin üretimi.

1. BÖLÜM

EĞİTİM OLGUSUNA GENEL BİR BAKIŞ

1. BÖLÜM: EĞİTİM OLGUSUNA GENEL BİR BAKIŞ

1.1. Eğitim Tanımları

Eğitim, adı konulmuş olsun veya olmasın insanlık tarihi boyunca daima olagelmıştır.

Günümüzdede uygarlık düzeyi ne olursa olsun her toplumda varlığını hissettirmektedir. Nüfusu sınırlı ilkel bir kabiledede, insanoğlu bir taraftan temel ihtiyaçlarını karşılamak için kullandığı araçları geliştirmeye çalışmış, bir taraftanda toplumdaki çocuk, genç ve diğer yetişkinlerle örgün olmayan bir eğitim vermiştir. Böyle bir toplumda birey, canlı cansız çevre ile etkileşim yoluyla öğrenmiştir ve öğrenmektedir.

Öğrenmenin olduğu her durumda, insan davranışlarını değiştiren bir eğitim sürecinden söz edilebilir. Örnek olarak, balıkçılıkla geçinen ilkel bir kabiledede balık avına giden çocuk kendi yaşamı içinde eğitilmektedir¹.

Böylece toplumlar kültürel yapılarını eğitim yoluyla nesillerine aktarmışlardır.

Eğitim olgusu her toplumda kültürlerinin de etkisinde aynı anlamı ifade etmeyebilir, ancak günümüzde modern toplumlarda eğitim kavramı kurumsallaştırılmış ve okullar kurulmuştur. Ancak bu eğitimi okulla sınırlandırmak anlamına gelmemelidir.

Burada öncelikle eğitim tanımlarına dağınilip ardından konu genişletilecektir.

Türkçe sözlükte eğitim;

1. "Belli bir konuda bir bilgi ve bilim dalında yetiştirme ve geliştirme, eğitime işi.
2. Çocukların ve gençlerin toplum yaşayışında yerlerini alabilmeleri için gerekli bilgi, beceri ve anlayışları elde etmelerine, kişiliklerini geliştirmelerine yardım etme"² olarak geçmektedir.

Meydan Laurosse'de eğitim: "eğitmek, yerleştirmek eylemi: insan topluluklarında kültürün geliştirilmesi için yararlanılan araçların tümü, eğitmek için verilen dersler, bilgiler"³ biçiminde tanımlanmaktadır.

Eğitim Terimleri Sözlüğünde ise eğitim tanımları şöyledir:

¹ Fatma Vanş, Eğitim Bilimine Giriş, Ankara Üni.Eğitim Bilimleri Fak. Yayınları, No.159, Ankara, 1988, s.12

² Atatürk Kültür Dil ve tarih Yüksek Kurumu, Türkçe Sözlük, Türk Tarih Kurumu Basım Evi, Ankara, 1988

³ Meydan Laurosse

- 1- Yeni kuşakların, toplum yaşayışında yerlerini almak için hazırlanırken: gereken bilgi, beceri ve anlayışlar elde etmelerine ve kişiliklerini geliştirmelerine yardım etmek etkinliği
- 2- Önceden saptanmış amaçlara göre insanların kavranımlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı etkiler dizigesi
- 3- Belli bir konuda, bir bilgi yada bilim dalında yetiştirme ve geliştirme
- 4- Her kuşağa, geçmişin bilgi ve deneylerini düzenli bir biçimde aktarma yada kazandırma işi⁴

Eski çağlarda yaşayan filozoflara göre, eğitimi yaşamak için gerekli bilgilerin öğretilmesi ve erdemli insanların yetiştirilmesini ifade ediyordu.

Yunan bilgini Eflatun'a göre eğitimi; bedene ve ruha yetenekli güzelliği vermektir. Çiçero ise eğitimi "doğanın insana vermiş olduğu yetileri özenle geliştirme işidir"⁵ diye tanımlamıştır.

Türk Bilgini Farabi (870-950) eğitimi sözle yapılan öğretimden farklı olarak davranış kazandırma işi olarak görmüş ve eğitimde de ahlaki değeri olan davranışlar kazandırmayı vurgulamıştır.

İbni Sina (980-1036), eğitimin sınıf ve statüye bakılmaksızın her çocuğa verilmesini, çocuklara meslek eğitiminin sağlanmasını, istek ve ilgilere önem verilmesini ve baskısız bir eğitim modelini ortaya koyuyor⁶.

Avrupa'da eğitim üzerindeki yeni görüşler Rönesanstan sonra ağırlık kazanmıştır. 16.yy D.Erosmus eğitimde çocukların çok iyi incelenmesini ve okulda oyuna yer verilmesini, 17.yy Alman eğitimcilerden W.Ratke, eğitimin gözleme yoluyla somuttan soyuta doğru olacağını, yine aynı yüzyılda Çekoslovakyalı J.A. Comenis eğitimde gözlem ve deneyimin üzerinde durmuştur.

* John Locke da eğitimde, bellemeye dayanan bir öğretim yerine bol ve çeşitli yaşantılarla elde edilecek alışkanlıklar ve hayatta yararlı olabilecek bilgilerin kazandırılması konuları üzerinde durmuştur⁷.

J.F Merbert (1776-1841) çağdaş eğitimcilerin çoğunu etkilemiş, eğitimin objektif, akılcı ve bilimsel çalışmalarla geliştirileceği görüşünün öncülüğünü yapmıştır.

⁴ Ferhan Oğuzkan, Eğitim Terimleri Sözlüğü, Ankara, Türk Dil Kurumu, 1974, s.61-62

⁵ Susar, Filiz "Bir yönetici Modeli olarak Özel Okul Yöneticileri" (Özel Okul Yöneticilerinin Sosyo-Kültürel Özelliklerinin Belirlenmesine ve Eğitim-İşletme Yönetimi Konusundaki Yeterliliklerinin Ölçülmesine Yönelik Araştırma) (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi) İstanbul:İ.Ü. İşletme Fak., İşletme İktisadi Enstitüsü, Davranış Bilimleri Anabilim Dalı 1993 s.2

⁶ Yahya Akyüz "İbni Sina'nın Türk ve Dünya Eğitim Tarihindeki Yeri" A.Ü.Eğitim Fak. Dergisi cilt 15, Sayı1, 1982 s. 1-13

⁷ Fidan, Nurettin - Münire Erden, Eğitime Giriş, Ankara, Meteksan Matbası, 1993, s.26-30

J.J.Rousseau, (18.yy) eğitiminin özgür bir ortamda bizzat yaparak, yaşayarak olacağını savunur⁸.

Durkheim, eğitimi; "yetişmiş olan kuşakların, yetişen kuşakları metodlu olarak eğitmesi olarak" tanımlar⁹.

Weber, eğitimi birey ve grupları özel bir yaşam biçimine hazırlayıcı olarak görürken,

K.Mannheim, Weberin etkisinde kalmış, eğitim kavramını toplumun bütünüyle bir parçası olarak görmüştür¹⁰.

John Dewey'de eğitimin amacı, insanın sahip olduğu tecrübenin kalitesini geliştirmektir¹¹.

Ziya Gökalp, eğitimi bireylerin ulusal kültüre göre yetiştirilmeleri olarak tanımlar. Eğitimin amacı, kültürün rasyonel ve duygusal öğelerini özümlemiş ulusal tipteki insanı geliştirmektir¹².

Günümüz bilim adamlarından bazılarının eğitim hakkındaki görüşleri ise şöyledir;

Tezcan, "eğitim, kişiliğin gelişmesine yardım eden ve onu esas alan, onu yetişkin yaşamına hazırlayan, gerekli bilgi, beceri ve davranışlar elde etmesine yarayan bir süreçtir¹³."

Erdoğan, eğitimi genel ve özel eğitim olarak 2'ye ayırmaktadır.

Genel eğitimden amacı bireyi genel olarak geleceğe hazırlamak, toplumsal yapının geçmişteki özelliklerini gelecek kuşaklara aktarmaktır. Özel eğitim ise kişiye istene özellik ve yeteneklerin kazandırılmasını amaçlamaktadır¹⁴.

Başaran'a göre eğitim, insanın çevresinde olan değişimleri karşılayabilecek nitelikte insana yeni davranışlar kazandırmakla yükümlüdür¹⁵.

Fidan'a göre ise en genel anlamıyla eğitim, insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir. Bu süreçten geçen insanın kişiliği değişir. Bu değişiklik eğitim sürecinde kazanılan bilgi, beceri, tutum ve değerler yoluyla gerçekleşir¹⁶.

⁸ J.Leif - G.Rustin - Çeviren Nejdet Yüzbaşıoğlu - Psikoloji Doktrinleri açısından Genel Pedagoji, Ankara, Devlet Kitapları Millî Eğitim Basımevi, Ankara 1974, s.19

⁹ Durkheim, E., L'Evolution Pédagogique en France, Paris Press. Üniv. 2 ed. 1969, s.13

¹⁰ Mahmut Tezcan, Eğitim sosyolojisi, Ankara, Ankara Üniv. Eğitim Fak. Yay. No 150 1985, s.8

¹¹ Cevat Alkan, Eğitim Ortamları Ankara, Ankara Üniv. Eğitim Fak. Yay. no 85 1979, s.60

¹² Ziya Gökalp, Türkçülüğün Esasları, İstanbul, Varlık Yayınları 3. Baskı 1958, s.33

¹³ Tezcan, a.g.e , s.4

¹⁴ İhan Erdoğan, İşletmelerde Davranış, İstanbul İ.Ü. İşletme Fak.Yay. no:242, 1991, s.102-103

¹⁵ . İbrahim Ethem Başaran, Eğitime Giriş, Ankara, Bımaş Matbaacılık, 1978, s.13

¹⁶ Fidan a.g.e , s.13

Özetle şuna diyebiliriz ki eğitim, bireylerin davranışlarında istenilebilir yönde ve gözlenebilir değişiklikler meydana getirebilme işidir.

1.2. Bir Bilim Olarak Eğitim

Güvenç'e göre; Bilim, insanoğlunun soru sormasıyla başlamıştır. Üzerinde yaşadığımız dünya ve evren üzerine sorulan geçerli sorulara verilen güvenilir cevaplardan ise sosyal-beşeri bilimler doğmuştur. Eğitimde sosyal-beşeri bilimler arasında yer alan ve tüm bilim dallarının temelini oluşturan ve onlarda kapsayan bir kavramdır¹⁷.

Gerek toplumsal yaşantının giderek karmaşık hale gelmesi gerekse de üretilen bilgi ve tecrübelerin karmaşık bir hale gelmesi, günümüzde eğitim alanının bilimsel bir şekilde ele alınması gerektiğini kaçınılmaz hale getirmiştir.

Eğitim alanı çeşitli disiplinlerle ilişki içinde olan bir alandır. Çünkü "eğitim özde insan davranışlarının toplumsal istekler doğrultusunda değiştirilmesi ve geliştirilmesi ile uğraşan bir alandır"¹⁸.

Toplum bilimlerindeki ilerlemeler, eğitimin bağımsız bir araştırma alanı olarak gelişmesini hızlandırmıştır. Her bilimin kendine özgü inceleme alanı vardır. Bilimleri birbirinden ayıran en önemli özellik budur. Bunlardan eğitim bilimi; belli amaçlara göre insanların davranışlarının planlı olarak değiştirilmesi ve geliştirilmesinin yasa ve ilkelerini bulmaya ve bu amaçla teknikler geliştirmeye çalışan bir bilim dalıdır¹⁹.

Her bilimin inceleme alanı kendisine ait olmasına karşın, bütün bilim dalları kendilerine yakın bilim dallarından etkilenirler.

Örneğin insan, biyolojik ve sosyo-kültürel bir varlıktır. Biyoloji, psikoloji, tıp, antropoloji, sosyoloji, ekonomi gibi birçok bilimdalı insana hizmet eder. İnsanla ilgili olan eğitimde dolayısıyla bu ve benzeri bilim dallarını besler.

Eğitimde araştırma konuları çok çeşitlidir. Bunların belli başlıları şunlardır;

1. Öğretim, yöntem ve araçlarının geliştirilmesi
2. Öğrenmeye etki eden faktörler
3. Program geliştirme ve değerlendirme
4. Eğitim politikalarının geliştirilmesi

¹⁷ Bozkurt Güvenç, *İnsan ve Kültür*, İstanbul, Remzi Kitabevi 1984, s.3

¹⁸ Mehmet Kısakürek, "Eğitim Bilimlerinin Niteliği" Eğitim Bilimleri Sempozyumu, Ankara, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi yayınları No:136, Ankara Üniversitesi Yayınevi, 5-6 Nisan 1994, s.1

¹⁹ Fidan a.g.e , s.33

5. Eğitimde teori geliştirme

6. Eğitim yönetimi ve maliyet analizleri

Eğitimin bir bilim alanı olarak gelişmesi ve eğitimle ilgili davranış bilimlerindeki gelişmeler sonucunda eğitimde değişik uzmanlık alanları ortaya çıkmış ve eğitim bilimleri alanı çok çeşitlenmiştir²⁰.

1.3. Eğitimin Toplumsal İşlevleri

Eğitim, bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yolu ile kasıtlı olarak istenilen yönde değişimler meydana getirme sürecidir²¹.

Bu tanımdan da anlaşıldığı üzere eğitim, "belli bir zaman diliminde, bir ürün ortaya çıkartmak için harcanan maksatlı çabalann bütünüdür".

Burada ürün; toplum içinde yerini almak için gerekli bilgi ve becerileri almış, önceden belirlenen amaçlara uygun davranışlar edinmiş, belli bir konuda, bir bilgi yada bilim dalında yetişmiş ve önceki kuşakların bilgi ve birikimlerini almış insandır.

Sosyal bir varlık olan insan, almış olduğu eğitimin sonuçlarını toplum içinde yaşarken aynı zamanda eğitimin toplumsal işlevini de yerine getirmektedir.

İşlev amaca dönük eylemlerdir. Buna göre bir eğitim sistemi öğütlenirken yada yeniden örgütlenirken başlangıç noktası önce amaç, sonra işlev olmaktadır²². Hertürlü eğitim faaliyetinin belli bir amacı vardır. Amaçlar, toplumun farklı ihtiyaçlarını karşılamak üzere ortaya çıkar; o halde farklı amaçlara yönelik farklı işlevler söz konusudur.

Eğitimin, bir çocuğa büyüklerine karşı saygılı olması gerektiği öğretilirken gördüğü işlev ile yerli malı kullanılması gerektiği öğretilirken veya milletini ve devlet büyüklerini sevmesi gerektiği öğretilirken gördüğü işlev farklıdır.

Şimdi kısaca "Eğitimin Toplumsal İşlevlerine" bir göz atalım.

1.3.1. Toplumun Kültür Mirasının Birikimi ve Aktarılması

Kültür; bir milletin dini, ahlaki, hukuki, akli estetik lisanı, iktisadi ve fenni hayatlarının bütünüdür²³.

²⁰ Fidan, a.g.e., s.33

²¹ Selahattin Ertürk, Eğitimde Program Geliştirme, Ankara, Yelken Tepe Yayınları 1975 s.12

²² Ziya Bursalıoğlu, a.g.e., s.10

²³ Gökalp a.g.e s.27

Kültür; bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği bilgi, sanat, gelenek, görenek, beceri ve alışkanlıklarını içine alan karmaşık bir bütündür²⁴.

Kültür, toplumun önceki kuşaklardan devraldığı bir mirastır. Bu mirasın devamlılığını sağlamak için yeni kuşaklara aktarılması gerekmektedir.

Kültürü oluşturan öğelerden biride eğitimidir. Eğitimin kültür içindeki tarihsel fonksiyonu bilgi yetenek ve fikirleri doğurması ve geliştirilmesidir. Ayrıca bu kültürel değerlerin nesilden nesile ve özellikle günümüzde toplumdan topluma aktarılmasında eğitime düşer.

Önceki nesillerin bilgi ve görgüleri sonraki nesillere belirli bir eğitim sistemiyle aktarılır. Toplumlararası bilgi, görgü ve teknolojinin taşınması eğitimin yardımıyla olur. Kültürün gelişmesinde en etkin rolü eğitim oynar²⁵.

1.3.2. Çocuğun Toplumsallaştırılması

Toplum "ortak bir kültüre sahip insan topluluğudur"²⁶.

Bireyin toplumun bir üyesi haline gelme sürecine toplumsallaşma denir²⁷. Bu süreç içinde birey içinde yaşadığı toplumun değerlerini kurallarını yapılması istenen veya istenmeyen hareketleri ve davranışları öğrenerek toplumun bir üyesi haline gelir. Yani toplumsallaşma belirli sosyo-kültürel normlara ve beklentilere uyma davranışı meydana getirir²⁸.

Kültürel birikimin sınırlı olduğu ilkel ya da ilkele yakın toplumlarda, bireyin toplumsallaştırılmasında aile ve toplumdaki diğer üyelerin çabaları yeterlidir. Bu toplumlarda çocuk yaşamını sürdürmek için yapacağı ekonomik faaliyetleri, toplumun inanç ve değerlerini aile üyelerinden ve akran gruplarından öğrenebilir. Ancak kültürel birikim hızlandıkça, bireyin toplumsallaştırılması işlevi değişik toplumsal kurumlar tarafından sağlanmaya başlanmıştır. Günümüz modern toplumlarında her toplumsal kurum bireye kültürün farklı özelliklerini kazandırır. Örneğin çocuk, aile üyelerinden aile içindeki rolleri, aile üyelerince kabul edilen değerleri ve inançları, arkadaş gruplarında ise arkadaşlık ilişkilerini, arkadaşlık rolünü, üyesi olduğu grubun norm ve değerlerini öğrenir²⁹.

²⁴ Tylor E.B. 1971; Bulunduğu kaynak: Güvenç, a.g.e, s.102

²⁵ Fidan, a.g. e., s.27

²⁶ Çiğdem Kağıtçıbaşı, İnsan ve İnsanlar, İstanbul, İstanbul Matbaası, 1988 s.262

²⁷ Kağıtçıbaşı, a.g.e., s.266

²⁸ Fidan, a.g.e., s.58

²⁹ Fidan, a.g.e., s.58

1.3.3. Yenilikçi ve Değişmeyi Sağlayıcı Elemanlar Yetiştirmek

Toplumlar sürekli gelişim ve değişim içindedirler. Kültür de toplumsal kurumlar ve şartlardaki değişmelerle birlikte sürekli değişir. Bu nedenle toplumların yaşamını sürdürmesi ve gelişmesi için yalnız kültürün yeni nesillere aktarılması yeterli değildir. Ayrıca bireylerin toplumdaki değişmelere uyum gösterebilecek ve değişmeye katkıda bulunacak bir biçimde yetiştirilmeleri gerekmektedir. Buda eğitim kurumları ile sağlanır³⁰.

1.3.4. Toplumsal Seçme İşlevleri

Birçok ülkede eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması siyasal bir amaçtır. Bu amaç, eğitim yoluyla gerçekleştirilmeye çalışılır. Çeşitli siyasal partiler eğitimde fırsat eşitliğini gerçekleştirmek için çaba harcarlar. Bununla birlikte bir ülkenin nüfusu, farklı yeteneklerdeki insanlardan oluşur.

İşte her toplumda, çeşitli yeteneklerdeki kimseleri kaplayan bir yetenek havuzu vardır³¹. Eğitimin seçme işlevi, bu havuzdaki yetenekli çocukların seçilmesi, onlara tam bir eğitim imkanı verilerek kendilerinden ilerde geniş ölçüde yararlanılmasını sağlamaktır.

Kuşkusuz bu çocuklar, çeşitli toplumsal sınıflara dağılmışlardır. Hangi toplumsal sınıfta olursa olsunlar bu en yetenekli çocukların seçilip eğitilmesi ve kendilerinden yararlanılması hem birey hemde toplumun yararına³². Eğitimin seçme ve sınıflama işlevini daha çok okul yerine getirmektedir. Bu yüzden eğitim kurumlarına büyük işler düşmektedir.

Ancak ülkemizde kitle eğitimi şeklinde olan okul sistemimizle, bu işler en çok sınavla alan okullarla ve özel okullarla yerine getirilmeye çalışılmaktadır.

1.3.5. Siyasal İşlev

Siyaset "İnsan toplumlarını yönetmek sanatı ve işidir"³³. Eğitimin siyasal işlevi, toplumlarda devlet sisteminin ortaya çıkmasıyla başlamıştır³⁴. Eğitimin siyasal niteliği onun devletin bir işlevi olduğundan meydana gelmektedir³⁵.

³⁰ Fidan, a.g.e., s.58

³¹ Musgrove, P.W. The Socrology of Education, Englend 1965 s.155

³² Tezcan, a.g.e., s.73-74

³³ Tezcan, a.g.e., s.68

Eğitimin siyasal işlevini 3 grupta toplayabiliriz.

- A- Siyasal düzeni koruma
- B- Lider yetiştirme
- C- Seçmen yetiştirme

A. Siyasal Düzeni Koruma

Toplumlar genellikle mevcut siyasal rejimlerini korumak isterler. Eğitim kurumları toplumdaki bireylere milli ideolojiyi, değerleri ve idealleri kazandırarak onları mevcut siyasal düzene bağlı vatandaşlar olarak yetiştirirler. Okullarda çocuklara küçük yaşlardan itibaren bayrağı, milli değerleri ve sembolleri benimsemeleri öğretilir. Devletin dayandığı temel felsefe, ideoloji ve ilkelere çeşitli dersler, törenler, özel gün kutlamaları gibi faaliyetlerle çocuk ve gençlere kazandırılır. Böylece, eğitim kurumları mevcut siyasal düzenin korunmasına yardımcı olur³⁶.

Her ülke eğitim programlarını, kendi rejimini ideolojisi doğrultusunda düzenler. Ülkemizde eğitimin her kademesinde Atatürk ilke ve inkılapları, Cumhuriyet idaresini koruyan benimseyen değerleri öğretilmektedir.

Milli Eğitim Temel Kanununun, Türk Milli Eğitiminin Amaçları bölümünde genel amaçlar içinde Türk milletinin bütün fertlerini Madde 1 Atatürk İnkılap ve İlkelerine ve Anayasada ifadesini bulan Atatürk Milliyetçiliğine bağlı; Yurttaşlar olarak yetiştirmek ibaresi yer almaktadır.

B. Lider Yetiştirme

Liderliği, "insanları belirli amaçlara yöneltmeye ikna yeteneği", lideri de "grup üyelerini bir araya toplayan ve onları grup amaçlarına güdüleyen insan" olarak tanımlamak mümkündür³⁷. Lider enerjisi, girişimci yeteneği, fikir bağımsızlığı, yaratıcı yeteneği, adalet olgusu, insanlara yardım sevgisi ve bu gibi nitelikleriyle en az rastlanan bir insandır³⁸.

³⁴ Fidan, a.g.e., s.60

³⁵ Tezcan, a.g.e., s.68

³⁶ Fidan, a.g.e., s.60

³⁷ Erdoğan, a.g.e., s.330

³⁸ Kemal Tosun, Yönetim ve İşletme Politikası, İstanbul, İ.Ü.İşletme Fak.Yayın no 232, Yön Ajans, 1990 s.58

Liderlik, etkileyebilme farklılığı olarak dahi tanımlanabilir³⁹.

Liderlik olayı asker gruplarından, şirketlerin, resmi dairelerin, partilerin ve hatta dini grupların yönetilmesine kadar gider⁴⁰.

Eğitim kurumları bir yandan toplumdaki bireylere milli bilinci kazandırarak mevcut siyasal sistemin devamlılığını sağlarken, diğer yandan ülkenin yönetiminde rol alacak liderlerin yetiştirilmesinde de önemli rol oynar⁴¹. Ülkemiz de bazı yüksek okullar, devlet adamı, lider yetiştiren okullar olmuşlardır. Örneğin; Siyasal Bilgiler Fakültesi, Hukuk Fakülteleri, Mühendislik Fakülteleri ve Harp Okulu.

C. Seçmen Yetiştirme

Demokrasi ile idare edilen toplumlarda eğitimin diğer bir siyasal işlevi iyi seçmen yetiştirmektir⁴². Okullarda, ileriki yaşamlarında seçmen olacak ve ülkelerinin demokratik yaşamlarında rol oynayacak gençlere demokrasinin gerektirdiği bilgi alışkanlıklar, tutum ve davranışlar öğretilir.

Son yıllarda bizim okullarımızda da yaygınlaşan "Okul Başkanı" seçimleri, propaganda çalışmaları, oy verme şekilleriyle, demoratik seçimleri andırmaktadır.

1.4. Eğitimin Ekonomik İşlevi

Eğitimin ekonomik işlevine değinirken ekonomi ile eğitim arasındaki bağı açıklıkla ortaya konulması gerekmektedir. Kesin ölçüm zorlukları bulunmakla birlikte, ekonomistler eğitimin üretim artışında önemli bir rol oynadığını göstermişlerdir.

Eğitim sisteminin ekonomik işlevi, kısaca ekonominin ihtiyaçlarına uyan ve geleceğin tüketicilerine gerekli bilgiyi verecek insan gücü ile birlikte beyin gücünü sağlamaktır⁴³.

Eğitim, bireylere belli oranlarda beceriler kazandırarak onları üretici duruma getirir. Bir meslek dalında yetişen birey, endüstri, tarım, hizmet gibi alanlarda toplumun ihtiyacı olan insan gücüne cevap vererek, ekonomiye katkıda bulunur.

Eğitim kurumları insan gücü yetiştirmenin yanısıra toplumdaki bireylere ülke ekonomisinin gerektirdiği tüketici davranışlarını kazandırarak da ekonomik gelişmeye

³⁹ Can Baysal - Erdal Türkaslan, İşletmeler için Davranış Bilimleri, İstanbul, İ.Ü.İşletme Fak.Yayın no:5, 1994, s.201

⁴⁰ Baysal-Türkaslan a.g.e. s.199

⁴¹ Fidan , a.g.e. s.61

⁴² Fidan , a.g.e. s.62

⁴³ Musgrave a.g.e s.178

katkıda bulunur. Eğitim yoluyla bireye toplumsal kaynakların akılcı biri biçimde kullanılması ve değerlendirilmesi için gerekli davranışlar kazandırılarak ülke ekonomisine katkıda bulunmaları sağlanabilir⁴⁴.

Milli Eğitim Temel Kanununun, Milli Eğitimin genel amaçlarının açıkladığı 3. Madde de; Fertlerin ilgi istidat ve kâbileyetlerine göre toplumun mutluluğuna katkıda bulunacak bir meslek sahibi olmaları vurgulanırken eğitimin ekonomik işlevinin altı çizilmektedir. İlkokul sıralarından itibaren öğretilen, tutumlu olmak, kendi eşyasını, okul eşyasını korumak, boşa akan muslukları kapatmak, boşa yanan lambaları söndürmek konularından eğitimin ekonomik işlevi ilgilidir.

1.5. Toplumsal Hareketlilik ve Eğitim

Toplumsal hareketlilik ve eğitim birbirine yakından bağlı iki kavramdır.

Eğitim geniş anlamda "kişinin toplum değerlerine ve yaşama biçimlerine sağlıklı uyumuna yardım eden bir süreç olarak görülebilir"⁴⁵.

Hareketlilik kavramı ise, "toplumdaki birey yada grupların fiziksel yada toplumsal çevredeki herhangi bir hareketini" ifade eder. Bu hareketliliği 2 grupta toplayabiliriz.

1. Fiziksel Hareketlilik: Biz buna coğrafi hareketlilik, göç diyebiliriz.

2. Toplumsal Hareketlilik: Genel anlamıyla toplumdaki bireylerin toplumsal hiyerarşide bir statüden diğer bir statüye geçmesidir⁴⁶.

Diğer bir yandan eğitim ve toplumsal hareketlilik ilişkisini şöyle ifade edebiliriz.

"Eğitim, fırsat eşitliğini sağlayan bir araç olarak bireylerin kabiliyetleri ölçüsünde toplumun en üst kademelerine kadar yükselebilmelerini sağlar. Bu özelliği ile, kişilerin toplum içinde sahip oldukları statüden daha üst bir statüye yükselebilmelerine yarayan sosyal hareketlilik aracıdır⁴⁷.

Toplumsal Hareketliliği 2 gruba ayırabiliriz.

A- Yatay Toplumsal Hareket: Aynı toplumsal düzeyde kalmak koşuluyla, bir benzer grup yada durumdan diğerine doğru ileri geri hareketi ifade eder.

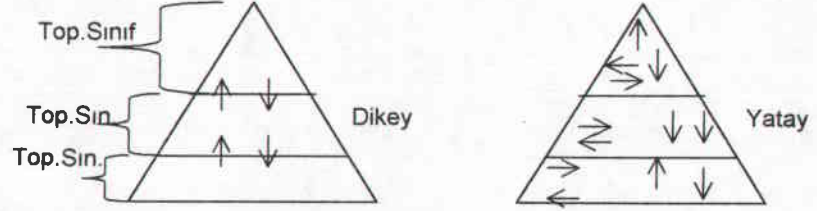
B- Dikey Toplumsal Hareket: Bu durumda ise bir toplumsal sınıftan diğerine geçiş söz konusudur.

⁴⁴ Fidan, a.g.e. s.62

⁴⁵ Vanş, a.g.e. s.95

⁴⁶ Tezcan, a.g.e. s.54

⁴⁷ İbrahim Duyar, "Kalkınma Planlaması, Bölgesel Planlama ve Eğitim planlaması İlişkileri" Makalesi, Eğitim Bilimleri Fak. Dergisi, Ankara, Ankara Üniv.Yayınevi 1988 s.533

Ortaya çıkan yeni mesleklerin ve durumların gerektirdiği bilgi ve beceriler eğitim yoluyla elde edilir. İşte eğitim bu yeni mesleklere bireyleri hazırlamak bakımından önem taşımaktadır.

Anlaşıyor ki, eğitim dikey toplumsal hareketliliğin nedeni olmaktadır.

Ülkemizde cumhuriyetin kuruluşundan yaklaşık 1970 yılına kadar eğitim kurumları dikey toplumsal önemli rol oynamıştır. 1980'li yıllardan sonra yükseköğrenim kurumlarının kapasitelerinin artırılması sonucu belli alanlarda toplumun ihtiyacından daha fazla insan gücü yetiştirilmeye başlanmıştır. Bu durum toplumda yabancı dilde eğitim yapan kurumlara talebi artırmıştır.

Ekonomik düzeyi düşük olan ailelerden tümü olmasada bir kısmının çocukları, paralı okullardan kazandıkları burslarla toplumsal statüleri yukarıya çekmektedir⁴⁸.

1.6. Toplumun Nüfus Özellikleri ve Eğitim

Toplumların nüfusu, bir toplumun eğitimin ekonomisine kadar her alanı etkileyen çok önemli bir faktördür. Ülke kapasitesinin üstünde bir artış tüm toplumu etkilemektedir.

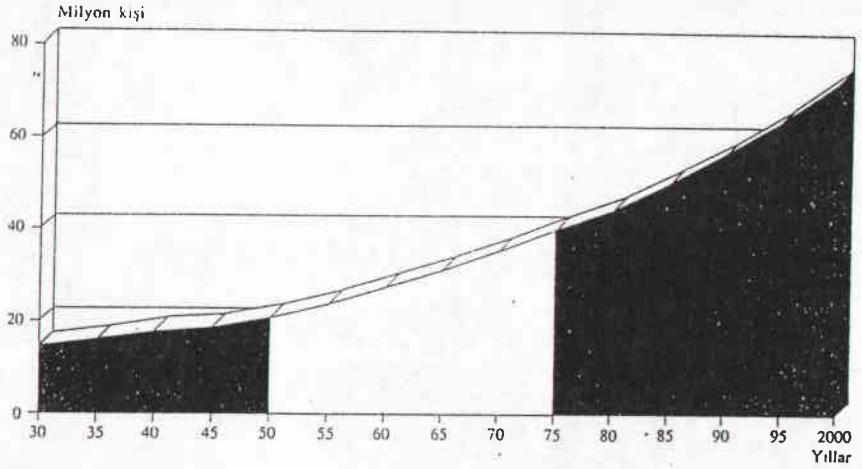
Türkiye nüfus artışı % 2.5 düzeylerinde seyretmektedir.

Nüfus her 25 yılda iki misli artmaktadır.

2000 yılında 23 milyon daha artış olacaktır. Bu artış eğitime çok ağır yeni bir yük bindirmektedir. Esasen okullaşma oranı ve kalitesi düşük olan eğitim, çığ gibi büyüyen bu artış altında kalmaktadır.

⁴⁸ Fidan a.g.e. s.95

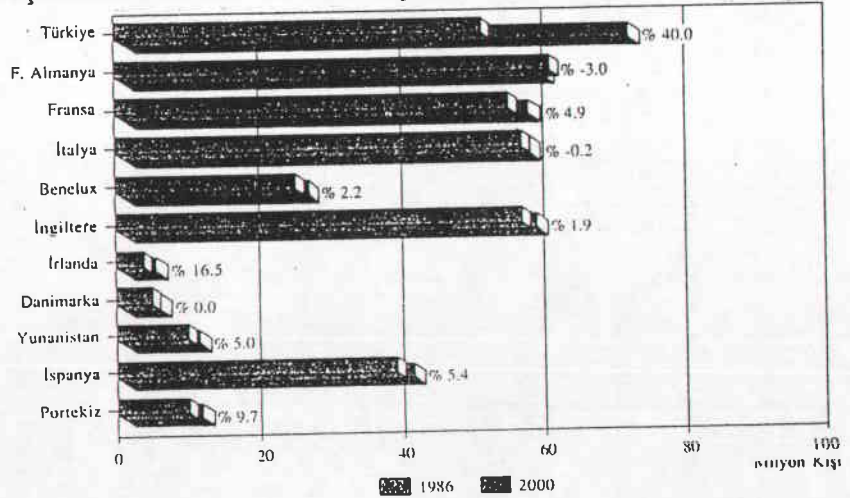
Şekil 3 Türkiye'de nüfusun artışı ve 2000'li yıllara ilişkin tahmin eğrisi

Kaynak: Türkiye İstatistik Yıllığı 1987

Tablo 1: Türkiye'de nüfusun artışı ve 2000'li yıllara ilişkin tahmin eğrisi

Böylece hızlı nüfus artışı, batı ülkeleri ile aradaki gelişmişlik düzeyi farkının gittikçe açılmasına nedenolan faktörlerin başında yer almaktadır⁴⁹.

Kaynak: EUROSTAT 1987, Luxembourg

Türkiye İstatistik Yıllığı, 1987

Tablo 2: Türkiye ve bazı Avrupa ülkelerinde 1986-2000 yıllarında nüfus değişimleri

Gelişme grafiği düşük toplumlarda nüfus artışının daha fazla olduğunu yapılan araştırmalar göstermektedir.

Bu da doğrudan doğruya eğitim açığına bağlanabilir. Nüfus ve eğitim birbiriyle çok yakından ilgili 2 kavramdır.

Birinin fazla va az oluşu diğerini doğrudan etkilemektedir.

Bunu şöyle açıklayabiliriz;

Bir toplumun nüfusunun azalması yada çoğalması, toplumdaki iş gücü sayısının, üretim ve tüketim miktarını, bunlara bağlı olarak da ulusal gelirdeki artış ve artışın toplum içindeki bireylere dağılımını etkiler.

Diğer bir deyişle nüfusun artış oranı, genç yada yaşlı oluşu, dağılımı cinsler açısından görünüm vb. olgular, eğitim olanakları sağlamada rol oynar⁵⁰.

Nüfus artışının ülkemizde, daha çok kırsal yörelerde, görüldüğü ve bununda, bu yörelerde erken evlenmelere bağlanabileceğine ilişkin görüş geneldir. Sonuçta erken evlenmelerde kırsal yörelerde, kız çocuklarının eğitim ve meslek edinme imkânlarını kısıtlamaktadır⁵¹.

Sonuçta eğitim seviyesinin yüksek olduğu toplumlarda doğum ve ölüm oranlarının daha düşük olduğunu araştırmalar göstermektedir.

Dolayısıyla ülkelerin nüfuslarıyla, nüfusların yaşlara göre dağılımında eğitim durumlarının niteliğini etkilemektedir.

⁴⁹ Tüsiat Türk Sanayicileri ve İşadamları Demeği, Türkiye'de Eğitim Sorunları ve Değişime Yapısal uyum önerileri, İstanbul, 1990 s.17

⁵⁰ Vanş, a.g.e. s.138

⁵¹ Adnan Güriz, Türkiye'de Nüfus Politikası ve Hukuk Düzeni, Ankara, Türkiye Kalkınma Vakfı Yayınları No 2, 1975, s.37

2. BÖLÜM

MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ

2. BÖLÜM: MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ

2.1. Okul Kavramına Genel Bir Bakış

Bütün canlı varlıklar içerisinde sadece insan eğilip bükülebilme özelliğine sahiptir. İnsanın "eğilip bükülebilmesi" demek onun bir biçim kazanması, bu kazandığı biçimi; yaşamı boyunca geliştirebilmesi; işleyebilmesi mânâsına gelir. "Eğilip-bükülebilene" bir varlık olan insan, dünyaya geldiği zaman sadece şu veya bu yönde geliştirilebilecek ham yeteneklere sahiptir.

Bu ham yeteneklerin gelişmesini sağlamak, ona uygulanan eğitimin işidir⁵².

Eğitim, tarihi bir oluşum içinde, sosyal bir kurum olarak gelmiştir ve bugün en açık bir şekilde kendini okul sistemi ile göstermektedir.

Böylece okullar, insanlığın başlangıcından itibaren zamanımıza kadar kazandığı bilgi birikimlerini yeni nesillere sistemli ve organize edilmiş bir şekilde aktaran yaygın birer eğitim müessesesidir⁵³.

Aile çevresinde, konu komşuluk çevresinde kreş ve yuvalarda sağlanan okul öncesi eğitim, yeterince etkili olmadığı ve ulus düzeyinde bir örnek sonuç alınamadığı için, belli yaşlardaki çocuklarda, öğretmenleri belli eğitim-öğretim programları çevresinde bir araya getiren devlet okulları açılmış, okul düzeni yaygınlaşmıştır⁵⁴.

Okul, toplumdaki bireylerin eğitilmesi işlevini üstlenen kurumların ortak adıdır. Okullar informal eğitim verirler. Daha evvel devlet kontrolünde, bireyin ihtiyaçlarına göre önceden hazırlanmış müfredatları ve programlarıyla, öğrencilere yaş gruplarına göre eğitim veren, bilginin yanında beceri kazandıran, hayata hazırlayan kontrollü kurumlardır⁵⁵.

Başka bir ifadeyle; okul toplumun akıdır. Okulun temel görevi, eğitim ve öğretimde bulunmak, bilgi peşinde koşmak ve akli geliştirmektir⁵⁶. En ilkelinden en gelişmişine kadar tüm okullar öğrencilerinden kuşaktan kuşağa getirilmiş ve yığılmış

⁵² Takiyettin Mengüşoğlu, Felsefi Antropoloji, İstanbul, İ.Ü.Edb.Fak.Matbaası, 1971 s.213

⁵³ Cavit Binbaşıoğlu, Ankara, Binbaşıoğlu Yayınevi, 1977, s.22

⁵⁴ Bozkurt Güvenç, İstanbul, Remzi Kitabevi, 1984 s.325

⁵⁵ Fidan, a.g.e. s.72

⁵⁶ Theodore M.Greene, A liberal Christian Idealist Philosophy of Education Modern Philosophies and Education (ed.by Nelson B.Henry) the University of Chicago, 1955, s.116

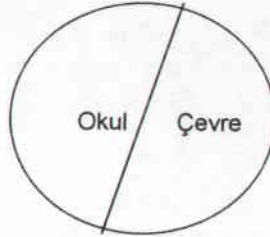
davranışları öğrenmelerini ve gerektiğinde bunları kullanmalarını ister⁵⁷. Okullar verilen eğitim düzeyi ve niteliğine göre anaokulu, ilkokul, lise, meslek okulu yüksek okul ve üniversite gibi çeşitli adlar alır. Bu okulların her birinin kendine özgü amaçları, eğitim programları ve öğretim yöntemleri vardır.

2.1.1. Okul Tipolojileri

2.1.1.1. Geleneksel Okul

Okul, entelektüel ve mesleki becerilerin öğretimi ile uzmanlaşmış bir kurum olarak görüldüğünde topluluktan ayrı bir duruma gelir.

A.B.D.'de bir çok okul bu görüşten hareket etmiştir. Okul çevreden tamamen ayrıdır. Sadece öğretime önem verir.

2.1.1.2. Topluluğun Bir Modeli Olarak Okul

Bu modelde okul-topluluk ilişkisi şöyledir. Okul, topluluğun basitleştirilmiş bir modelidir. Bu görüşe göre çocuklar, okulda bir yetişkin olarak nasıl yaşanacağını ilk kez, okul içinde yaşayarak öğrenirler. Bu John Dewey'in görüşüdür.

İlkokul düzeyindeki böyle bir okulda öğrenciler sürekli olarak meşguldürler.

Beraber yer, içer, oynar, çalışır ve birçok eylemleri paylaşırlar. Öğrenciler yaşları ilerledikçe kendi işlerinin organizasyonu sorumluluğunu üzerlerine alırlar.

Ortaokul düzeyinde ise, etkin bir öğrenci yönetimine sahiptir. Bu yöntem okul eylemleri, spor disiplin konularında büyük bir güce sahiptir.

Bu tip okulun; bir aile, bir fabrika ve bir korporasyon gibi olduğu hakkında üç görüş vardır.

Aile modelinde; bu okullar, okul öncesi okul, özel okulların birinci sınıfları ya da küçük köy okulları olarak görülür.

⁵⁷ Willis H. Griffin, Relp B.Spence, Cooperative International Education, Washington: ASCD, NEA, 19770, s.18

Öğretmen daha çok baba yada anne rolü oynar. Çocuklar birbirlerinden öğrenirler. Son zamanlarda İngiltere’de bir çok ilkokul bu modeli, 5 yaşından 7 yaşına kadarki çocuklar için kabul ettiler.

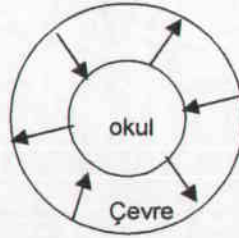
Fabrika modelinde; okul giren öğrenciler hammadde, mezun olurken de okulun üretimi olarak görülürler. Öğrenciler bir fabrikada eğitilen işçiler gibidirler. Öğretmen de onları yöneten ustabaşı gibidir. Öğrencilerin çoğu aynı işi yapar. Birbirleriyle yarışmaları teşvik edilir. Bireysel üretimlerinin miktarına göre, parça başına işçiler gibi ücret ödenir.

Korporasyon Modeli; 1950’den sonra görülmüştür. Öğrenci ve öğretmenler ortaklaşa olarak planlanmış ve organize edilmiş bir iş için birlikte gruplandırılır. Öğretmenler takım durumunda öğretir, öğrenciler takım durumunda çalışır. Okul teknolojiden yararlanır⁵⁸.

2.1.1.3. Topluluk Okulu

Bu tip okul, 1930 yılından beri A.B.D.’de geliştirilmiştir. Çocuk ve yetişkin öğrenciler okul eylemleriyle, doğrudan doğruya topluluğu daha iyi duruma getiren amaç durumundadırlar. Böylece okul, toplulukla daha yakından ilişkili yapısal bir birimdir.

Topluluk eylemlerinde öğrenciler yer alır⁵⁹.

Topluluk okulunun geniş çaplı iki özelliği vardır.

1. Çocuklara, yersel topluluğun keşfedilmesi, geliştirilmesi ve kaynaklarının kullanılmasını öğretir.
2. Okul, sadece okul çağındaki çocuklara değil, bütün topluluğa hizmet eder. Bu tip özelliklere sahip okullar daha çok küçük köy yerleşmelerinde ilk kez geliştirilmiştir. Bu

⁵⁸ Tezcan, a.g.e, s.313-316

tip okullar çevre kalkınmasının aracıdır. Çevre kalkınması için okulun birinci derecede sorumluluğu vardır. Çevredekiler okulun çalışmasında söz sahibidirler. A.B.D.'de kentlerde de bu tip okullar vardır.

II. özellikle, kentsel topluluğun yeniden biçimlendirilmesinde ve kurulmasında okulun yer almasıdır.

Bu tip okullardan 3'üncüsü bizde hiç yer almamıştır. I. geleneksel tip bizde hem kırsal hemde kentsel bölgelerde çok yaygındır.

II. tipe örnek olarak bir dereceye kadar köy enstitüleri gösterilebilir⁶⁰.

Çevrenin kötü etkileri okulun iyi etkileriyle karşılanmalıdır. Okul ve çevre birbirinden ayrı kalınca ikisinin ürünü diğerine uymakta zorluk çeker⁶¹.

2.1.2. Okul Eğitiminin Öğeleri

Okul eğitiminin, eğitim programı, öğrenci, öğretmen, yönetici, bina ve araç gereçler, çevre olmak üzere altı temel ögesi vardır. Birbirleriyle etkileşim içinde olan bu öğelerin herbiri okul eğitiminin niteliğini etkiler. Bu öğelerden birindeki eksiklik yada aksaklık okulun amaçlarına ulaşmasında olumsuz etkiye bulunur.

Bu öğelerin yanısıra okulun dışında yer alan ancak okul eğitimi üzerinde önemli rol oynayan toplumsal kurum ve gruplar vardır⁶².

Birer eğitim kurumu olan okullar, kendi amaçlarını gerçekleştirdikleri sürece yaşarlar. Okulu oluşturan tüm öğeler okulun amacına ulaşması için gereklidir. Öğelerin herbirinin işlevi farklı olmakla birlikte öğeler birbirleriyle etkileşim içinde bir bütün olarak okulun amaçlarına ulaşmasına hizmet ederler.

2.2. Türk Milli Eğitim Sistemi ve Örgün Eğitim

Eğitimin temel girdisi insandır. Çıktısı da eğitilmiş insandır.

İnsan ise toplumun en önemli unsuru, bütün sosyal ve ekonomik faaliyetlerin odak noktasıdır.

Kalkınma, zenginleşme, daha fazla gelir ve daha iyi iş, rahat ve mutlu bir toplum elde etmek için gerekli unsurlardır.

Bunun yolunda kaliteli bir eğitimidir.

⁵⁹ Mavihurst M.R.Neuqarden, B. Society and Education th 4th edition, U.S.A. 1975 s.220

⁶⁰ Tezcan a.g.e 316-317

⁶¹ Ziya Bursalıoğlu Eğitim İdaresi, Ankara, Ralaba Yayımevi, 1967, s.25

⁶² Tezcan a.g.e s.72

"Eğitim, çocuklara, ergenlere ve yetişkinlere kazandırılacak zihinsel ve bedensel yeteneklerin tümünü kapsayan her çeşit yetiřtirmedir⁶³.

Türk Milli Eğitim sistemi bu konudaki çalışmaların örgün ve yaygın eğitim olmak üzere 2 grupta gerçekleştirmektedir. Bunları açacak olursak;

Örgün Eğitim; - Okul öncesi eğitim

- İlköğretim
- Ortaöğretim
- Yüksek öğretim

Kurumlarını kapsamaktadır.

Yaygın eğitim, örgün eğitim yanında veya dışında düzenlenen eğitim faaliyetlerinin tümünü kapsar.

Milli Eğitim Bakanlığı'nın izniyle özel kurs ve kuruluş tarafından açılan Türk, azınlık ve yabancılara ait okulların (okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liseleri dışında, her düzeydeki öğretim devlet tarafından açılan okullarda parasız olarak sađlanmaktadır⁶⁴.

2.2.1. Okul Öncesi Eğitim

Zorunlu ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokullar, ilkokula bağlı anasınıflar ve uygulamalı ana sınıflarından oluřmaktadır⁶⁵.

Okul öncesi eğitimin çocuğun gelişiminde çok büyük bir önemi vardır.

Bloom'un yaptığı araştırmalara göre 17 yaşına kadar olan zihinsel gelişmenin % 50'si 4 yaşına, % 30'u 4 yaşından 8 yaşına, % 20'si ise 8 yaşından 17 yaşına kadar oluşmaktadır. Ayrıca çocukların 18 yaşına kadar gösterdikleri okul başarısının % 33'ü 0-6 yaş arasındaki başarı ile açıklanabilir⁶⁶.

Buna göre, okul öncesi dönemdeki sağlıklı kurum eğitimi, çocuğun bedensel, duygusal ve pozitif gelişimini önemle etkiliyor. Buradaki başarılı gelişim çocuğun eğitim kurumunu hazırlanması için önemli bir adım oluyor. Bu dönemde çocuk kurallara uymayı, düzgün planlı düşünmeyi, akıllılığı öđreniyor⁶⁷.

Okul öncesi eğitimlerdeki sorunlar şu şekilde belirlenmiştir:

⁶³ Mahmut Adem, Eğitim Planması, Ankara, Ankara Üniv. Eğt. Bil. Fak. Yayın No 1, Sevinç Matbaası, 1981 s.2

⁶⁴ Türkiye İstatistik Yıllığı, T.C Başbakanlık Devlet İstatistik Enstitüsü 1996 s.170

⁶⁵ D.İ.E., a.g.e, s.170

⁶⁶ Fidan, a.g.e. s.211

⁶⁷ Haluk Yavuzer "Okul öncesi Eğitim" I.T.O. Okulöncesi Eğitim Kurumlarının Nitelik Sorunu Paneli, İstanbul, İTO Yayını, 1994, s.26

1. Okul öncesi eğitimin, değişik kurum ve kuruluşlarca yürütülmesi, farklılıklar ve karışıklıklar doğurmaktadır.
2. Okul öncesi eğitim veren kurumlarda isim ve nitelik farklılıkları vardır.
3. Bazı bölgelerde kreş ve anaokulu sayısı yetersizdir.
4. Özürlü çocuklar için okul öncesi eğitim, yok denecek kadar azdır.
5. Çocuk kitapları yetersizdir.
6. Okul öncesi eğitim veren kurumlarda çalışan bakıcı annelerin eğitimleri yetersizdir⁶⁸.

2.2.2. İlköğretim

Okuma çağındaki bütün Türk çocuklarının okuma, yazma öğrenmelerini ve amaçlarına uygun olarak, bedeni, zihni ve ahlaki gelişmelerini sağlayıcı zorunlu eğitim ve öğretimdir. İlköğretim çağı 6-14 yaşlar arasındır⁶⁹.

İlköğretimin ilk devresini oluşturan ilkokullarda çocuklara; çağdaş bir yaşam için gerekli olan okuma-yazma, okuduğunu anlama, ana dilini doğru kullanma, temel matematik işlemlerine dayalı problemleri çözme gibi beceriler ile toplumsal yaşam kuralları öğretilir⁷⁰.

Günümüz Türkiye'sinde ilkokulsuz köy kalmamakla birlikte, köyden kente göçler ve hızlı nüfus artışı sonucu özellikle büyük yerleşim merkezlerinde mevcut okullar giderek ihtiyacı karşılamada yetersiz kalmaya başlamıştır. İlkokul Öğrencilerinin % 50'nin üstünde kısmı il ve ilçe merkezlerinde toplandığı ve % 70'inde ikili öğretim yapılmakta olduğu saptanmıştır⁷¹.

II. devre olan ortaokullar ise ilkokuldan sonra 3 yıllık bir eğitim süresi sonunda öğrencileri akademik teknik ve mesleki liselere hazırlamaktadır⁷².

⁶⁸ D.P.T. 7. Beşyillik Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu 1994)

⁶⁹ D.I.E. a.g.e, s.170

⁷⁰ Fidan, a.g.e s.213

⁷¹ D.P.T., VI. Beş Yıllık Kalkınma Planı Öncesinde Gelişmeler, 1984-1988, Ankara, DPT Yayınları, 1990

2.2.3. Ortaöğretim

İlköğretime dayalı en az 3 yıllık öğrenim veren genel; mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tümünü kapsar.

Genel liseler; Ortaokula dayalı, en az 3 yıl süreli okullardır.

Mesleki ve teknik liseleri, çeşitli mesleki ve teknik alanlarda nitelikli eleman yetiştiren okullardır. Bu okulların örgütleri ve öğrenim süreleri birbirinden farklıdır. Mesleki ve teknik liselerin büyük çoğunluğu Milli Eğitim Bakanlığı'nca yönetilmektedir. Diğer bakanlık ve kurumlarında örgütleri için gerekli mesleki ve teknik elemanları yetiştirmek amacı ile açmış olduğu okullar vardır⁷³.

Orta öğretim normal şartlarda 15-17 yaş grubu öğrencilerini içine alır.

Burada öğrencilere bir meslek kazandırmak, onları yüksek öğretim kurumlarına yerleştirmek gayesi güdülmür. Teknik liseler hariç eğitim süresi 3 yıldır. Özel okullar hariç ücretsizdir ve zorunlu değildir.

Ancak özel okullarda lise önlerine konulan hazırlık şubeleri eğitimi 4 yıla çıkartmaktadır. Yinede öğrenci eğitiminin orta kısmını özel okulda geçirmişse zaten hazırlık okuduğu için, lisede tekrar hazırlık okumamaktadır.

Toplumların gelişmesinde ara insan gücü büyük önem taşımaktadır. Ortaöğretim kurumları bürokrasinin sanayi kuruluşlarının hizmet ve tarım sektörünün ihtiyacı olan orta düzeydeki memur, sekreter, orta nitelikli işçi, teknisyen, sağlık memuru, hemşire, din adamı vb. gibi ara insan gücü yetiştirmede önemlidir. Bu elemanlar bir yandan ekonomik sistem içinde görevlerini yerine getirirken diğer yandan halk kitleleri ile aydınlar arasında iletişim kurumlarına yardımcı olurlar.

Ortaöğretimin diğer bir işlevi de, yüksek öğretime öğrenci yetiştirmektir. Yüksek öğretim kurumlarında öğrencilerin başarıları, ortaöğretim kurumlarındaki eğitimin niteliğine bağlıdır.

NOT: Yukarıda şu an mevcut eğitim sistemimiz içinde yer alan ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarının işleyişi konusunda bilgi verilmekle beraber, tezin başlangıcından, teslimine kadar olan sürede eğitim sistemimizde değişiklik olmuş ilk ve orta öğretim birleştirilerek zorunlu eğitim 8 yıla çıkartılmıştır. 97-98 yılında tüm okullar şu anki mevcut sistemlerini yürüteceklerdir. Ancak 98-99 eğitim yılında geçilecek olan kesintisiz eğitim ile ilgili çalışmalar devam etmektedir.

⁷² Fidan, a.g.e s.213

⁷³ D.I.E. a.g.e. s.170

2.2.4. Yüksek Öğretim

Genel lise mesleki ve teknik liseleri bitirenlerin, çeşitli kollarda eğitim gördükleri kurumlardır. Milli Eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı enaz dört yıl kapsayan her kademedeki eğitim öğretimin tümüdür⁷⁴.

Üniversiteler, yüksek okullar, konservatuvarlar, meslek yüksek okulları uygulama ve araştırma merkezleri yüksek öğretim kurumlarıdır.

Yüksek öğretim, eğitim sisteminin en üst kademesini oluşturur. Bir ülkenin kalkınması için gerekli olan çeşitli mesleklerin en iyi biçimde yürütülmesini sağlayacak yapıcı ve yaratıcı insan gücünün yetiştirilmesinde yüksek öğretim kurumları büyük önem taşır⁷⁵.

Bu kurumlar öğrencilerine bilgi vermekle yetinmez topluma önderlik edecek, bilimsel yöntemlerle sorun çözebilecek nitelikli insan gücü yetiştirirler.

⁷⁴ 2547 sayılı yüksek öğretim Kanunu Madde 3-a

⁷⁵ Fidan, a.g.e s.220

3. BÖLÜM

**TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ İÇİNDE ÖZEL
ÖĞRETİM KURUMLARININ YERİ**

3. BÖLÜM: Türk Milli Eğitim Sistemi İçinde Özel Öğretim Kurumlarının Yeri

3.1. Özel Okulların Tarihçesi

Türk eğitim tarihi incelendiğinde tanzimat dönemine kadar olan zamanlarda özel okullarla ilgili olarak belirgin ve somut gelişmelere rastlanmamaktadır⁷⁶. Özel öğretim kurumlarının elimizdeki belgelere göre yurdumuzda 125 yıllık mazisi vardır. Hususi hocalardan ders almak adeti ise, kökü çok eskilere dayanan bir geleneğimizdir. Bir çok alim, şair, yazar ve sanatkarların biyografilerini tetkik ettiğimizde bunların devrin alim hocalarından ders alarak yetiştiklerini görüyoruz⁷⁷. Cumhuriyet öncesinde, Osmanlı İmparatorluğunun çeşitli yerlerinde çok sayıda yabancı özel okulların, azınlık okullarının ve din okullarının açılmasına izin verilmişti. Osmanlı devletinin bir lutuf olarak verdiği kapitülasyonlara dayanarak yabancı özel okullar açılmıştır⁷⁸. Müslüman Osmanlı'nın okul bulamadığı dönemde müslüman olmayan, Osmanlı azınlığına hizmet eden bu okulların sayısı, daha Tanzimat Devri başlamadan, 40'a ulaşmıştır⁷⁹. Dönem dönem, özel okulların tarihçesine baktığımızda şu bilgilere rastlıyoruz.

3.1.1. Tanzimat Dönemi (1839-1876)

1856 İslahat Fermanında yer alan ".....her bir cemaat maarif ve harf ve sanayiye dair milletçe mektepler yapmaya izinlidir....." ifadeleriyle eğitimin Devletin resmi metnine girmesiyle, azınlıklarca açılacak olan özel okullarla ilgili olarak bazı esasların getirildiği görülmektedir. Bilahere Maarif-i Umumiyye Nezaretinin Kuruluşunun müteakip eğitim sistemi içerisinde özel derslerin yeri de belirginleşmeye başlamıştır. Maarif Nezaretinin kuruluşuyla birlikte eğitimin devlet eline geçmesiyle yeni düzenlemeler birbiri ardına yapılmıştır⁸⁰.

10 Şubat 1864'de Meclis-i Maarif ikiye bölünerek biri özel okullar dairesi diğeri Genel okullar Dairesi olmuştur. Yapılan bu düzenlemeler devlet kademesinde özel okullara yer verildiğini göstermektedir. 1869 Maarif-i Umumiyye Nizamnamesi'nin 1.maddesinde okullar iki kısma ayrılmıştır. Bunlardan birincisi "Mekatib-i Umumiyye",

⁷⁶ Hasan Ali Koçer, Türkiye'de Modern Eğitimin Doğuşu, Ankara, Ankara matbaası, 1987, s.115

⁷⁷ Türkiye'de Dünya Özel Öğretim Kurumlarının Yeri, a.g.e., s.7

⁷⁸ Düünden Bugüne Özel Öğretim Kurumları, s.19

⁷⁹ Türkiye'de Dünya Özel Öğretim Kurumlarının Yeri, a.g.e., s.7

⁸⁰ Koçer, a.g.e., s.62

ikincisi de Mekatib-i Hususiye (özel okul) olarak adlandırılmıştır. Madde metninde özel okullarla ilgili olarak “yalnız nezareti devlete ve tesis ve idaresi efrad veyahut cemaate aittir” denilmek suretiyle, özel okullarla ilgili genel presipler konmuştur⁸¹.

3.1.2. Mutlakiyet Dönemi (1878-1908)

Bu dönemde bütün özel okullar çok büyük gelişme göstermişlerdir. 1876 Osmanlı-Rus Harbi sonunda Osmanlı Devleti yabancılara 140 milyon lira borçlanınca yeni baştan idadi, ibtidai ve rüşdi mekteb açamama durumuna düşmüş ve bu mektepleri açma ancak halkın varlığına dayanmıştır. Çok kere bir kaç kişi bir araya gelip kimi servetini kimi ilmini ortaya dökerek özel okullar kurmuşlardır. Bunların meşhur olanlarından bazıları şunlardır. Zedegan Mektebi⁸² (1880-1908), Dilsizler ve Körlük okulu, Şems’ül Maarif, Mekteb-i Hamidiye, vb.

Bu dönemde Darüşşafaka-i İslamiyye’ce kurulmuş olan bu günkü adıyla “Özel Darüşşafaka Lisesi”nin önemli bir yeri bulunmaktadır⁸³.

3.1.3. Meşrutiyet Dönemi (1908-1918)

Bu dönemde, Bakan Şükrü Bey’in nazırlığı döneminde “Tedrisat-ı İbtidaiye Kanun-u Muvakkatı” (Geçici ilk öğretim kanunu) kabul edildi. Bu kanunda ilk öğretim seviyesinde özel okullara yer verildiği görülmektedir. Bilahare 1915 yılında yayınlanan Mekatib-i Hususiye Talimatnamesi ilk özel okulların açılış ve işleyişleri ile ilgili usul ve esaslar belirlenmiştir⁸⁴.

3.1.4. Kurtuluş Savaşı Dönemi (1919-1922)

Kurtuluş Savaşı döneminde azınlık ve yabancı okullar haricinde Türk Özel Okullarında bir gelişme görülmemiştir. Ancak bu dönemde Anadolu’da çeşitli maksatlarla açılmış bulunan ve faaliyet gösteren çok sayıda Rum okulunun bulunduğu bilinmektedir. Dönemde yabancı okullar da gelişme ve yayılmalarını devam

⁸¹ Koçer, a.g.e., s.115

⁸² Koçer, a.g.e., s.153

⁸³ Yahya Akyüz, Türk Eğitim Tarihi, Ankara Üni. Eğitim Fak. Yayınları, Ankara, 1982

⁸⁴ Koçer, a.g.e., s.190

ettirmekteydiler. Hakimiyet-i Milliye gazetesinin yazdığına göre, Mart 1921 de Anadolu'daki tüm yabancı okullar kapatılmıştır⁸⁵.

3.1.5. Cumhuriyet Dönemi

Cumhuriyet döneminde özel öğretim daha ilk yıllar içinde ele alınan eğitim konularından biri olmuştur. 1925 yılında hazırlanan Maarif-i Umumiyye Kanunu tasansına özel öğretimin her türü hakkında esaslı ve geniş hükümler konduğu gibi, aynı yıl içinde bir "Hususi Mektepler Talimatnamesi" de hazırlanarak Başbakanlığa sunulmuştu⁸⁶.

Geçen yıllar içinde ilk defa II. Beş Yıllık Kalkınma Planında özel okullarla ilgili hükümlere yer verilmiş, özel okullar ek kapasite oluşturan kurumlar olarak görülmeye başlanmıştır. Bunu takip eden III. Beş Yıllık Kalkınma Planında (1973-1977) ve dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planında (1979-1983) özel okullarla ilgili pek fazla bir gelişmeye rastlanmamıştır. 1985-1989 dönemini kapsayan V.Beş Yıllık Kalkınma Planında özel okullarla ilgili somut ifadeler yer almaktadır. Planda özel okulların teşvik edileceği belirtilerek, eğitimin kalitesinin, teftiş ve denetim mekanizmasının geliştirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılacağı karara bağlanmıştır. Özel okullardaki gelişmelerde bu tarihten sonra hız kazanmış, Cumhuriyet tarihinde ilk defa özel öğretim kurumlarının teşvik edilmesi gündeme gelmiştir. Bu teşviklerin de etkisiyle özel okulların sayısı 1985'ten sonra önemli bir oranda artış göstermiştir⁸⁷.

3.2. Özel Eğitim Kurumlarının Eğitim Sistemimizdeki Yeri ve Önemi

Türkiye'deki eğitim sisteminin bütün gençlerimize ve çocuklarımıza kaliteli bir eğitim verebilmesi, gerekli finansman kaynaklarının sağlanmasına bağlıdır. Genç bir nüfus yapısına ve yüksek bir nüfus artış hızına sahip olan Türkiye'de, bütün vatandaşlarımıza kaliteli bir eğitim verilebilmesi, kaynağın büyük miktarlarda Türk Milli Eğitim sistemine tahsis edilmesine bağlıdır. Türk Milli Eğitiminin ihtiyaçlarıyla karşılaştırıldığında kamunun tahsis ettiği mali kaynaklar önemli ölçüde yetersiz kalmaktadır. Buna bağlı olarak, mevcut okulların (Devlet okullarının) ihtiyaca cevap verememesi, kalabalık sınıflar, öğretmen yetersizlikleri, boş geçen dersler, yabancı dil öğrenmeye olan talep ve üniversite sınavlarına daha iyi hazırlanma telaşı, eğitim

⁸⁵ Akyüz, a.g.e., s.203

⁸⁶ Türk Ansiklopedisi, s.298

sistemini etkileyen dış faktörler haline gelmiştir. Bu sosyal talep baskısı karşısında eğitim sisteminin iç dinamiği gerekli yapısal uyumu gösterememiştir. Çözüm yolu bütün okulların kalitesini yükselterek eşitlemeye çalışmak, her lisede öğrencilerin yeteneklerine uygun çeşitli programlar düzenlemek, yabancı dil eğitiminin önlemlerini almak iken, eğitim sistemi bu gelişmeyi sağlayamamıştır. Bunların yerine , veli taleplerine cevap veren özel okullar açılmıştır. Bu liselerde öğrenci şube ve öğrenci/öğretmen oranlarının normal düzeyde tutulması, yeterli sayıda nitelikli öğretmen bulunması, kaliteli eğitim araçlarının seçilmesi dil öğretimi ve bu okulların üniversite başarılarının genel liselere oranla yüksek olması, özel okullara olan talebi arttırmıştır. 1983 yılından başlayarak özel okulların sayısında bir artış gözlenmektedir. 1983-84 yılları baz alınarak günümüze kadar bu 14 yıllık süreç içinde özel okul sayısı 1500'e ulaşmıştır. Bugün özel okullar 5.5 trilyonluk bir pazar oluşturuyor. Bu okullarda 12 bin 200 öğretmen görev yapıyor ve okul başına 210 öğrenci düşüyor⁸⁸.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sınının 42. maddesinde "özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak kanunla düzenlenir" demektedir. Yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulmuş olan ve Milli Eğitim Bakanlığının denetim ve yönetimi altında faaliyet gösteren öğretim kurumlarının hepsine birden özel öğretim kurumu denir⁸⁹.

625 sayılı özel öğretim Kurumları Kanunu'na göre özel öğretim "Okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler öğrenci etüd eğitim merkezleri, biçki, dikiş ve benzeri kurumlardır⁹⁰.

Özel Öğretim kurumlarının amacı ise 625 sayılı Kanun'un 2. maddesinde; "Bu kurumlar, faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemezler. Ancak Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda eğitimin kalitesini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkan verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilirler" denilmek suretiyle belirlenmiştir.

Ülkemizde faaliyette bulunan özel öğretim ve kurumlarının eğitimin kalitesinin artırılmasında öncülük etmek için azami gayreti gösterdikleri müşahede edilmektedir. Bu yönde yapılan faaliyetlerden bazıları şu şekilde sıralayabiliriz:

⁸⁷ Filiz Suser, a.g.e., s.26-27

⁸⁸ Hiriyet

⁸⁹ Dünden Bugüne Özel Okullar, a.g.e., s.11

⁹⁰ 625 Sayılı Özel Öğretim Kanunu, Madde1

1) Eğitim hizmetinin niteliği eğitim ortamının gereği gibi düzenlenmesine, ortamın eğitim teknolojisinin prensiplerine uygun araç-gereçle donatılmasına ve bunların uygun metot ve tekniklerle desteklenerek maksada uygun kullanılmasına bağlıdır. Özel öğretim kurumlarının bir çoğunda hizmet bu çerçevede verilmeye çalışılmaktadır.

Bu meyandan;

a) Teknolojinin son ürünü bilgisayar eğitimini her kademesinde kullanılmakta, bu maksatla yeni projeler üretilerek uygulamaya konmaktadır. Okullarda kurulu bulunan bilgisayar sistemini "on-line" olarak öğrencilerin evlerine bağlayan ve öğrencilerine evinden destek veren kurumlar mevcuttur.

b) Kurumlardaki laboratuvar ve uygulama derslikleri en modern araç gereçlerle donatılmaktadır. Böylece belli olanlarda ilerlemek, araştırma ve inceleme yapmak isteyen öğrenciler için gerekli imkan ve ortam sağlanmaktadır.

2) Özel öğretim kurumları devlet eliyle hazırlanan mevzuat haricinde kendilerince hazırlanan ve ilgili mercilere onaylattıktan sonra uygulamaya konulan ikinci bir mevzuata tabidirler. Bu mevzuata "Kurum Yönetmeliği" denmektedir. Böylece Bilhassa faaliyette karşılaştıkları güçlükleri ve uygulamada metod, teknik ve yönetim bakımından getirmek istedikleri usul, esas ve kuralları kendileri tesbit etmekte, uygulamakta ve gerekli hallerde değişiklik yapabilmektedirler. Bu uygulama kurumlara eğitim-öğretimi geliştirmeleri yönünden büyük imkan sağlamaktadır. Ömek olarak öğretimde ve ölçme-değerlendirmede birliğin sağlanması hususu ele alınırsa, bu konu kurum yönetmeliği ile yeni esaslara bağlanabilmektedir. Kurulan bölüm ve zümre başkanlıkların müesseseleri öğretmenler arasında koordineyi ve birliği sağlamaktadır.

3) Eğitimde rehberlik hizmetinin önemi ve gereği inkar edilemez bir gerçektir. Okullarda kurulu bulunan servisler mesleğe yöneltme yanında rehberliğin her alanında öğrencilerin yanında yer almaktadır.

Kanunun tanıdığı imkanlar çerçevesinde deneme programları uygulayan okulların açılması ve deneme sonucuna göre program geliştirmede öncülük yapılması imkanları mevcuttur. Böylece gerek diğer özel öğretim kurumlarına gerekse resmi öğretim kurumlarına öncülük yapılabilmektedir.

4) Durum öğretmenler açısından ele alındığında, özel okul öğretmenlerinin resmi okul öğretmenlerine göre gerek verim gerekse tatmin yönünden önde olduğu görülmektedir. Yapılan bir araştırma sonucunda:

a) Kendi yeteneklerini kullanma ve başkaları için birşeyler yapabilme açısından resmi liselerdeki öğretmenlerin % 72, özel liselerdeki öğretmenlerin % 94

b) Mesleğin güvenli gelecek sağlaması, maaş ve terfi yönünden resmi lise öğretmenlerinin % 5.5, özel lise öğretmenlerinin % 33

c) Kişilerin kendi yöntemlerini kullanmaları ve kendi kararlarını uygulamaları açısından resmi lise öğretmenlerinin % 55, özel lise öğretmenlerinin % 77 oranında tatmin oldukları tesbit edilmiştir. Yapılan bu araştırma da göstermektedir ki özel öğretim kurumlarındaki öğretmenler işlerine daha fazla motive olmaktadır⁹¹.

Özel öğretim kurumlarında, öğretim etkinliklerine rekabet hakim olduğu için bu kurumlarda eğitim-öğretim etkinlikleri daha nitelikli hale getirilmeye çalışılmaktadır. Bunun için de özel öğretim kurumlarına nitelikli personel seçilmekte ve fiziki koşullar iyileştirilmektedir. Bu nedenle özel okullarda öğrenci, veli ve öğretmenlerin daha fazla güdüldüğü, öğrenci-öğretmen ve veli iletişiminin daha güçlü olduğu, girişimcinin amaçlarına ulaşacak şekilde hareket ettiği söylenebilir.

Özel okulların sayısında bilhassa 1985 yılından itibaren büyük artışlar meydana gelmiştir.

Özel okulluğun her yönüyle gelişmesine etki eden bir çok faktör bulunmaktadır. Bunlardan bazılarının şu başlıklar altında incelenmesi mümkündür.

1. Kalkınma Planlarında özel okulların açılmasının teşvik edilmesi gereğinin prensip olarak kabul edilmesi.
2. Kalkınma planlarına dayalı olarak icra planlarında özel okulların teşvik edilmesi ile ilgili olarak somut prensiplerin ortaya konması.
3. Kalkınma planları ve icra planlarında yer alan prensiplere paralel olarak 625 sayılı Kanunun muhtelif maddelerinde gerekli değişikliklerin yapılması
4. Kanunda yapılan değişiklikler doğrultusunda 1965 yılında 625 sayılı Kanunun kabul edildiği tarihten beridir çıkarılmayan yönetmelik ve yönergelerin 1985 yılından itibaren büyük bir süratle hazırlanması ve yürürlüğe konulması.
5. Özel okullara kayıt kabul ile ilgili usul ve esasların günün şartlarına uygun olarak düzenlenmesi.

⁹¹ Necdet Özkaya, "Özel Öğretim Kurumlarının Eğitim Sistemimizdeki ve Sosyo-ekonomik Yapı İçindeki Yeri", Dünyada ve Türkiye'de Özel Öğretim Kurumlarının Eğitimdeki Yeri, İ.T.O. yayın no:1993-2, İstanbul, 1992, s.7

6. Hükümet politikasının gerekli olarak ilgili mevzuatta yapılan değişikliklerle özel okullara vergi muafiyeti tanınması, özel okulların teşvik debrieleri kapsamına alınması.
7. Milli Eğitim Bakanlığınca özel okullarda eğitimin, öğretimin geliştirilmesine imkân ve fırsat verecek tedbirlerin alınması, gerekli düzenlemelerin yapılması⁹².

3.2.1. Kalkınma Planlarında Özel Okullar

Kalkınma Planları, her yönüyle temel prensipleri getirmesi sebebiyle Devletin sektörlere bakış açısını belirlemede, plan döneminde yapılması gerekenlerle ilgili temel esasları ortaya koymaktadır.

Kalkınma planlarının incelenmesiyle Devletin konuya olan yaklaşımını da tesbit etmek mümkün olmaktadır.

I.kalkınma planından itibaren inceleme yapıldığında devletin her dönemde eğitime büyük önem verdiğini görmekteyiz. İlk defa II.Beş Yıllık Kalkınma Planında özel okullarla ilgili hükümlere yer verilmiştir.

KALKINMA PLANLARINDA ÖZEL OKULLAR

Kalkınma planları, her yönüyle temel prensipleri getirmesi sebebiyle Devletin sektörlere bakış açısını belirlemede, plan döneminde yapılması gerekenlerle ilgili temel esasları ortaya koymaktadır. Kalkınma planlarının incelenmesiyle Devletin konuya olan yaklaşımını da tesbit etmek mümkün olmaktadır.

Birinci kalkınma planından itibaren inceleme yapıldığında Devletin her dönemde eğitime büyük önem verdiğini görmekteyiz. İlk defa ikinci Beş Yıllık Kalkınma Planında özel okullarla ilgili hükümlere yer verilmiştir.

1968-1972 dönemini kapsayan 2.beş yıllık kalkınma planında özel okullar ek kapasite oluşturan birer kurum olarak görülmektedir. Ancak planda özel okullarla ilgili olarak bazı endişelere de yer verilmektedir. Özel okulların düşük nitelikte hizmet sağlamaları, kamu eğitim kurumlarının niteliğini düşürücü yönde gelişmeleri endişe kaynağı olarak belirtmektedir. Özel okulların teşvik edilmesi hususunda net bir ifadeye bu planda rastlanmamaktadır.

1973-1977 dönemine ait olan 3. Beş yıllık kalkınma planında ise sadece özel ana okullarından bahsedilmektedir. Planda okul öncesi eğitimde özel sektörün teşvik

edilmesi prensip olarak kabul edilmektedir. Ayrıca bir önceki dönemde anaokulu açılması konusunda özel kesimde gelişmeler olduğundan bahsedilmektedir.

1979-1983 dönemine ait 4. beş yıllık kalkınma planında özel okulları eleştiren ifadelerin yer aldığı görülmektedir. "Özel eğitim kurumları ve özel dershanelerde" meydana gelen artış III. plan döneminde eğitimin dengeli ve verimli bir biçimde yaygınlaştırılmadığının "kanıtı" olarak gösterilmektedir.

1985-1989 dönemini kapsayan 5. beş yıllık kalkınma planında özel okullarla ilgili olarak somut ifadeler yer almaktadır. Planda özel okulların teşvik edileceği belirtilerek, eğitimin kalitesinin, teftiş ve denetim mekanizmasının geliştirilmesi için gerekli düzenlemelerin yapılacağı karara bağlanmıştır.

1990-1994 dönemine ait 6. beş yıllık kalkınma planında özel kesimin okul açmasının teşvik edilmesine devam edileceğine yer verilmektedir. Ancak bu Planın en önemli özelliği özel okulların eğitimi geliştirecek birer kurum olarak görmesidir. Bu sebeple planda eğitim metod ve teknolojilerinin geliştirilmesinde bu kesimden faydalandırılması gereğinin belirtilmesi ayrı bir önem arz etmektedir.

Görüldüğü gibi 1968'li yıllarda özel okullar düşük nitelikte hizmet sağlayan ve kamu eğitim kurumlarının niteliğini düşüren müesseseler olarak görülmekteydi. Ancak müteakip sayfalarda da yer verildiği gibi alınan tedbirlerle bu durum ortadan kaldırılmıştır. Özel okullara Devletin bakışı değişmiştir. Yeni durumlarıyla özel okullar 1968 li yılların tam aksine en iyi nitelikte hizmet sağlamak ve resmi eğitim kurumlarına çeşitli konularda önderlik yapmak için birbirleriyle yarışan müesseseler haline almıştır⁹³.

VII. Beş yıllık Kalkınma Planı

1996-2000 döneminde 7'nci beş yıllık kalkınma planında kamu ve özel sektör kurum ve kuruluşlarının mesleki ve teknik eğitim alanına yeterince yönelmeişleri önemli bir sorun oluşturmaktadır. Bu durum kamunun eğitim maliyetini artırmakta ve eğitim kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir. Küçük ve orta ölçekli işletmelerin imkanlarının yetersiz olması da bu kuruluşların eğitime kaynak tahsisini sınırlandırmaktadır. Devlet gözetiminde özel kesimin eğitim hizmeti sunma faaliyetleri teşvik edilecektir. Kamu ve özel kesimde yaygın mesleki eğitimin teknik ve finansman yönünden destelenmesine önem verilecektir.

⁹² Dünden Bugüne Özel Öğretim Kurumları, a.g.e., s.28

VII. Beş Yıllık Kalkınma Plan Stratejisi

Zorunlu eğitim dışında her kademede hizmetten yararlananların eğitimin finansmanına katılımını sağlayıcı ve her eğitim kademesinde özel öğretim kurumlarının artırılmasına yönelik yeni düzenlemelere ihtiyaç bulunmamaktadır.

Üstün zekalı çocukların yeteneklerine uygun bir ortamda yetiştirilmelerini sağlamak amacıyla gerekli eğitim kurumlarının geliştirilmesine önem verilecek ve özel sektörün bu alandaki girişimleri desteklenecektir.

Özel kesimin eğitime yatırım yapmasını teşvik etmek; özel okullarda okuyan öğrencilerin eğitim harcamalarının bir kısmını vergi iadesi, muafiyet, burs ve benzeri yollarla sübvans etmek; yükseköğretimde vakıf üniversitelerinin eğitim bütçelerinin bir kısmının devlet tarafından karşılanması ile ilgili uygulamadan ve ilk ve ortaöğretim kademesindeki özel okulların da yararlandırılmasını sağlamak; ihtiyaç duyulan ilalarda yeni kapasiteler yaratmak ve mevcut kapasiteyi genişletmek; özel dershanelere ihtiyacı giderek ortadan kaldırmak, bu kurumların eğitim sistemi içinde eritilmesini özendirmek amacıyla 625 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu'nda yeni düzenlemeler yapılacaktır.

Vakıf dışında da özel üniversite veya yüksek okul kurulmasına imkan verilmesi amacıyla 2547 sayılı Kanun'da gerekli değişiklikler yapılacaktır. Ancak, vakıf dışında özel üniversite kurulması konusunda Anayasanın 130'uncu maddesinin de değişmesi gerekmektedir⁹⁴.

3.2.2. İcra Planlarında Özel Okullar

Kalkınma planlarına paralel olarak icra planlarında da özel okulları teşvik edici mahiyette hükümlerin yer aldığı görülmektedir. 1984 yılından itibaren icra planlarında yer alan özel okullarla ilgili maddeler aşağıdadır:

İCRA PLANLARINDA ÖZEL OKULLAR

Kalkınma planlarına paralel olarak icra planlarında da özel okulları teşvik edici mahiyette hükümlerin yer aldığı görülmektedir. 1984 yılından itibaren icra planlarında yer alan özel okullarla ilgili maddeler aşağıda çıkarılmıştır.

⁹³ Dünden Bugüne Özel Öğretim Kurumları, a.g.e., s.32-34

⁹⁴ Necdet Özkaya, "Devletin Özel Öğretime Bakışı", Yeni Türkiye Dergisi-Eğitim Özel sayısı, Ankara, 1996, s.238-239

1- 1984 Yılı İcra Planı

229- Özel ve Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Anaokulu ve Kreş açmaları teşvik edilecektir.

2- 1985 Yılı İcra Planı

305-Özel sektörün mesleki teknik lise açması teşvik edilecektir.

286-Özel ve Kamu Kurum ve kuruluşlarının, anaokulu ve kreş açmaları özendirilecek.

282-Okul öncesi ilk ve ortaöğretim kademelerinde yeni özel okul açmak isteyen şahıs ve demekler desteklenecek.

3- 1986 Yılı İcra Planı

379-Özel sektörün anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde özel okul açma gayretleri vergi indirimi, düşük faizli kredi sağlama ve benzeri yollarla teşvik edilerek mevcut teşvikler daha cazip hale getirilecektir. Özel okullara devam eden ücretsiz öğrencilerden KDV alınmaması, özel okullarda kullanılan eğitim-öğretim araçlarının yurda hibe veya ithal yoluyla sokulmasında gümrük vergisi alınmaması, özel sektörün mesleki liseler açması ayrıca teşvik edilecektir.

4- 1987 Yılı İcra Planı

486-Özel okulların genel olarak yararlanmakta olduğu teşvik tedbirlerinden mesleki teknik alanlarda kısa süreli kurslar düzenleyen özel kuruluşların da yararlanabilmesi konusunda gerekli düzenlemeler yapılacaktır.

453-Öncelikle mesleki teknik ortaokul ve liselere teşvik sağlayarak özel sektörün, anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde özel okul açması, yatırımların indirimi, düşük faizli kredi sağlama ve benzeri yollarla teşvik edilmeye devam edilecek ve özel okulların denetiminde, öğretim kadrolarının kurulmasında ve okul ücretlerinin tesbitinde, istikrarlı ve yönlendirici politika ve tedbirlerin uygulanmasına önem verilecektir. Her okulun kendi öğrencisini seçmesine imkan verilecek ve % 10 oranında parasız öğrenci okutma zorunluluğu oranının düşürülmesi için gereken düzenlemeler yapılacaktır.

5- 1988 Yılı İcra Planı

506-Öncelikle mesleki teknik ortaokul ve liselere teşvik sağlanarak özel sektörün anaokulu, ilkokul, ortaokul ve lise seviyesinde özel okul açması yatırım indirimi, düşük faizli kredi sağlama ve benzeri yollarla kadrolarının kurulmasında okul ücretlerinin tesbitinde istikrarlı ve yönlendirici politika ve tedbirlerin uygulanmasına önem verilecektir.

518-Federal Almanya da bulunan Türk çocukları Türkçe ve Almanca eğitim yapan ortaöğretim seviyesinde yeterli özel okullar açılması konusunda gerekli teşebbüslerde bulunulacaktır.

541-Özel okulların genel olarak yararlanmakta oldukları teşvik tedbirlerinden mesleki ve teknik alanlarda kurslar düzenleyen özel kuruluşların da yararlanabilmeleri konusunda gerekli çalışmalar yapılacaktır.

6-1989 Yılı İcra Planı

433-Özel kesimin okul açması teşvik edilmeye devam edilecektir. Bu okulların teşvikinde öncelik, mesleki ve teknik liselere verilecektir. Bu kurumların denetimlerinde, öğretim kadrolarının kurulmasında, okul ücretlerinin tesbitinde, istikrarlı ve yönlendirici politikaların uygulanmasına önem verilecektir.

434-Her Kademedeki eğitim kurumlarınca sağlanan yemek, kantin, taşıt ve benzeri hizmetlerde görülen sorunların ortadan kaldırılması amacıyla, bu tür hizmetlerin belli standartlara bağlanması sağlanacaktır.

7-1990 Yılı İcra Planı

379-Her kademedeki özel öğretim kurumlarının teşvik edilmesine devam edilecek ve bu kurumların etkin denetimleri bir sisteme bağlanacaktır.

397-Özel sektörün mesleki ve teknik öğretim okulu açması teşvik edilecektir.

8-1991 Yılı İcra Planı

331-Şehirleşmenin yoğun olduğu yerleşim birimlerinde okul öncesi eğitim kurumlarının açılmasına öncelik verilecek ve bu alanda özel kesim teşvik edilecektir,

335-Özel girişimcilerin okul açmasının teşvikine devam edilecektir. Bu kurumların denetiminde, öğretim kadrolarının oluşturulmasında ve ücretlerin tesbitinde yönlendirici politikalar izlenecektir. Özel okullarda fiziki mekanların eğitim ortamına

uygunluğu Milli Eğitim Bakanlığınca denetlenecek, asgari standartlara uymayan binalarda eğitim yapılmasına izin verilmeyecektir.

336-Özel sektörün mesleki ve teknik liseler ile eğitim merkezleri açması teşvik edilecektir⁹⁵.

3.3. Özel Öğretim Kurumlarının Bazı Gelişmiş Ülkelerdeki Genel Görünümü

3.3.1. İngiltere Örneği

İngiltere'de bağımsız okullar, ücretli, özel okullar olup, çoğu 13-18 yaş grubuna dahil çocukları kabul eden orta öğretim okullarıdır. Bu okullar kendi hayır kurumları ve vakıfları tarafından desteklenirler. Bazıları dinsel menşeli, bazıları ticari kaynaklı olup, bazıları da birkaç yüzyıllık tarihe sahiptir. Çok sayıda mesleki dernekler şeklinde organize olmuş durumdaki bu okullar, ülkenin gerek eğitim ve gerekse de politik yaşantısında çok etkindir. Bu bağımsız (özel) okullar toplam okul nüfusunun ancak %5 ve 6'sını teşkil etmektedir. Fakat eğitim kalitesi çok yüksektir ve girilmesi çok güç olan Oxford ve Cambridge üniversitelerine giden öğrencilerin yansından fazlasını bu okulları öğrencileri oluşturur⁹⁶.

3.3.2. Fransa Örneği

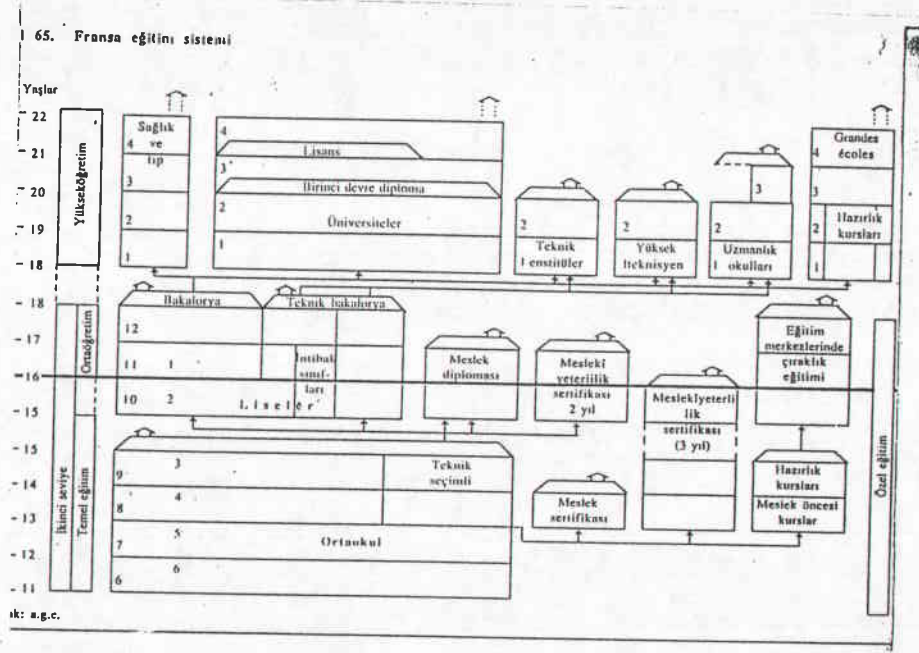
Bağış şeklinde verilen hükümet yardımları ve ailelerin çocuklarına iyi eğitim imkanı sağlama isteği özel öğretim kurumlarının resmi eğitim kurumlarıyla aynı oranda gelişmesini sağlamıştır.

Özel eğitim sisteminin orjinalitesi kilise mirasına dayanan güçlü ortak ruhtan kaynaklanma beraber müfredat program ve takvimleri kilisenin isteklerini tatmin eder doğrultuda, kamu oyunun aldığı kararların sonucunda oluşturulmuştur⁹⁷.

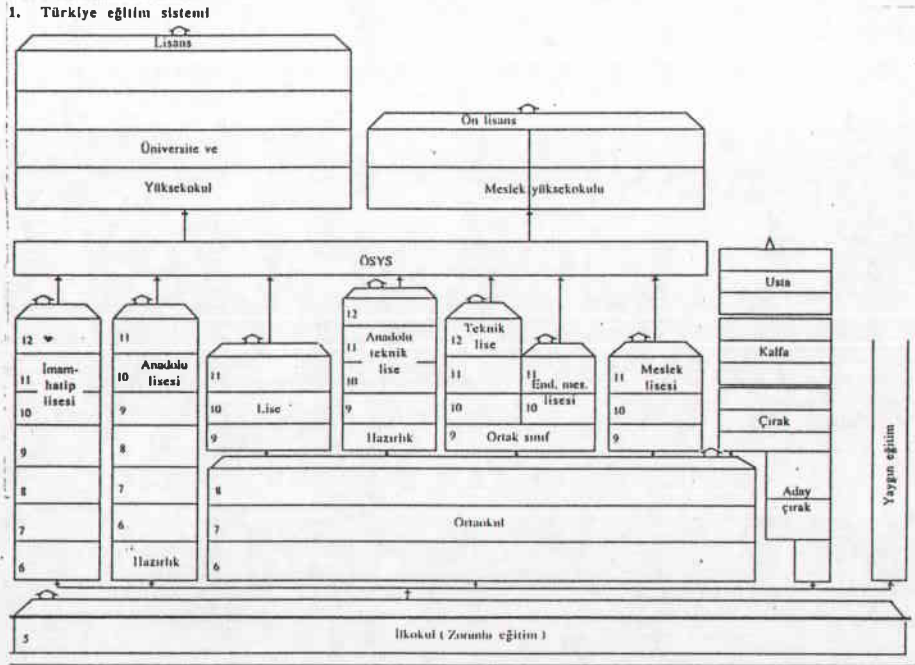
95

96

97

Tablo 3: Fransa Eğitim Sistemi

Tablo 4: Türkiye Eğitim Sistemi

3.3.3. Hollanda Örneği

Hollanda'da üç tür özel eğitim vardır:

A) Genellikle devlet okullarında verilmeyen mesleki eğitim kursları veren özel kuruluşlar vardır. Ayrıca öğrencilerin ortaokul sınavlarına hazırlanması yönünde devlet okullarıyla rekabet içinde olan bazı kuruluşlar da vardır.

B) İkincisi, evde okumak isteyen ve ödevlerini öğrencilerin çalışmasını notlandıran ve kaydettiği gelişmeleri izleyen öğretmenlere gönderen insanlar için özel olarak hazırlanan mektupla öğretim kuruluşları bulunmaktadır. Bu alanda, mesleki eğitimde olduğu kadar ortaokul, hatta üniversite düzeyinde eğitim veren çok çeşitli kurslar mevcuttur.

C) Son olarak, şirketlerin kendi kurslarını hazırlayıp verdiği şirket eğitimi mevcuttur.

Hollanda'da özel kurumlara hükümet tarafından ödeme yapılmaz. Bu okullara devletin sağladığı direkt mali destek, yalnızca K.D.V muafiyetidir. Hükümet; muadeleti tasdikli, kurslar için karşılıksız öğrenci bursları vermek ve böylece parayı alan öğrencinin gideceği kursu kendisinin seçebilmesine imkan sağlamak, şirketlerin kendi bünyelerinde eleman yetiştirmelerini teşvik amacı ile destek sağlamak ve iş bulamamış kimseler için açılan kurs paralarını ödemek gibi şekillerde, dolaylı teşvikler de sağlayabilirler⁹⁸.

3.4. Resmi Okullar İle Özel Okulların Karşılaştırılması

1 - Resmi okullar ile özel okullar arasındaki farklar

- 1) Özel okullar şahıs, ortaklar veya bir kurum tarafından kurulur, resmi okullar devlet tarafından kurulur.
- 2) Özel okullar bir işletme niteliğini taşır ve kâr zarar hesabı dengesi üzerine temeli atılır. Resmi okulların böyle bir kaygısı yoktur.
- 3) Özel okullar verdikleri eğitim-öğretim hizmetleri karşılığında veliden yıllık olarak Özel Okullar Demeği tarafından belirlenmiş olan her okulun kendi değerlendirmesini de eklediği belirli bir ücret talep ederler. Resmi okullarda eğitim öğretim, Milli Eğitim Kanunu'na göre ücretsizdir.

resmi ve özel okullar arasındaki nicelik farklarını verecek; Daha sonra nicel farkların ne gibi nitelik farklarına sebep olacağı tartışılacaktır.

ORTAOKULLAR
(1996-1997 Öğretim Yılı)

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğrenci Toplam	Sayısı Erkek		Öğretmen Sayısı
Genel Ortaokullar Toplamı	883	380615	217440	163175	7304
Bağımsız Ortaokullar	22	24439	13784	10655	561
Bağımsız Akşam Ortaokulu	1	47	34	13	7
Lise Bünyesinde Ortaokul	28	9478	5183	4295	0
Anadolu Lisesi Bün.Ortaokul	29	13220	7858	5362	0
Yüköğretim II. Kademe	692	303236	174834	128402	6678
Özel Genel Ortaokullar Toplamı	111	30195	15747	14448	58
Mesleki ve Teknik Or.Ok.Top.	36	37220	17989	19201	15
Kız Meslek Lisesi Büny. Ortaokul	4	153	12	141	0
İmam Hatip Bünyesinde Ortaokul	21	34699	16465	18204	0
Anadolu İmam Hatip Lis. Büny. Or.	4	2032	1334	698	0
İşitme Engelliler Sanat Ortaokulu	6	304	156	148	13
Görme Engelliler Sanat Ortaokulu	1	32	22	10	2
Genel Toplam	919	417835	235429	182376	7319

Tablo 5 : Ortaokullar (1996-1997 Öğretim Yılı)

Tablo 3 incelendiğinde resmi okullarda öğretmen başına 27.41 öğrenci düşerken özel okullarda bu sayı 5.7 dir.

GENEL LİSELER
(1996-1997 Öğretim Yılı)

Okul Türü	Okul Sayısı	Öğrenci Toplam	Sayısı Erkek	Kız	Öğretmen
Lise	170	170835	89860	80975	5649
Anadolu Lisesi	29	7515	4572	2943	788
Akşam Lisesi	3	568	413	155	33
Fen Lisesi	1	240	195	45	31
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1	196	59	137	31
Anadolu Öğretmen Lisesi	1	505	338	167	29
Özel Liseler	129	23214	12079	11135	4069
Toplam	334	203073	107551	95566	10630

Tablo 6: Genel Liseler (1996-1997 Öğretim Yılı)

Bu tabloda, devlet Anadolu liseleri ile aynı statüdeki özel liselerin mukayesesinde: Devlet Anadolu liselerinde öğretmen başına düşen öğrenci sayısı 9.5 iken bu özel okullarda 5.7 dir.

OrtaOkullar ve Resmi Genel Liseler

Ozel Türk İlköğretim Okulu	2	0	0	0	0	24
Ozel Bağımsız Azınlık Ortaokulu	4	437	233	204	21	52
Ozel Bağımsız Yabancı Ortaokulu	2	541	18	523	29	22
Özel Klasik Türk Lisesi Bün.Ortaokul	12	1775	961	814	0	0
Ozel Anadolu Türk Lisesi Bün.Ortaokul	69	22107	11835	10272	0	0
Ozel Azınlık Lisesi Bün.Ortaokul	11	1071	505	566	0	0
Ozel Yabancı Lisesi Bün.Ortaokul	9	4127	2141	1986	0	0
Ozel Milletlerarası Lisesi Bün.Ortaokul	1	89	39	50	0	0
Ozel Uluslararası İlköğretim Okulu	1	48	15	33	8	11
Ozel Ortaokullar	111	30195	15747	14448	58	109
Resmi ve özel Ortaokullar Toplamı	919	417835	235429	182406	7319	13503
Lise	170	170835	89860	80975	5649	3422
Anadolu Lisesi	29	7515	4572	2943	788	570
Akşam Lisesi	3	568	413	155	33	26
Fen Lisesi	1	240	195	45	31	12
Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi	1	196	59	137	31	9
Anadolu Öğretmen Lisesi	1	505	338	167	29	16
Çok Programlı Lise Özel Eğitim	1	45	36	9	4	21
Resmi Genel Liseler	206	179904	95473	84431	6565	4076

Tablo 7:Ortaokullar ve resmi genel liseler

Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	1	175	0	175	19	8
Resmi Meslek Liseleri	192	131716	74811	56905	5239	2746
Resmi Genel ve Meslek Liseleri Top.	398	311620	170284	141336	11804	6822
Ozel Türk Klasik Lisesi	25	3438	2036	1402	374	262
Ozel Türk Anadolu Lisesi	72	14161	7271	6890	2908	2052
Ozel Türk Fen Lisesi	10	1354	901	453	136	54
Özel Azınlık Lisesi	12	835	324	511	151	151
Ozel Yabancı Lise	10	3426	1547	1879	500	267
Ozel Genel Liseler	129	23214	12079	11135	4069	2786
Ozel Türk Mesleki Teknik Lisesi	14	1766	1244	522	87	81
Ozel Azınlık Mesleki Tek. Lisesi	1	18	18	0	4	0
Ozel Yabancı Meslek Lisesi	1	48	26	22	8	0
Ozel Mesleki Teknik Lisesi	16	1832	1288	544	99	81
Ozel-Genel Mesleki Teknik Liseler Toplamı	145	25046	13367	11679	4168	2867
Resmi-Özel Genel ve Mesleki Teknik Liseleri Toplamı	543	336666	182651	153015	15972	9689
Örgün Eğitim Toplamı	3320	1681575	901789	778786	46151	26602

Tablo 8: Örgün eğitim

Resmi genel liselerde derslik başına düşen öğrenci sayısı 44.75 iken özel liselerde bu sayı 8.3 dır.

Devlet Anadolu liselerinde bu sayı 13 iken özel Anadolu liselerinde 6.9 dur.

Derslik, öğretmen ve öğrenci sayılarında yapılan bu karşılaştırmalar özel ve resmi okullar arasındaki nitelik farklarının da ortaya koyar. Yukarıda verilen rakamlardan şu sonuçlar çıkarılabilir:

1. Öğretmen başına düşen öğrenci sayısının azlığı ve sınıf mevcutlarının az olması öğretmenlerin öğrencilerle daha fazla ilgilenme fırsatının olması (sınıf içi ve dışı) ve dersler sırasında öğrencilerin derse katılma şanslarının fazla olmasını sağlar.
2. Devlet okullarında, eğitim ve öğrenim bakımından ortaya çıkan önemli bir aksaklıkta, ders yılı içinde öğretmen nakillerinin yapılmasında görülmektedir. Öm: İstanbul gibi büyük kentlerde bile öğretmen yokluğundan yapılamayan dersler bir yana bırakılırsa yıl içinde yapılan atamalar nedeniyle bir çok ders boş geçmektedir.
3. Devlet okullarında gençlerin ortaöğretim devresinde, eğitsel inceleme ve araştırmaya yönelik bir çalışma yapma olanağı çok sınırlıdır. Okullarda yeterli kütüphaneler yoktur.
4. Devlet okullarında rehberlik dersi gereğine uygun olarak yapılamamaktadır. Amacından tamamen uzak, sanki öğrencilerin ders çalışmalarını, eksikliklerini tamamlamaları için ayrılmış boş saatler görünümündedir. Rehberlik öğretmenin yerini sınıf öğretmeni olarak belirlenen bir branş öğretmeni almaktadır.
5. Devlet okullarında teknolojik donanım yetersizdir.

Özetle devlet okullarında 60-70 kişilik kalabalık sınıflar, çift öğretim, nitelikli öğretmen, uygun eğitim ortamı, laboratuvar ve kütüphane, spor salonu, toplantı salonu, araç-gereç yetersizliği gibi önemli sorunlar vardır.

Tüm bu eksiklikler özel okullarla aradaki nitelik farkını ortaya koymaktadır.

4.BÖLÜM

KAPASİTE

4.BÖLÜM: KAPASİTE

4.1. Kapasite Kavramı

Kapasite kavramı, "işletme ölçeğinin büyüklüğünü belirtmek", olarak açıklanmıştır¹⁰⁰. Bu anlamda, araştırmaya konu olan "Özel okullara" dönüldüğünde, kapasite; Bu okulların sahip olduğu sınıf sayısı ve amaca yönelik kullanım alanlarının bütünüdür.

4.2. Kapasite Kullanımının Önemi

Kurulu kapasitenin kullanım düzeyi bir çok yönden önem taşıyan bir meseledir. Kapasite kullanımının yükseltilmesi, kalkınma sürecindeki bütün ülkelerde olduğu gibi Türkiye'de de büyük öneme sahip bir konudur. Ülke kalkınması ve araştırma konumuz göz önünde bulundurulduğunda; okullaşma oranının artması, eğitimde kalitenin yükselmesi ve devletin yükünün hafifletilmesi açılarından kendi başına bir amaç olacak değerdedir. Ülkemizde, son yıllarda, her alanda olduğu gibi "özel okullarda'da kapasite arttırımının yollarının düşünülmesi ve çözümlerin sunulması ayrı bir güncellik taşımaktadır.

4.3. Kapasite Kullanımının Ölçülmesi

Kapasite kullanımı, toplam kapasitenin yüzdesi olarak ifade edilen kapasite kullanım oranı ile ölçülmektedir. Kapasite kullanım oranı sanayide iki ayrı yöntemle hesaplanabilirken¹⁰¹, bu araştırmanın konusuna en uygun olan yöntem şudur; Kurulu kapasite, gerçekleşen kullanım ile karşılaştırılmakta ve yüzdesi olarak ifade edilen sonuç kapasite kullanım oranını göstermektedir.

4.4. Kapasite Kullanımını Etkileyen Nedenler ve "Atıl Kapasite"

Boş kapasiteye sebep olan etmenler ülkelere ve sektörlere göre çeşitlilik gösterirler. Araştırmanın özünü oluşturan bu konu daha sonraki bölümlerde daha detaylı irdelenecektir.

¹⁰⁰ A.Turunç, İmalat Sanayinin Bazı Kesimlerinde Kapasite Kullanımı, Ankara, M.P.M. Ekonomi Şubesi Yayını, 1985, s.6

¹⁰¹ Turunç, a.g.e., s.11

Mevcut göstergeler dikkatle incelendiğinde, Türkiye'de özel okullarda bir "Atıl Kapasitenin" olduğu gözlenmektedir. 1983-84 yılını baz alarak günümüze kadar bu 14 yıllık süreç içinde bilhassa 1983-84 - 1990-91 diliminde, özel okullarda sayısla olarak %100'lere varan bir artış, öğrenci sayılarında da buna paralel bir artış olduğu gözlenmektedir. Ama 1990-91 eğitim dönemi ve içinde bulunduğumuz 1996-97 eğitim döneminde geçen 6 yıllık süreye baktığımızda bu okulların sayılarında %100'lere yakın artış fakat öğrenci sayılarında %29-30 civarında bir düşüş görülmektedir¹⁰².

Özel okulların mevcut öğrenci kapasitesi 400.000 civarında olup, öğrenci sayısı 205.761 dir. Bunu okul kapasitesine böldüğümüz zaman, mevcut öğrenci kapasitesinin ortalama %50 lerinin kullanıldığını görüyoruz.

Özel Okullar Birliği Genel Müdürlüğü'ncede 95-96 eğitim yılında kapasite boşluğu %48 olarak duyurulmuştur¹⁰³.

¹⁰² Talat Uğur, "Özel Okul Sorunları Üzerine...", Özel okulların sorunları ve çözüm önerileri paneli, İst. İ.T.O. yayın no:1997-35, 1997, s.18

¹⁰³ M.E.B. Özel Öğretim Kurumları Genel Müd., Özel Öğretim Kurumları, Ankara, M.E.B. yayınları, 1996, s.23

5.BÖLÜM

ÖZEL OKUL VELİLERİNİN BEKLENTİLERİ İLE EKONOMİK DURUMU MÜSAİT OLDUĞU HÂLDE DEVLET OKULLARINA YÖNELEN VELİLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ VE BUNA BAĞLI OLARAK ÖZEL OKULLARDA GÖRÜLEN KAPASİTE BOŞLUĞUNUN NEDENLERİNİ TESBİT ETMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

5. BÖLÜM: ÖZEL OKUL VELİLERİNİN BEKLENTİLERİ İLE EKONOMİK DURUMU MÜSAİT OLDUĞU HÂLDE DEVLET OKULLARINA YÖNELEN VELİLERİN BEKLENTİLERİNİN BELİRLENMESİ VE BUNA BAĞLI OLARAK ÖZEL OKULLARDA GÖRÜLEN KAPASİTE BOŞLUĞUNUN NEDENLERİNİ TESBİT ETMEYE YÖNELİK BİR ARAŞTIRMA

Özel Okul Velilerinin Beklentileri ile Ekonomik Durumu Müsait Olduğu Halde Devlet Okullarına Yönelen Velilerin Beklentilerinin Belirlenmesi ve Buna Bağlı olarak özel okullarda görülen kapasite boşluğunun nedenleri üzerine bir araştırma.

5.1. Araştırmanın Metodolojisi

Bilimsel bir çalışma belli bir metodu gerektirir. Bilim dallarındaki araştırma faaliyetlerinde, farklı metodlar kullanılmakta, sözü edilen metod ve yollar farklı olsada tüm bilim dallarında sağlam ve güvenilir veri elde etme, elde edilen verileri değişmez ölçüler içinde sunma ve çıkarılacak sonuçlar, yorumlarda hiçbir zaman objektiflikten uzaklaşmama şeklinde ifade edilebilir¹⁰⁴.

Sosyal araştırmaların temelinde insan olduğu için bu tür araştırmalar diğer araştırmalar göre hayli zordur. Bu nedenle bu tür araştırmalarda her adımın önceden planlanmış olması gerekir.

Ancak bilinen bir gerçekte vardır ki, bir araştırmanın ortaya çıkabilmesi için belli aşamalardan geçmesi gereklidir.

Bunlar:

- A- Problem (Araştırma konusu)
- B- Amaç
- C- Önem
- D- Varsayımlar
- E- Önkabuller
- F- Sınırlılıklar
- G- Tanımlar
- H- Araştırmanın Yöntemi
- 1) 1)Araştırmanın Modeli

¹⁰⁴ Taylan Akkayan, Osmaneli Değişen Bir Anadolu Kasabası, İstanbul, İ.Ü.Ed.Fak. yayın no: 3583, 1990, s.28-29

- 2) Araştırmanın Ana Kütlesi ve Örnek Kütlesinin Belirlenmesi
- 3) Verilerin Toplanması
- 4) Verilerin Çözümü ve Yorumlanması
- 5) Sürve ve Olanaklar

5.1.1. Problem

Eğitim insanın doğumundan ölümüne kadar devam eden bir süreçtir. Bu süreçte formal eğitim kurumlarına büyük işler düşmektedir. Günümüzde hızla çoğalan nüfusla birlikte eğitim kurumlarında talep artmakta, buna paralel olarak devlet tarafından açılan kurumlar yeterli gelmemektedir.

Devletin giderek artan eğitim yükü ülkemizde özel okulların zorunlu hale getirmiş, 1985 sonrası hızla açılan ve son yıllarda son yıllarda da bir hayli artış görülen özel okullar, Türkiye'de önemli bir sektörü oluşturmuştur.

Özel okullar hizmet sektöründe yer alan kurumlardır. Eğitim-öğretim olarak verilen hizmetin alıcısı olan müşterilerde öğrenciler ve velilerdir. Her hizmet sunumunda olduğu gibi burada da müşteri olarak velilerin eğitim beklentilerinin tatmini çok önemlidir. Kurumun kendi geleceği, buna bağlı olarak çevresine vereceği hizmetin kalitesinde müşterilerin neyi, ne şekilde istediğiyle orantılı olduğu unutulmamalıdır.

Bu araştırma konusunun seçilmiş olmasının sebebi ülkemizdeki eğitim açığına rağmen, özel okullarda %50'lere varan kapasite boşluğunun olmasıdır. Konu veli beklentileri açısından ele alınarak araştırılacaktır.

5.1.2. Amaç

Bu araştırmanın amacı; "Özel okul velilerinin beklentileri ile ekonomik durumu müsait olduğu halde devlet okullarına yönelen veli beklentilerinin belirlenmesi ve veli beklentilerinin kapasite boşluğuna ne derece etkisinin olduğunu" araştırmaktır. Her işletme "müşterisinin beklentisini bilmek mecburiyetindedir. Özel okullar velilerinin beklentilerini bilmek, rakiplerinden farklılığını ortaya koymak mecburiyetindedir.

Özel okul velilerinin eğitimde önem verdiği kriterlerinin bilinmesi okulların hem kendilerini yeniden değerlendirmelerini hem de öğrenci taleplerinin devamını sağlayacaktır. Ayrıca özel okullarda öğrenci okutmak için, ekonomik koşullar uygun kabul edilen velilerin bu okullar hakkındaki görüşlerini bilmek özel okullara; bu gruba ulaşmakta kolaylık sağlayacaktır.

Araştırmanın genel amacı araştırmanın varsayımlarının doğru olup olmadığını ortaya çıkarmak ve bu konularda özel okullara tavsiyede bulunmaktır.

Sonuç bölümünde araştırma bulguları velilerin tercihlerini esas teşkil eden faktörlerin belirlenmesini sağlayacaktır.

5.1.3. Önem

Özel okullar üzerine şimdiye kadar yapılan araştırmalar genellikle, "yöneticilerin özellikleri-egitimleri; özel okullardaki çeşitli birimlerin fonksiyonları, öğretmenlerin gereksinimleri" konuları üzerine olmuştur.

Burada özel okul velilerini ve veli adaylarını müşteri kabul edersek, müşterinin tatmini çok önemlidir. Hizmetten memnun kalınmasıyla öğrencilere hem daha kaliteli bir eğitim verilecek, hem de devletin sırtındaki yük hafifletilmiş olacaktır. Böylece gerçek ihtiyaç sahipleri, devlete ait eğitim kurumlarından daha fazla yararlanacaklardır.

5.1.4. Hipotezler

Araştırmanın varsayımları aşağıdadır.

- 1) Özel okullardaki kapasite boşluğunun en önemli nedeni okulların, velilerin beklentilerini karşılayamamış olmalarıdır.
- 2) Devletin açtığı Fen lisesi, Süper lise, Anadolu liseleri gibi eğitim kurumları özel okullardaki kapasite boşluğuna neden olmaktadır.
- 3) Açıkta potansiyel özel okul velisinin nedeni, velilerin özel okullar konusunda yeterli bilgiye sahip olmamasındandır.
- 4) Özel okulların fizikî görüntüsü, okulun öğrenci evine yakınlığı, vb. okul tercihinde velilerin çok önem verdiği konulardır.
- 5) Yabancı dil eğitimi ve ÖYS başansı özel okullar için en önde gelen tercih sebebidir.
- 6) Özel okullarda okuyan öğrenciler daha sosyal yetişmektedir.
- 7) Türkiye'deki yüksek enflasyona paralel olarak her yıl artan okul ücretleri mevcut özel okul velileri için özel okullardan bir kaçış sebebi olmaktadır.

5.1.5. Önkabuller

- a) Örneklemin anakütleyi temsil ettiği kabul edilmektedir.
- b) Deneklerin araştırma sorularına sağlıklı cevaplar verdiği kabul edilmektedir.

5.1.6. Sınırlılıklar (Konunun Sınırlandırılması)

Günümüzde araştırma yapmanın zaman, emek ve para bakımından oldukça güç olduğu bilinen bir gerçektir.

Seçilen konunun ya da problemin bütün yönlerini incelemeye imkân ve bazen gerek yoktur. Bu yüzden konunun sınırlandırılması gereklidir.¹⁰⁵

Araştırma şu şekilde sınırlandırılmıştır.

1. Coğrafi alan olarak sınırlama: Araştırmanın İstanbul ilini içine alacak şekilde yapılmasının çok daha kapsamlı olacağı bilinen bir gerçektir.

Ancak baştada belirtildiği gibi, zaman, emek, para bakımından doğacak güçlükler coğrafi alanda sınırlamayı mecbur hale getirmiştir.

Araştırma Bakırköy ve Bahçelievler ilçelerindeki 9 özel ilk ve ortaöğretim kurumları ile Bakırköy' de (Ataköy'de) ekonomik düzeyi yüksek kabul edilen 4 devlet ilk ve ortaöğretim kurumlarıyla sınırlıdır.

2. Konu Boyutu Olarak Sınırlama: Kuşkusuz özel okullar dediğimizde bu başlık altında birçok konu incelenebilir, ancak araştırmanın konusu, velilerin özel okullardan beklentileri ve buna bağlı olarak kapasite boşluğunun nedenleri olarak belirlendiği için bu sektöre giren, araştırmayla ilgili olmayan konular kapsam dışındadır.

3. Bilgi Kaynağı Olacak Birimi Sınırlama: Bu araştırmada bilgi kaynağını oluşturacak birimler Özel Türk Okullarının mevcut velileri ile maddi durumları özel okulların koşullarını karşılayacak durumda olduğu halde çocuklarını devlet okullarında okutan velilerdir.

5.1.7. Tanımlar

EĞİTİM: Bireyin davranışında kendi yaşantısı yolu ile kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir.

¹⁰⁵ Akkoyun, a.g.e., s.31

OKUL: Toplumdaki bireylerin eğitilmesi işlevini üstlenen kurumların ortak adıdır.

ÖZEL OKULLAR: Kuruluşu ve denetlenmesi Milli Eğitim Bakanlığına bağlı olan ve şahıslar tarafından kurularak işletilen, kar amacı taşıyan işletmelerdir.

KAPASİTE: İşletme ölçeğinin büyüklüğünü belirtmek.

5.1.8. Araştırmanın Yöntemi

Aşağıda araştırmanın modeli, ana kütlesi ve örnek kütlesinin belirlenmesi, verilerin toplanması, verilerin çözümü ve yorumlanması, süre ve olanaklar yer almıştır.

5.1.8.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma tarama modelindedir ve tanımlayıcı bir araştırmadır. Başka bir deyişle saha araştırması şeklinde yürütülmüştür.

2.Araştırmanın Ana Kütlesi ve Örnek Kütlesinin Belirlenmesi: Örnekleme, evrenden örnekler alma işlemidir. Örnekler almanın, yani örneklemenin belli ve bilinen kuralları vardır. Ancak o zaman alınan örneklerin evreni temsil edebileceği kabul edilebilir¹⁰⁶. Başka bir deyişle; temsil edilmesidir. Bir örnekleme yaparken iki genel ön koşulun yerine getirilmesi gerekir.

- a)Örnek temsil yeteneği taşımalı
- b)Yeterli sayıda olmalı¹⁰⁷

5.1.8.2. Araştırmanın Anakütlesinin Belirlenmesi

Araştırmanın ana kütlesini Bakırköy ilçesi içerisindeki özel okullar oluşturmaktadır. Ana kütlenin listesi Milli Eğitim Bakanlığı'nın hazırladığı "İstanbul ili özel okullar rehberi"nden elde edilmiştir.

Bir örnekleme yaparken iki genel koşulun yerine getirilmesi gerekir. Örnek temsil yeteneği taşımalı ve yeterli olmalıdır. Bir örneğin temsil yeteneği taşıması demek, içinden seçildiği evrenin karakteristiklerini bir yanlılık yarıtmadan yansıtmayı

¹⁰⁶ Muzaffer Yakut Sencer, Toplumsal Araştırmalarda Yöntembilim, Ankara Türkiye Ortadoğu Enstitüsü Yayınları No: 172, 1978, s.450-451

¹⁰⁷ Niyazi Karasar, Bilimsel Araştırma Yöntemi, Ankara, Araştırma Eğitim Donanım Ltd., 1994, s.111

demektir. Örneğin yeterli olması ise, gözlemlerde beliren karakteristiklerin kararlı olduğu yolunda güven uyandıracak bir büyüklükte olması demektir¹⁰⁸.

Bu araştırmada özel okul velileriyle yapılan parçada ömekleme yoluna gidilmemiştir. Bunun en önemli sebebi, seçilecek ömek kütlerinin tüm evrenin özelliğini temsil etmesinden kuşku duyulmasıdır.

Ancak bu araştırmada grup kullanılmıştır.

1. Özel okul velileri

2. Devlet okulu velileri

Araştırmanın, Özel Okul velilerine yönelik bölümünde tüm evrenin kaplanması yoluna gidilirken, devlet okulu velileriyle yapılan kısımdaki araştırmanın ömeklemi basit tesadüfi ömekleme yöntemiyle belirlenmiştir. Araştırmanın devlet kısmında Bakırköy ilçesindeki Florya-Ataköy ve Yeşilköy'ü içeren semptlerdeki gelir seviyesi yüksek 10 okul seçilmiştir. Bu okullardan 5 tanesinin yöneticisi anket formunun velilerine uygulanmasını kabul etmiştir. Ancak araştırmanın özel okullar kısmında 3 okul velileriyle böyle bir çalışmanın yapılmasını reddetmiş ve velileriyle görüştürmemiştir. Geriye kalan 9 özel okulda 107, 5 devlet okulunda 37 veliden anket formları geri alınabilmiştir.

Araştırmanın uygulandığı okulların listesi Ek1'de yer almaktadır.

5.1.8.3. Verilerin Toplanması

Araştırma amaçlarına paralel olarak toplanan ilk bilgiler araştırmanın verileridir. Bunlara işlenmemiş (ham) verilerde denir¹⁰⁹.

Tüm bu verilerde sahadan çeşitli tekniklerle toplanır. Gözlem, mülakat, anket vs.

Bu araştırmada anket yöntemi uygulanmıştır. Aynı şekilde anket formunda 2 kısımdan oluşmuştur.

Anket formunun demografik özellikleri ölçen ilk kısmı açık uçlu ve kapalı uçlu sorulardan oluşmuş, II. kısım; "Tamamen katılıyorumdan - tamamen reddediyorum" a doğru 5'li dereceden oluşmuştur.

Araştırmada kullanılan anket formu araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

¹⁰⁸ Sencer, a.g.e., s.356

¹⁰⁹ Niyazi Karasar, Araştırmalarda Rapor hazırlama, Ankara, Hacettepe Taş Kitapçılık Ltd.Şti., 1984, s.37

Bu çalışmada özel ve devlet okullarına ayrı anket formları hazırlanmış, ortak bazı sorular 2 formda da kullanılmıştır. Her iki formda da demografik kısım aynıdır.

Bu çalışmada, anket formunun bilgi edinilmek istenilen konuların başlıkları şöyledir.

1. Aile ile ilgili sorular
2. Mesken
3. Eğitim ve Meslek
4. Hane Geliri

Anket formunun II. kısmında ise velilerin okul beklentilerini ölçmeye yönelik ifadeler bulunmaktadır.

5.1.8.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlanması

Toplanan ham veriler çoğu kez toplandıkları şekliyle fazla bir şey anlatmaz. Bunların belli tekniklerle çözümlenmesi ve yorumlanması gerekir¹¹⁰. Bu araştırmada toplanan veriler üzerinde istatistikî işlemler için SPSS paket programından yararlanılarak yapılmıştır. Verileri 2 şekilde göstermek mümkündür.

Bunlar: 1) Tablolar 2) Grafikler

TABLolar: Esas olarak veri kategorilerindeki cevapların sayısını gösterirler. Toplanan bilgi ve verilerin tablolara geçirilmesinde önce basit tablolar sonrada çapraz tablolar oluşturulur. Basit tablolar aslında frekans dağılımlarıdır. Çapraz tablolarda ise basit tablolardan farklı olarak cevaplar birden fazla nitelik itibarıyla sınıflandırılır¹¹¹.

Araştırma verilerinin tablolarda sunulması yüzde, mean, medyan, mod şeklinde olabilir.

GRAFİKLER : Kantitatif bilgilerin basit ve kolay anlaşılmasına yardım eden şekillerdir. Grafikler, incelenen olayın değerinin, bünyesinin ve değişmelerinin kavranmasını kolaylaştırır. İstatistik verilerin göze hitap eden grafikler yardımıyla sunulması için çeşitli teknikler mevcuttur. Bunlar arasında çizgi, sütun, alan grafikleri ve daha birçokları sayılabilirler¹¹².

¹¹⁰ Niyazi Karasar, a.g.e., s.37

¹¹¹ Kemal Kurtuluş, Araştırma Yöntem Bilimi, İstanbul, İ.Ü.İşletme Fak. Yayın no:106, 1989, s.120

¹¹² Orhan İdil, a.g.e., s.57

5.1.8.5. Süre ve Olanaklar

Araştırma raporlarında araştırmanın ne kadar sürede ve hangi tarihlerde yapıldığını bildirmek bu konuda yapılacak yeni araştırmalar açısından yararlıdır. Bu hem bu tür araştırmaların olası maliyeti hakkında başkalarına bilgi verir, hemde araştırmacıların maliyet ve süre açısından daha duyarlı olmalarını özendirir ayrıca araştırmanın yapıldığı tarihin bilinmesi bulguların ne kadar yeni olduğu konusunda okuyucuya bilgi vereceğinden ayrıca önemlidir¹¹³.

Araştırma konunun belirlenmesinden sonra Nisan 97 gibi kaynak taraması ve anket formlarının oluşturulması ile başlamış Mayıs-Haziran aylarında anket formları uygulanmıştır.

Hazırlanan anket formları özel okul velilerine uygulanmak üzere 300 adet verilmiş bunların 132 adedi geri dönmüştür. Ancak 107 tanesi tam olarak doldurulduğu için değerlendirmeye alınmıştır.

Devlet okullarına verilen 150 adet anket formunun da 52 adedi geri dönmüş 37 tanesi tam doldurulduğu için değerlendirmeye alınmıştır.

İdareciler aracılığıyla velilere ulaşılmaya çalışılmış, bazı okullarda anket formlarının velilerin evlerine gönderilerek doldurulması sağlanmış ancak hiçbir okulda tam bir katılım sağlanamamış, hattâ bazı okullarda formlar kaybolmuş, yeniden çıkartılmıştır.

3 okul Milli Eğitim'den çıkartılan izin kağıdına rağmen anketlerin okullarında uygulanmasına izin vermemiştir.

Saha çalışması 2 aylık bir süreyi almıştır.

5.1.8.6. Bulgular-Yorum

Araştırmanın bu son aşaması bütün verilerin değerlendirildiği, açıklandığı ve yorumlandığı kısımdır. Araştırmada elde edilen veriler sayısal desteklemelerle ifade edilmeye çalışılmıştır.

¹¹³ Niyazi Karasar, a.g.e., s.37

İSTANBUL'DAKİ ÖZEL TÜRK OKULLARI İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

İstanbul metropolitan alan içinde 406 özel Türk okulları vardır (İstanbul Millî Eğitim Md. verileri).

Okulların dökümü aşağıdaki tabloda verilmiştir.

ÖZEL TÜRK OKULLARI						
1996-1997 öğretim Yılı						
Eğitim Kademesi	Okul Sayısı	Öğrenci sayısı			Öğretmen Sayısı	%
		Toplam	Erkek	Kız		
Okul öncesi	114	3861	2008	1877	277	%28.1
İlkokul	88	23801	12995	10806	1524	%21.6
Ortaokul	83	23884	12796	11091	69	%20.4
Lise Toplamı	121	20719	11452	9267	4505	
Genel Lise+	97	17599	9307	8292	3282	%23.9
Fen Lisesi	10	1354	901	453	1136	%2.5
Meslekî ve Teknik Lisesi	14	1766	1244	522	87	%3.5
Toplam	406	72265	39251	33041	6375	

Tablo 9: Özel Türk Okulları (1996-1997 Öğretim Yılı)

Toplam 406 özel okulun dağılımına baktığımızda %28.1 ile okul öncesi hazırlık kurumlarının çokluğunu görüyoruz. Okulların kendi bünyelerinin dışında açılan özel yuvalarla bu sayı günden güne artmaktadır.

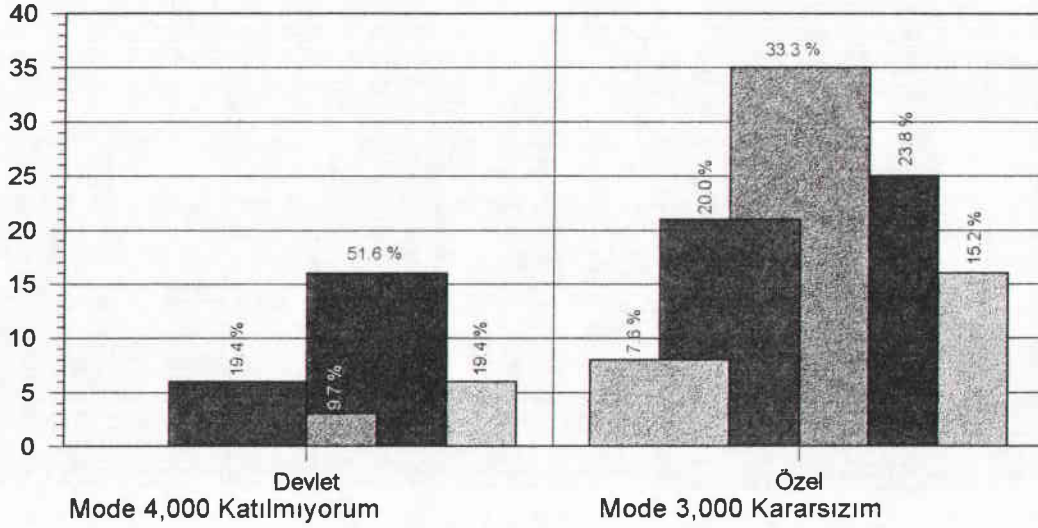
Özellikle çalışan ebeveynlerin, tam gün olması nedeniyle bu yuvaları tercih ettiğini görüyoruz. %23.9 ile genel liseler, %21.6 ile ortaokullar, %20.4 ile de ilkokullar özel okulların toplama göre dağılımını veriyor.

Dağılımın sadece %3.5'ini oluşturan özel meslekî teknik liselere baktığımızda ise (Tablo 8) 107 kişinin %66'sının bu okul sayılarının artırılmasını istediklerini, %27'sinin ise meslek liselerinin çeşidinin artırılması durumunda çocuklarını yollayabileceklerini belirttiklerini Grafik 1'e baktığımızda görüyoruz. Devlet okulu velilerinden %27'sinin bu okullarda çeşitliliğin artırılması durumunda çocuklarını meslek liselerine gönderebileceklerini belirtiyorlar.

Karşılaştırma Özel 25 , Devlet 21)

Özel meslek liselerinde çeşit farklılığı olsaydı çocuğumu yollardım

Kişi Sayısı

Grafik 1: Özel meslek liselerinde çeşit farklılıkları

Ülkemiz eğitim uygulamaları içinde yeni yeni yer almakta olan sayıları şimdilerde sınırlı bulunan, ancak ilerleyen zaman içinde çoğalmaları beklenen özel meslek liselerinin tercihinde öğrenci, ebeveyn ve velilerin bu okullara bakış açılarının belirlenmesinde yarar bulunmaktadır.

Bu bakımdan ankette bu soruya yer verilmiştir. Devlet okulunda öğrencisi olan veliler yaygın bir uygulaması olsa dahi özel meslek liselerindeki eğitimden yararlanmak istememektedirler. Bu oran yaklaşık %72 (51.6 + 19.4)'dir.

Özel okulda öğrenci olanlar ise özel meslek liselerinin uygulamasına karşı kararsız kalmışlardır. Bu oran %33'dür.

İstanbul ili Bakırköy ve bahçelievler ilçelerindeki toplam 12 özel okulun 9'unun velisi ile görüşme yapılabildiği görülmüştür. Görüşme yapılamayan 3 özel okulun birisi anket formunun yönetim kurulundan geçmediğini söyleyerek kabul etmedi. Diğer 2 okul ise formların velilere uygulanmasını kabul etti, ancak velilerden anketler sağlıklı olarak alınmadığı için değerlendirilemedi.

Araştırmada Bakırköy ilçesindeki 5 devlet okulunun velilerinden de yararlanılmıştır.

Örneklem

Grafik 2: Örneklem

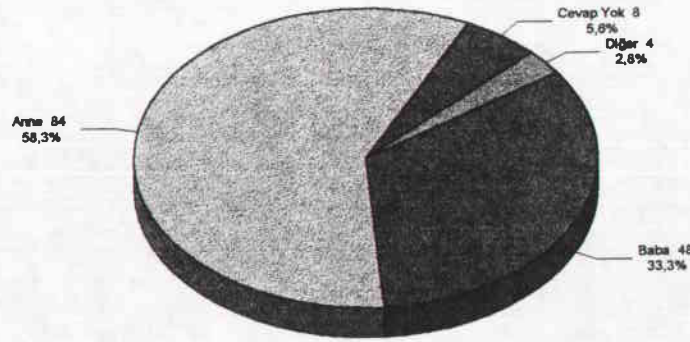
Araştırma Bakırköy ilçesinde yer alan 9 özel okulda öğrencisi bulunan 107 veli ile 5 devlet okulunda öğrencisi bulunan 37 veli üzerinde yapılabilmektedir.

Özel okul velileri örneklem kütesinin %74.3'ünü, devlet okul velileri ise %25.7'sini oluşturmuştur.

Hanelerin Demografik Özellikleri:

Soru 01.2)

Çocukların okuldaki velisi.

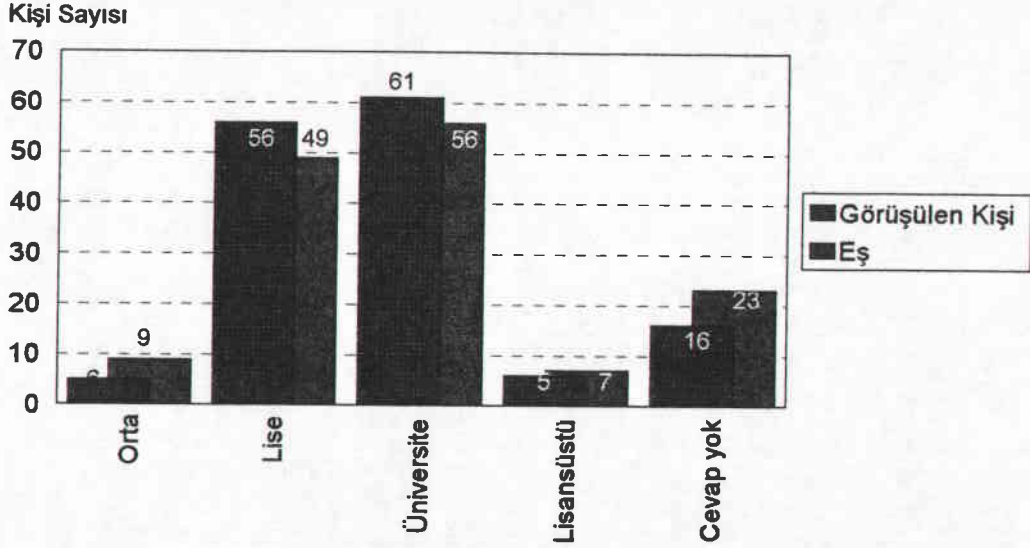

Grafik 3: Çocukların Okuldaki velisi

Araştırmaya katılan toplam 144 velinin durumlarına bakıldığında bu velilerin 84 adedinin anne, 48 adedinin ise baba olduğu görülmektedir. Bu durum annelerin evde olduğu kadar okulda da aktif olduğunu göstermektedir. Çocuk eğitiminin ailede anneye sorumluluk yüklediğini velilerin %53.3'ünü annelerin oluşturuyor olmasından anlıyoruz. Velilerin %33.3'ü ise babadır.

Soru 03.1)

Ebeveyn Eğitim durumu

Grafik 4: Ebeveyn Eğitim Durumu

Araştırmaya katılan ailelerin grafikteki yerlerine baktığımızda şunu görüyoruz ki, ebeveynlerin eğitim düzeyleri Türkiye ortalamasının çok üstündedir. Velilerin büyük bir çoğunluğu üniversite mezunudur.

Ülkemizde nüfusa paralel olarak üniversite mezunu ortalaması %3.25 olduğunu yapılan araştırmalar ortaya koymuştur. (D.İ.E.'96)

Araştırmamızda, devlet ve özel okul velilerinin toplamına baktığımızda lisansüstü eğitilmiş %4.5, üniversite mezunu %40.6, lise mezunu %36.5, ortaokul mezunu %4.9 olarak karşımıza çıkarken görüşülen kişilerin %5.5'i kendileri için, %8'i eşleri için bu soruya cevap vermemiştir.

Eğitim düzeyindeki bu yükseklik genele mâl edilemese de, velilerin ekonomik durumundan, semt tercihlerine, okul beklentilerine kadar etkili olmaktadır.

Ebeveynler arasında da eğitim yönünden fazla açıklar olmadığını, ailelerin eğitim durumlarının ortalamasının üstünde olduğunu görüyoruz.

Görüşülen kişilerin eğitim durumlarını; özel ve devlet okulu velileri olarak kıyasladığımızda ise şöyle bir tabloyla durumu gösterebiliriz.

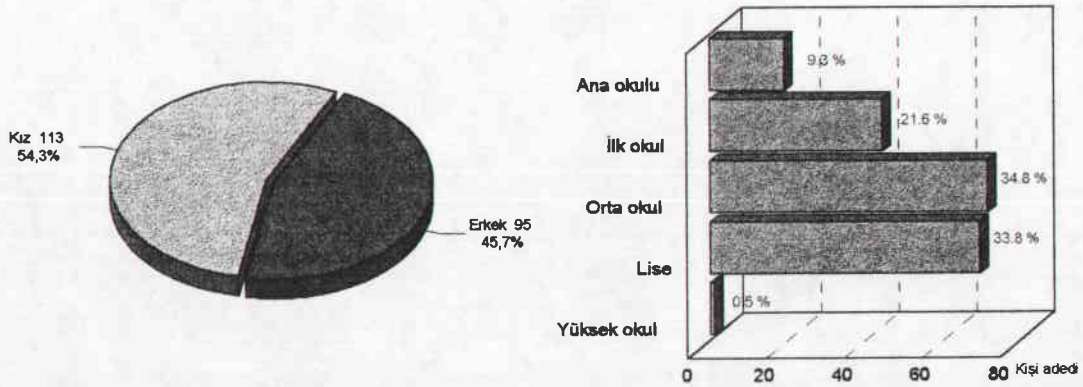
Görüşülen Kişilerin Eğitim Durumu				
	Devlet Okulu		Özel Okul	
	Sayı	%	Sayı	%
Orta	2	6.3	3	3.1
Lise	12	37.5	44	45.8
Fakülte	16	50.0	45	46.9
Lisansüstü	2	6.3	4	4.2
TOPLAM	32	100	96	100

Tablo 10: Görüşülen Kişilerin Eğitim Durumu

Tabloya baktığımızda özel okul velileriyle devlet okulu velilerinin eğitim düzeylerinin birbirine neredeyse denk olduğunu söyleyebiliriz. Bu soruya cevap veren 32 devlet okulu velisine karşılık özel okul veli sayısı 96 olduğu için değerler özel okullar lehine gözüksede aslında birbirine çok yakın. Sadece özel okul velilerinin, lise mezunlarında devlet okuluna oranla yüksek değerlere sahip olduğunu görüyoruz.

Soru 01.3)

Hanede öğrenim gören çocukların cinsiyet dağılımı ve eğitim durumu

Grafik 5: Hanede Eğitim Gören Çocukların Cinsiyet Dağılımı ve Eğitim Durumu

Araştırma anketlerini dolduran toplam 114 velinin hanelerinde eğitim gören öğrencilerin tümü 208'dir.

Bu sayının çokluğunun kız çocuklarına ait olduğunu görüyoruz. Öğrencilerin %54.3'ü olan 113'ü kız, %45.7'si olan 95 öğrenci erkektir.

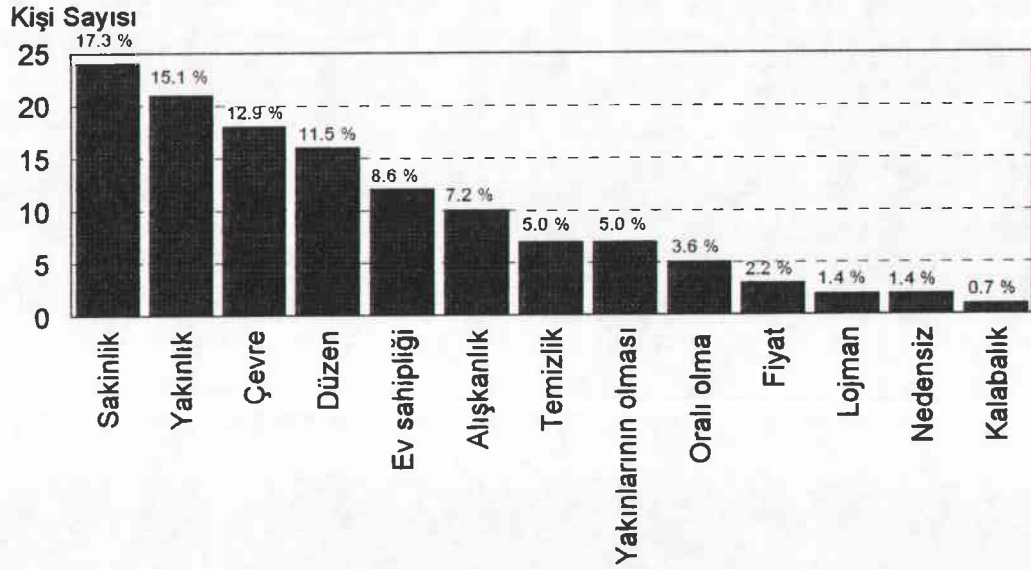
Sözkonusu toplam 208 öğrencinin %9.3'ü ana okulu, %21.6'sı ilkokul, %34.8'i ortaokul, %33.8'i lise, %0.5'i yüksek okul öğrencisidir.

Araştırma kapsamına giren velilerin hanelerinde eğitim gören öğrencilerin %68.6 oranıyla orta ve lise ağırlıklı eğitimde oldukları görülmektedir.

Araştırmadan çıkan sonuçlara baktığımızda kız-erkek ayrımı yapılmaksızın ailelerin çocuklarını eğitim kurumlarına yolluyor olması ülkemiz adına sevindiricidir.

Soru 02.2)

İkametgâh semti seçim nedeni

Grafik 6: Velilerin Semt Seçimleri

Ülkemiz koşullarında oturan semtin tercih nedenleri bireylerin sosyo-ekonomik durumunu yansıtabilmektedir. Bunun her koşulda doğru olduğunu söyleyemeyiz, ancak yine de belli verilerin elde edilebileceğini söyleyebiliriz.

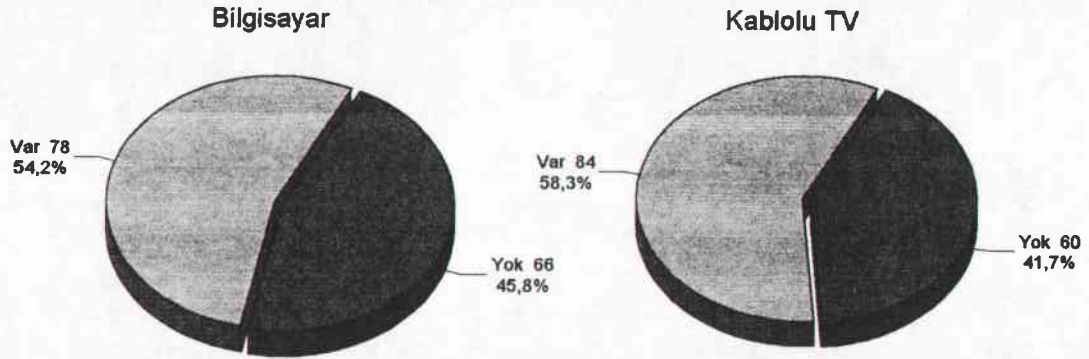
Araştırmaya katılan okul velilerinin ikametgâh semtlerine baktığımızda %17.3 ile semt sakinliğini tercih ettiğini görüyoruz.

Ardından %15.1 ile işe ve okula yakınlık geliyor ki, bu sorunun sorulmasının ana nedeni de budur.

Bugün özel okullar servis imkânlarıyla İstanbul'un çok çeşitli semtlerine ulaşabiliyorlar, ancak yine de grafikten de görüyoruz ki kişiler evlerine ya da işyerlerine yakın okulları tercih ederek, okulların coğrafi durumlarını belirliyorlar.

Soru 02.3)

Hanede Bilgisayar ve Kablolu TV varlığı

Grafik 7: Hanede Teknolojiden yararlanma

Toplam 144 velinin 78'inin hanesinde bilgisayar bulunmakta ve bu kişiler %54.2'lik bir dilimi oluşturmaktadır. Bilgisayar olmayan hane sayısı 66'dır. Bu da %45.8'lik bir dilimi oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan ailelerde %50'nin üzerinde görülen bilgisayar kullanma oranı ülkemiz adına çok yüksek bir değerdir.

Kablolu TV'si olan aile oranlarına baktığımızda, rakamın %58.3'lerde olduğunu görüyoruz.

Küreselleşmenin en kuvvetli aracı olan TV yayınlarının uluslararası boyutta izlenebiliyor olması, olumlu kullanıldığı takdirde öğrencilerin ufuklarını genişleteceği bir gerçektir.

- Bu grafikte ailelerin sosyo-ekonomik durumları tesbit edilmeye çalışılmıştır.

Özel Okul Velilerinin Beklentileri ve Tercih Sebepleri

A. Velilerin Okullarda Verilen Eğitime Yönelik Düşünceleri

S.01 Çocuğumun aldığı eğitimden genel olarak memnunum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	41	38
Katılıyorum	46	43
Fikrim Yok	13	12
Katılmıyorum	2	2
Tamamen Katılmıyorum	5	5
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 11 : Çocuğun aldığı eğitimden memnuniyet

Tabloya baktığımızda özel okul velilerinin çocuklarının aldığı eğitimden memnun olduklarını görüyoruz. Ancak memnun olmadığını belirten %7'lik bir veli grubunun ileriki yıllarda kapasite boşluğunu artırıcı bir grup olabileceği düşünülmektedir.

% 12 kararsızım diye görüş belirten velilerin ise, bu okullardan ne istediklerinin özel okullar tarafından tam olarak tesbit edilmesi gerekmektedir.

Aksi takdirde bu grupta memnuniyetsiz velilerin arasına katılabilir.

S02. Devlet okullarında verilen eğitimi beğenmiyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	18	17
Katılıyorum	35	33
Fikrim Yok	22	21
Katılmıyorum	21	20
Tamamen Katılmıyorum	11	10
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 12:Devlet okullarındaki eğitimin beğenilmemesi

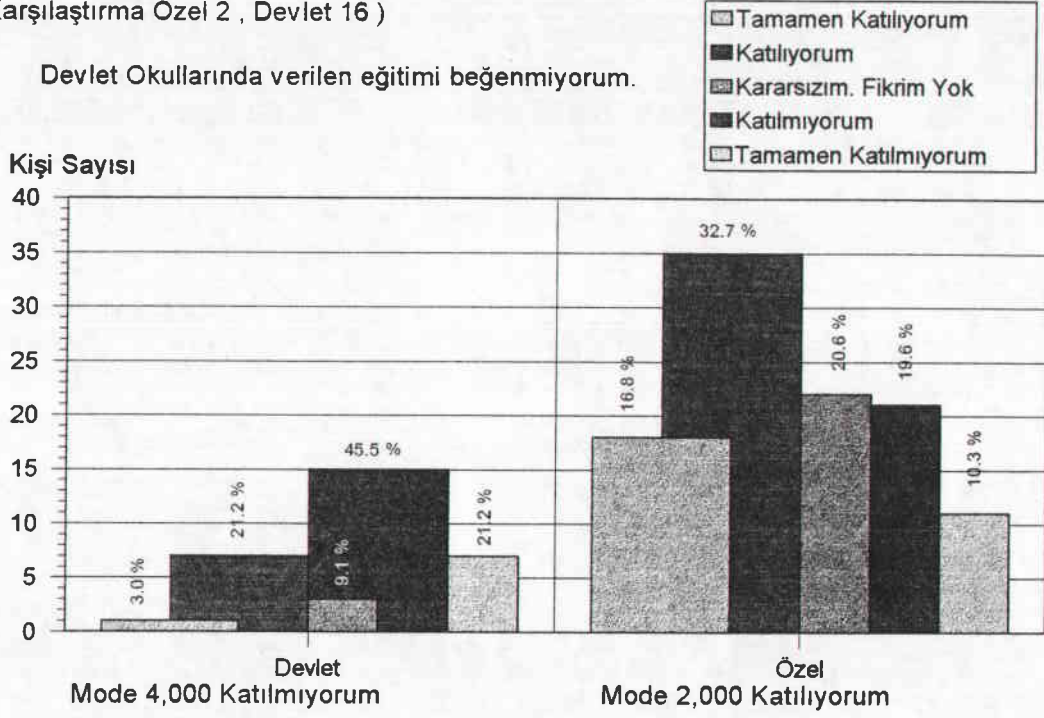
Özel okul velilerinin %50'sinin devlet okullarında verilen eğitimi beğenmediğini görüyoruz.

Velilerin eğitim kurumlarındaki eğitime bakış açıları öğrencinin devlet okulunda ve özel okulda okutulması ile ilgili olarak değişmektedir.

Devlet okulu velileri ile özel okul velilerinin bu konudaki düşüncelerini karşılaştırdığımızda sonuçlar şöyledir:

Karşılaştırma Özel 2 , Devlet 16)

Devlet Okullarında verilen eğitimi beğenmiyorum.

Grafik 8: Eğitim beğenisinin devlet ve özel okul karşılaştırması

Devlet okullarında öğrenci okutan yetişkinler devlet okullarında verilen eğitimi beğenmektedir. Bu oran %66.7'dir. Özel okullarda öğrenci okutan yetişkinlerin ise sadece %29.9'u bu fikre katılmaktadır.

Diğer yandan çocuğunu özel okula gönderip de, devlet okullarındaki eğitimi iyi bulan velilerin oranı da hiç az değildir.

S38. Özel okuldan beklediğimi bulamadım.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	3	3
Katılıyorum	10	9
Fikrim Yok	25	23
Katılmıyorum	49	46
Tamamen Katılmıyorum	17	16
Cevap Yok	3	3
Toplam	107	100

Tablo 13: Özel okullardan beklenen

107 velinin çocuklarını bir özel okulda okuttukları hâlde, yukarıdaki tabloya baktığımızda %3'ünün özel okuldan beklediğini bulamadığını görüyoruz.

Oran az gibi görünse de, özel okullar açısından önemlidir. Çünkü %20'si de kararsızdır.

Ancak veli çoğunluğuna bakılırsa, veliler bu okullardan beklediklerini bulmuşlardır diyebiliriz.

S09. Çalışan öğrenci için, okulun özelliği çok önemli değildir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	19	18
Katılıyorum	31	29
Fikrim Yok	20	19
Katılmıyorum	32	30
Tamamen Katılmıyorum	4	4
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 14: Çalışan öğrenci için okul özelliklerinin önemi

Bilindiği gibi öğrencinin iyi bir eğitim alması, her şeyden önce bunu istemesine ve çalışmasına bağlıdır. Ancak okulun kalitesinin de eğitim üzerinde büyük etkileri vardır. Görüşülen velilerin %46'sı "çalışan çocuk için okul niteliğinin çok önemi yoktur," dese de %34'ü bu görüşü reddetmektedir.

Öğrencinin özel okulda ya da devlet okulunda okuması sahip olduğu zekâ seviyesinde değişiklikler yapmayacaktır. Ancak, özel okullar sağladıkları gerek sosyal gerek teknolojik imkânlarla bu zekânın kullanılmasını, daha fazla işlevlik kazanmasını sağlarlar.

S39. Özel okul öğrencilerinin başarılarını gittikleri kurslar destekliyor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	8	7
Katılıyorum	32	30
Fikrim Yok	19	18
Katılmıyorum	37	35
Tamamen Katılmıyorum	10	9
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 15: Özel okul öğrencilerinin başarılarındaki kurs desteği

Üniversiteye hazırlık, Anadolu liselerine hazırlık, okul derslerini takviye adı altında öğretim yapan kurslar, ülkemiz eğitim-öğretim sisteminde kendilerine büyük

bir yer edinmişlerdir. Hattâ öğrenciler zaman zaman bu kurslara gitmedikleri takdirde başarısız olacaklarına bile inanmaktadırlar.

Bunun en çarpıcı örneğini de üniversiteye hazırlık kurslarında görmekteyiz. Ekonomik düzeyi yüksek olan ailelerde bu oran daha fazladır.

İlgili tabloya baktığımızda velilerin %37'sinin bu görüşte, %18'inin de kararsız olduğunu söyleyebiliriz.

Yukarıdaki tablolarda da gördüğümüz gibi özel okul velilerinin %87'si çocuklarının bir özel okulda okumasından dolayı memnun olduğunu belirterek özel okullardan beklentilerini ve tercih sebeplerini şöyle belirtiyorlar:

1. Çocukların Sosyal yapısı

Özel okullarda yetişen çocuklar daha sosyal olmaktadırlar		
Veli Görüşü	Kişi / n	%
Tamamen Katılıyorum	40	37
Katılıyorum	51	47
Kararsızım	7	7
Katılmıyorum	8	8
Tamamen Katılmıyorum	1	1
Cevap Yok	0	0
TOPLAM	107	100

Tablo 16: Özel okullardaki çocukların sosyalliği

Özel okulların fizikî şartları devlet okullarına oranla daha iyidir. Spor tesisleri, salonları, laboratuvarları ile öğrencilerine ders dışı faaliyetlerde de yetişme imkânı verirler. Veli görüşlerine baktığımızda da bu ifadeye Tamamen katılıyorum diyen %40'lık bir veli grubuyla, Katılıyorum diyen %50'lik veli grubunu biraraya getirdiğimizde toplam %90 velinin bu görüşü desteklediğini görüyoruz.

Bu da araştırmanın konuyla ilgili hipotezini doğrulamaktadır.

S28. Özel okullarda öğrencilerin yetenekleri daha kolay farkediliyor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	35	33
Katılıyorum	52	49
Fikrim Yok	11	10
Katılmıyorum	5	5
Tamamen Katılmıyorum	2	2
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 17: Özel okullardaki öğrencilerin yeteneklerinin keşfi

Tamamen katılıyorum ve Katılıyorum diyen velilerin toplamına baktığımızda %82'sinin bu ifadeyi desteklediğini görüyoruz.

Gerek sınıf mevcutlarının azlığı gerekse öğretmenlerinin ilgilerinin daha fazla olması özel okul öğrencilerinin bu konuda daha şanslı olmalarına etken olarak görülmektedir.

S14. Özel okullarda öğrencilerin kültür ve toplumsal düzeyi yüksektir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	32	30
Katılıyorum	52	49
Fikrim Yok	7	7
Katılmıyorum	9	8
Tamamen Katılmıyorum	4	4
Cevap Yok	3	3
Toplam	107	100

Tablo 18: Özel okullardaki öğrencilerin kültür ve toplumsal düzeyi

Özel okul velilerinin büyük bir çoğunluğu toplumdaki sosyo-ekonomik durumları yüksek olan bir grubu oluşturmaktadır. Dolayısıyla bu ailelerde yetişen çocuklarda da aynı yapı mevcuttur. Bu konuda özel okulların da öğrenci üzerinde etkisi olduğunu %79'luk bir yüzdeyle katılıyorum yönünde görüş bildiren veli grubundan anlıyoruz.

S18. Özel okul öğrencileri çevrelerine karşı daha duyarsızdırlar.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	5	5
Katılıyorum	22	21
Fikrim Yok	19	18
Katılmıyorum	42	39
Tamamen Katılmıyorum	19	18
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

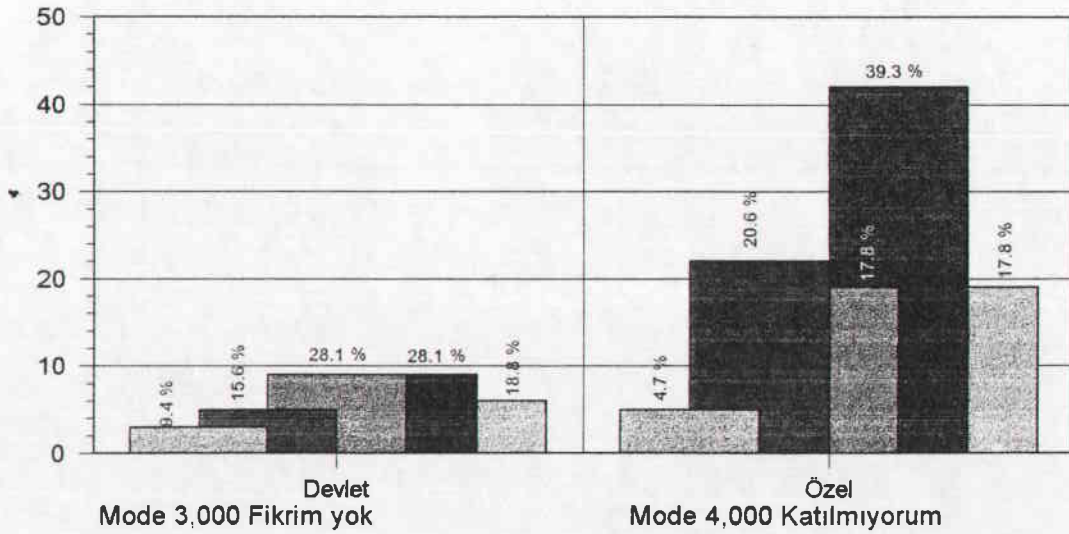
Tablo 19: Özel okul öğrencilerinin çevre duyarsızlığı

Sosyo-ekonomik rahatlığın öğrenciler üzerinde olumsuz etkilerinin olup olmadığına baktığımızda özel okul velilerinin %57'sinin bu görüşe katılmadığını görüyoruz. Diğer yandan aşağıdaki grafiğe baktığımızda devlet okulu velilerinin de bu görüşü reddettiklerini söyleyebiliriz.

Karşılaştırma Özel 18 , Devlet 20)

Özel okul öğrencilerinin bir çoğu çevrelerine karşı daha duyarsızlar

Kişi Sayısı

Grafik 9: Çevre duyarsızlığında özel ve devlet okul karşılaştırması

S20. Özel okul öğrencilerinin sınıfta kalma kaygıları çok daha azdır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	11	10
Katılıyorum	27	25
Fikrim Yok	13	12
Katılmıyorum	38	36
Tamamen Katılmıyorum	18	17
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 20: Özel okul öğrencilerinin sınıfta kalma kaygıları

Bu tabloda okul öğrencilerinin sınıfta kalma kaygılarının ne olduğu, dolayısıyla da derslerine ne kadar ilgi gösterdikleri tesbit edilmeye çalışılmış ve “sınıfta kalma kaygılarının az olacağı” konusundaki yargı velilerce reddedilmiştir.

S27. Özel okullarda öğrencilerin sağlık problemleriyle daha yakından ilgilenilir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	29	27
Katılıyorum	42	39
Fikrim Yok	19	18
Katılmıyorum	12	11
Tamamen Katılmıyorum	3	3
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 21: Özel okul öğrencilerinin sağlık problemlerine gösterilen ilgi

Özel okullarda mevcut olan sağlık ekibini genelde genelde gün boyu okulda olan bir hemşireyle, belirli saatlerde gelen okul doktoru oluşturmaktadır. Velilerin %66'sının görüşüyle de desteklenen yukarıdaki ifadenin veliler için önem taşıdığı verilen yüzdelerden anlaşılmaktadır.

Okulların Özellikleri

S07. Okulun evime yakınlığı tercihimizi etkileyen bir nedendir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	14	13
Katılıyorum	36	34
Fikrim Yok	12	11
Katılmıyorum	33	31
Tamamen Katılmıyorum	11	10
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 22: Okulun eve yakınlık tercihi

Veliler çocuklarının okulunun evlerine yakın olmasını istiyorlar ancak tablodan da görüldüğü gibi bu oran çok yüksek değil ve veliler eğitimde kalite, vb. gibi değerleri daha önde tutuyorlar.

S03. Okul tercihimde okulun reklâm çalışmalarının etkisi çok büyük oldu.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	7	7
Katılıyorum	22	21
Fikrim Yok	11	10
Katılmıyorum	49	46
Tamamen Katılmıyorum	17	16
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 23: Okul tercihimde reklâm çalışmalarının önemi

Reklâm çalışmalarının birçok alanda kişiler üzerinde büyük etkisinin olduğu bilinen bir gerçektir. Özel okullar da çok çeşitli reklâm araçlarını kullanarak, adlarını duyurmaya çalışıyorlar.

Ancak araştırmaya katılan velilere baktığımızda bu velilerin, reklâm çalışmalarından çok, okul tercihlerinde bireysel ilişkilerinden daha çok etkilendiklerini aşağıdaki tabloya baktığımızda görüyoruz.

S40. Özel okula yönelmemde yakın çevremizin etkisi büyük olmuştur.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	13	12
Katılıyorum	28	26
Fikrim Yok	12	11
Katılmıyorum	35	33
Tamamen Katılmıyorum	16	15
Cevap Yok	3	3
Toplam	107	100

Tablo 24: Özel okul tercihimde yakın çevremizin rolü

S15. Okulun fizikî görüntüsü tercihimî etkiler.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	13	12
Katılıyorum	33	31
Fikrim Yok	14	13
Katılmıyorum	35	33
Tamamen Katılmıyorum	9	8
Cevap Yok	3	3
Toplam	107	100

Tablo 25: Okul tercihinde, okulun fizikî görüntüsünün önemi

Bugün birçok tesisi içinde bulunduran özel okulların (spor-konferans salonları, havuz, laboratuvar, café, vb.) sayıları oldukça fazladır. Ancak fizikî şartlarını ne kadar genişletirlerse o kadar tutulacaklarını düşünen özel okulları, araştırmada fizikî şartların çok da önemli olmadığını ifade eden veli grubu şaşırtacaktır.

S22. Okulun geçmişi ve köklü bir kurum olması tercihimî etkiler.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	44	41
Katılıyorum	43	40
Fikrim Yok	6	6
Katılmıyorum	7	7
Tamamen Katılmıyorum	6	6
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 26: Okul tercihinde, okulun köklü kurum olmasının önemi

Okulların mezunlarının kimler olduğu, yıl olarak geçmişi, üniversiteye öğrenci yerleştirmedeki başarısı o kurumun geçmişi ve geleceği hakkında bireyleri fikir sahibi yapar ve etkiler. Yukarıdaki tablo da bu görüşü desteklemektedir. Araştırmaya katılan 107 veliden 87'sinin de okulun geçmişinden ve köklü bir kurum olmasından etkilendiğini görüyoruz.

S32. Okulun ulusal ve uluslararası etkinlikleri ve başarıları okul tercihimizi etkiler.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	40	37
Katılıyorum	46	43
Fikrim Yok	11	10
Katılmıyorum	6	6
Tamamen Katılmıyorum	2	2
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 27: Okul tercihinde, okulun ulusal ve uluslararası etkinlikleri

Velilerin %80'inin okulların ulusal ve uluslararası başarılarını tercih sebebi yapmalarının nedenini, bu okulların eğitim geleneğine sahip, köklü-ciddi okullar olarak görmelerinden kaynaklandığını söyleyebiliriz.

S33. Okulun kendi içinde bütünlük sağlamış (ana-ilk-orta-lise) olması tercihimde etkindir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	27	25
Katılıyorum	50	47
Fikrim Yok	17	16
Katılmıyorum	9	8
Tamamen Katılmıyorum	2	2
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 28: Okul tercihinde, okulun kendi içindeki bütünlüğü

Bir okulun ana sınıfından liseye kadar tüm eğitim kademelerini bünyesinde bulundurması okul velilerini, mezuniyet sonrası yeniden bir eğitim kurumu arayışından kurtaracaktır. Böylece öğrenci alışmış olduğu eğitim ortamından ve en azından arkadaş ve öğretmenlerinden ayrılmamış olacaktır.

Velilerin %72'si için de, bu bütünlüğün önemli olduğunu tablodan görmekteyiz.

S23. Özel okullardaki tam gün eğitimi yorucu buluyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	7	7
Katılıyorum	15	14
Fikrim Yok	16	15
Katılmıyorum	48	45
Tamamen Katılmıyorum	20	19
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 29: Özel okullardaki tam gün eğitimi

Tabloya baktığımızda özel okul velilerinin bu ifadeyi reddettiğini, tam gün eğitimden memnun olduklarını görüyoruz.

S36. Özel okullardaki sınıf mevcutlarının azlığı tercihimde etkilidir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	62	58
Katılıyorum	35	33
Fikrim Yok	1	1
Katılmıyorum	5	5
Tamamen Katılmıyorum	3	3
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 30: Okul tercihinde sınıf mevcutlarının azlığının önemi

Tabloya baktığımızda sınıf mevcutlarının azlığının, velilerin tercihinde çok önemli rol oynadığını görüyoruz.

Velilerin %91'i sınıf mevcutlarının azlığına büyük önem veriyor. Öğrencilerin başarılı ve sosyal olmalarında, yeteneklerinin ortaya çıkmasında kuşkusuz sınıf başına düşen öğrenci sayısının payı vardır. Bunun bilincinde olan veliler de özel okulları seçerken bu konunun üzerinde önemle durmaktalar.

S08. Özel okulları üniversiteye öğrenci yerleştirmede daha başarılıdır diye tercih ediyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	21	20
Katılıyorum	43	40
Fikrim Yok	25	23
Katılmıyorum	15	14
Tamamen Katılmıyorum	3	3
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 31: Okul tercihinde, özel okulların üniversiteye öğrenci yetiştirmedeki başarısı

Üniversite önlerinde meydana gelen yığılmalar, çocukları için gelecek endişesi taşıyan ebeveynleri, “daha iyi bir eğitim alırlar” düşüncesiyle özel okullara yöneltmektedir. Araştırmaya katılan velilerin %60’ı üniversiteye öğrenci yetiştirmede özel okullara güvenmektedir.

S26. Üniversiteye gidemese bile çocuğumun işi hazır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	8	7
Katılıyorum	21	20
Fikrim Yok	9	8
Katılmıyorum	42	39
Tamamen Katılmıyorum	26	24
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 32: Üniversiteye gidemeyen çocuğun işinin hazırlığı

Ekonomik düzeyi yüksek diye kabul edilen özel okul velilerine baktığımızda %27’sinin çocuklarının “üniversiteye gidemese bile işlerinin hazır olduğunu”, %63’ünün ise çocuklarının üniversiteye mutlaka gitmesi konusunda birleştiklerini görüyoruz.

S42. Okulun rehberlik faaliyetleri tercihimde etkilidir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	31	29
Katılıyorum	35	33
Fikrim Yok	19	18
Katılmıyorum	16	15
Tamamen Katılmıyorum	4	4
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 33: Okulun rehberlik faaliyetlerinin tercih etkisi

Özel okullarda rehberlik faaliyetleri, devlet okullarına oranla daha ciddi yürütülmektedir. Tablodan velilerin de bu çalışmalardan büyük ölçüde etkilendiğini görüyoruz.

S41. Çocuğumun Anadolu liselerinde okumasını isterdim.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	31	29
Katılıyorum	39	36
Fikrim Yok	21	20
Katılmıyorum	8	7
Tamamen Katılmıyorum	5	5
Cevap Yok	3	3
Toplam	107	100

Tablo 34: Anadolu liseleriyle ilgili düşünce

Özel okulu tercih ettiği görülen 107 velinin 69'u, çocuğunun yine de bir Anadolu lisesinde okuyor olmasını özel okula tercih ettiğini belirtirken, %20'si bu konudaki kararsızlığını ifade ediyor.

Tablo sonuçlarına göre velilerin birçoğunun çocuklarının Anadolu liselerini çok isteyip de kazanamayınca özel okullara yöneldiklerini söyleyebiliriz.

Özel Okullarda Dil Eğitimi

S05. Yabancı dil öğretimi özel okul tercihindeki en büyük etkidir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	49	46
Katılıyorum	41	38
Fikrim Yok	5	5
Katılmıyorum	7	7
Tamamen Katılmıyorum	5	5
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 35: Özel okul tercihinde yabancı dil eğitimi

En azından bir yabancı dil biliyor olmanın bile büyük avantaj olduğu günümüzde özel okullar, sayılarının hızla arttığı 80'li yıllarda dil eğitimine verdikleri önemle ön plana çıkmışlardır.

Yurt dışından getirdikleri yabancı öğretmenlerle, kurdukları lisan laboratuvarlarıyla, seçkin yabancı dil kadrolarıyla birçok veli için tercih sebebi olmuşlardır.

Ancak araştırma sonuçlarına baktığımızda velilerin özel okulları 1. dereceden yabancı dil eğitimi için tercih etmediklerini, sınıf mevcutlarının azlığını, çocuklarının sosyal yetişmesini, eğitim kalitesini vb. daha önde tuttuklarını görüyoruz.

S12. Okullardaki yabancı öğretmen sayısı tercihimde etkilidir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	24	22
Katılıyorum	52	49
Fikrim Yok	12	11
Katılmıyorum	14	13
Tamamen Katılmıyorum	4	4
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 36: Özel okul tercihinde yabancı öğretmen sayısı

Dil bir iletişim aracıdır. Bu iletişimin sağlıklı olabilmesi için bir dili doğru telafuz, tonlama, vurgu ve istenen akıcılıkla konuşmak önemlidir.

Ayrıca doğru kelimeleri, deyim ve yapıları doğru yerlerde kullanmak bir kültür meselesidir. Bir yabancı dili, o dilin konuşulduğu ülkenin dışında öğrenen öğrenciler için sorun olan bu hususları, özel okullar yurt dışından getirdikleri, adına "native speaker" denilen öğretmenlerle gidemeye çalışıyorlar.

Tabloya baktığımızda velilerin %71'inin bu durumdan etkilendiklerini ve tercih sebebi yaptıklarını görüyoruz.

Diğer yandan öğrencilere yurt dışı imkânları sağlanarak dili, bizzat o dilin konuşulduğu ülkelerde bulunarak düzgün konuşabilme imkânlarının verilmesi okul velilerini tercihleri konusunda etkileyen diğer bir noktadır.

Aşağıdaki tabloya baktığımızda bunu görebilmekteyiz.

S35. Özel okullarda öğrencilere yurt dışında yabancı lisanlarını pratik imkânı verilmesi tercihimde etkindir

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	34	32
Katılıyorum	50	47
Fikrim Yok	11	10
Katılmıyorum	6	6
Tamamen Katılmıyorum	4	4
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 37: Özel okul tercihinde yabancı dile pratik imkânı tanınması

S19. Mat., fen gibi branş dersleri yabancı dilde verilmemelidir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	22	21
Katılıyorum	31	29
Fikrim Yok	13	12
Katılmıyorum	23	21
Tamamen Katılmıyorum	16	15
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 38: Yabancı dilde verilmemesi düşünülen dersler

Henüz bir yabancı dile tam olarak hakim olmadan matematik, fen gibi dersleri o dilde takip etmek öğrenciler için çok zor olmaktadır. Bu derslerin zaten

kendileri zaman zaman problem olurken bunu bir de ikinci bir dilde çözmeye çalışmak öğrenciler için yeni bir probleme sebep olabilmektedir.

Tabloya baktığımızda velilerin %50'si bu ifadeyi desteklerken, %36'sı da reddetmektedir.

Öğretim Kadrosu

S06. Öğretim kadrosunun kalitesi özel okul tercihinde etkili olmuştur.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	49	46
Katılıyorum	37	35
Fikrim Yok	7	7
Katılmıyorum	10	9
Tamamen Katılmıyorum	3	3
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 39: Okul tercihinde öğretim kadrosunun kalitesinin rolü

Velilerin %83'ünün okul seçimlerinde öğretim kadrosuna önem verdiğini ve %48'i için bu kadronun kalitesinin çok önemli olduğunu tablodan görüyoruz.

Velilerin özel okulları tercihinde eğitimde kalite arayışlarının büyük öneminin olduğunu Tablo 31'e baktığımızda görüyoruz.

S31. Özel okul tercih nedenim eğitimde kalite arayışımıdır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	58	54
Katılıyorum	37	35
Fikrim Yok	7	7
Katılmıyorum	2	2
Tamamen Katılmıyorum	2	2
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 40: Okul tercihinde eğitimde kalitenin önemi

107 velinin %89'u için kaliteli bir eğitimin, kaliteli bir öğretim kadrosuyla orantılı olduğunu tablodan anlıyoruz.

S21. Özel okullardaki sayıca fazla genç öğretmenler avantajdır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	20	19
Katılıyorum	26	24
Fikrim Yok	18	17
Katılmıyorum	35	33
Tamamen Katılmıyorum	5	5
Cevap Yok	3	3
Toplam	107	100

Tablo 41: Özel okullardaki sayıca fazla genç öğretmenlerin avantajı

Özel okullarda eğitim kalitesine ve öğretim kadrosuna büyük önem veren velilerin sadece %43'ünün genç öğretmenleri avantaj olarak gördüğünü, %19'unun bu görüşe tamamen katıldığını, %5'inin ise tamamen reddettiğini tablodan görüyoruz. %17'sinin kararsız olmasından da velilerin aslında genç öğretmenleri pek de avantaj olarak görmediklerini anlıyoruz. Buradan velilerin tecrübeyle-yaşı birbirine bağlı olarak gördüğünü söyleyebiliriz.

Okulların Yönetimi

S34. Okulun yönetim ve organizasyon yapısı ve yönetim anlayışı tercihimizi etkiler.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	32	30
Katılıyorum	60	56
Fikrim Yok	5	5
Katılmıyorum	7	7
Tamamen Katılmıyorum	2	2
Cevap Yok	1	1
Toplam	107	100

Tablo 42: Okul tercihinde, okulun yönetim anlayışı ve organizasyon yapısı

Velilerin %86'sının okulun yönetim anlayışından etkilendiklerini, kendi arzu ve görüşlerine uygun okulları tercih ettiklerini görüyoruz.

Diğer bir taraftan aşağıdaki tabloya baktığımızda %84'e varan ölçülerde özel okullarda, yönetimle iletişime girmenin devlet okullarına oranla daha kolay olduğunu görüyoruz.

S13. Özel okullarda okul yönetimi ile diyalog kolaylığı vardır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	47	44
Katılıyorum	43	40
Fikrim Yok	7	7
Katılmıyorum	8	7
Tamamen Katılmıyorum	2	2
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 43: özel okullarda okul yönetimiyle sağlanan diyalog

Aynı şekilde özel okullarda, okul öğretmen ve yöneticilerinin velilerle daha fazla ilişkide olduğunu velilerin görüşlerinden anlıyoruz.

S17. Özel okullarda veli-okul işbirliği daha fazladır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	29	27
Katılıyorum	58	54
Fikrim Yok	11	10
Katılmıyorum	4	4
Tamamen Katılmıyorum	5	5
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 44: Özel okullarda veli-okul işbirliği

S10. Okul ücretleri bütçemi oldukça zorluyor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	27	25
Katılıyorum	45	42
Fikrim Yok	10	9
Katılmıyorum	22	21
Tamamen Katılmıyorum	3	3
Cevap Yok	0	0
Toplam	107	100

Tablo 45: Okul ücretlerinin bütçeyi zorlaması

Okul ücretlerindeki artışların velilerin bütçesini oldukça zorladığını tablo 45'den anlıyoruz. Aşağıdaki tabloya baktığımızda ise velilerin %30'unun öğrencilerini özel okuldan alarak devlet okuluna geçirmeyi düşündüklerini görüyoruz.

Bu durum sonucunda özel okullarda kapasite boşluğunun daha da artacağı bilinen bir gerçektir.

S11. Artan fiyatlar yüzünden çocuğumu almayı düşünüyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	13	12
Katılıyorum	17	16
Fikrim Yok	38	36
Katılmıyorum	24	22
Tamamen Katılmıyorum	13	12
Cevap Yok	2	2
Toplam	107	100

Tablo 46: Artan fiyatların yarattığı düşünce

S16. Özel okullardaki ticarî endişeler (kâr-gelir) veliye yansıyor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	16	15
Katılıyorum	55	51
Fikrim Yok	9	8
Katılmıyorum	14	13
Tamamen Katılmıyorum	9	8
Cevap Yok	4	4
Toplam	107	100

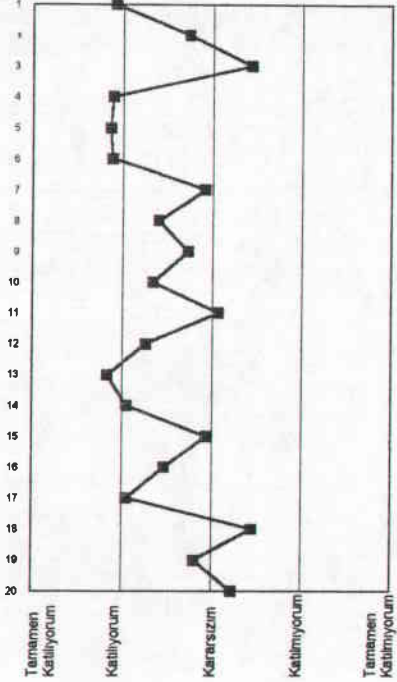
Tablo 47: Özel okullardaki ticarî endişerin veliye yansması

Özel okullar eğitim kurumu olmanın yanısıra birer ticarî işletmelerdir de... Ancak velilerin %66'sı bu okulların ticarî hayatlarını veliye yansıttıklarını düşünüyorlar ve bundan rahatsızlık duyuyorlar.

Özel okul velilerinin cevaplarının toplu olarak ifadesi

Özel okullardaki velilere yönelik sorular

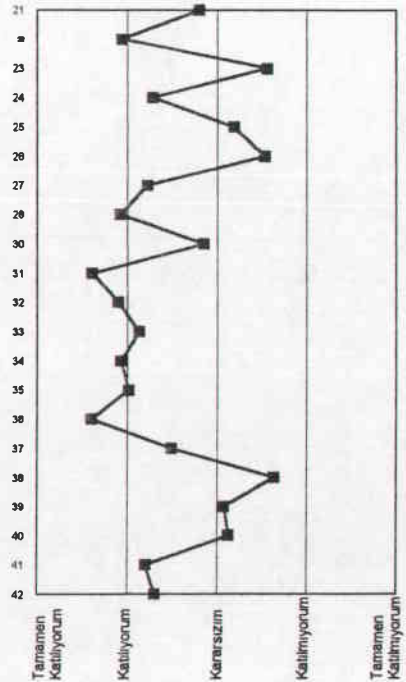
- S01) Çocuğumun aldığı eğitimden genel olarak memnunuz
S02) Devlet okullarında verilen eğitimi beğenmiyorum
S03) Okul tercihimde okulun raktım çalışmasının etkisi çok büyük oldu
S04) Özel okullarda yetişen çocuklar daha sosyal olmaktadır
S05) Yabancı dil eğitimi özel okul tercihimdeki en büyük etkidir
S06) Öğretim kadrosunun kalitesi özel okul tercihimde etkili olmuştur
S07) Okulun evine yakınlığı tercihimde etkili bir nedendir
S08) Özel okullar üniversiteye öğrenci yetiştirmede daha başarılıdır
S09) Çalışan öğrenci için okulun özelliği çok önemli değildir
S10) Okul ücretleri bütçemi oldukça zorluyor
S11) Artan fiyatlar yüzünden çocuğumu devlet okuluna geçirmeyi düşündüyorum
S12) Okullardaki yabancı öğretmen sayım tercihimde etkili
S13) Özel okullarda okul yönetimi ile diyalog kolaylığı vardır
S14) Özel okullarda öğrencilerin kültür ve toplumsal düzeyi yüksektir
S15) Okulun fiziki görünümlü tercihimde etkili
S16) Özel okullardaki kır, gelir kaygan veliye yansıyor
S17) Özel okullarda veli-okul işbirliği daha fazladır
S18) Özel okul öğrencilerinin birçoğu çevremize karşı daha duyarızdır
S19) Mat., fen gibi branş dersleri yabancı dille verilmemelidir
S20) Özel okul öğrencilerinin sınıfı kalma kaygıları çok daha azdır

Grafik 10: Özel okul velilerine yönelik sorular

Özel okullardaki velilere yönelik sorular (Devam)

- S21) Özel okullardaki ayrıca fazla gelir, öğretmenler avantajdır
S22) Okulun geçmişi ve köklü bir kurum olması tercihimde etkili
S23) Özel okullardaki tam gün eğitimi yorucu buluyorum
S24) Özel meslek liseleri kurulmalıdır diye düşünüyorum
S25) Özel meslek liseleri olsaydı çocuğumu yollarım
S26) Üniversiteye gidemese bile çocuğumun işi hazır
S27) Özel okullarda öğrencilerin sağlık problemleriyle daha yakından ilgileniliyor
S28) Özel okullarda öğrencilerin yetenekleri daha kolay fark ediliyor
S30) Özel okullarda öğretmenlerin sık değişimini düşünüyorum ve rahatsız oluyorum
S31) Özel okul tercih nedenim eğitimde kalite arıyorum
S32) Okulun ulusal ve uluslararası etkinlikleri ve başarıları okul tercihimde etkili
S33) Okulun kendi içinde bütünlük sağlanmış (ana-ilk-lise) olması tercihimde etkilidir
S34) Okulun yönetim ve organizasyon yapısı ve yönetim anlayışı tercihimde etkili
S35) Özel okullarda öğrencilere yurt dışında yabancı liselerin pratik imkanı verilmesi tercihimde etkilidir
S36) Özel okullarda sınıf mevcudatının azlığı tercihimde etkilidir
S37) Özel okullarda öğrenciler kötü alışkanlıklardan korunmuşlardır
S38) Özel okuldan beklemediğimi bulmadım
S39) Özel okul öğrencilerinin başarılarını gittikleri kurslar destekliyor
S40) Özel okullara yöneliminde yakın çevremizin etkisi büyük olmuştur
S41) Çocuğumun Anadolu liselerinde okumasını isterdim
S42) Okulun rehberlik faaliyetleri tercihimde etkilidir

Grafik 11: Özel okul velilerine yönelik soruların devamı

Devlet Okulu Velilerinin Özel ve Devlet Okulları Hakkındaki Görüşleri

Ekonomik durumu çocuğunu özel okulda okutmaya müsait olduğu kabul edilen 37 devlet okulu velisi, bu okullar hakkındaki görüşlerini şöyle belirtiyorlar.

S01. Başarılı bir öğrenci olmak için özel bir okula gitmek şart değildir.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	19	51
Katılıyorum	8	22
Fikrim Yok	0	0
Katılmıyorum	6	16
Tamamen Katılmıyorum	4	11
Cevap Yok	0	0
Toplam	37	100

Tablo 48: Başarılı öğrenci olmak için özel okula gitme şartının olmaması

Tabloya baktığımızda velilerin %73'ünün başarı için özel bir eğitimin gerekli olmadığını düşündüğünü görüyoruz.

Diğer taraftan Tablo 49'a baktığımızda %20'sinin özel okullar hakkında fikir sahibi olmadığını, %11'nin ise az bir bilgiye sahip olduğunu görüyoruz.

S02. Özel okulların öğrenciye kazandırdıklarını bilmediğim için çocuğum devlet okulunda.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	2	5
Katılıyorum	5	14
Fikrim Yok	4	11
Katılmıyorum	14	38
Tamamen Katılmıyorum	6	16
Cevap Yok	6	16
Toplam	37	100

Tablo 49: Özel okulların öğrenciye kazandırdıklarının bilinmemesi

S03. Özel okulları gerekli bulmuyorum.

Aşağıdaki tabloda velilerin %36'sının özel okulları gerekli bulmadığını, %8'inin de bu konuda kararsız olduğunu görüyoruz.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	8	22
Katılıyorum	5	14
Fikrim Yok	3	8
Katılmıyorum	8	22
Tamamen Katılmıyorum	9	24
Cevap Yok	4	11
Toplam	37	100

Tablo 50: Özel okulları gerekli bulmama

Anket formunun ilerleyen yerlerinde tekrar tekrar devlet okulu velilerinin özel okulların varlığı hakkındaki düşüncelerini içeren benzer sorular soruldu.

Bu soruların sonuçlarının tablolarla ifadesi şöyle olmuştur:

S12. Aslında çocuğumun özel bir okulda okumasını isterdim.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	2	5
Katılıyorum	9	24
Fikrim Yok	3	8
Katılmıyorum	16	43
Tamamen Katılmıyorum	3	8
Cevap Yok	4	11
Toplam	37	100

Tablo 51: Çocuğun özel okulda okutulma isteği

Veliler için özel okulların tercih sebebi olacağı düşünülürken araştırma sonuçlarından velilerin %51'inin özel okulları tercih etmediklerini görüyoruz.

Anket formunda 3. sırada sorulan "Özel okulları gerekli bulmuyorum" ifadesi 15. sırada "Özel okulları gerekli buluyorum" diye tekrar sorulduğunda yine benzer bir sonuç çıktı. Velilerin %31'i özel okulları gereksiz bulduklarını, %3'ü bu konuda bilgisiz olduğunu belirtiyor.

Diğer bir yandan velilere devlet okullarında verilen eğitimle ilgili düşünceleri sorulduğunda %60'ının verilen eğitimden memnun olduğunu görüyoruz.

S16. Devlet okullarında verilen eğitimi beğenmiyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	1	3
Katılıyorum	7	19
Fikrim Yok	3	8
Katılmıyorum	15	41
Tamamen Katılmıyorum	7	19
Cevap Yok	6	11
Toplam	37	100

Tablo 52: Devlet okullarındaki eğitim düşüncesi

Çocuklarının özel bir okula gitmeden, özel derslerle de takviye edileceğini düşünen ve özel okula gerek duymayan velileri aşağıdaki tablodan görebiliriz.

S08. Özel derslerle çocuğumun takviye edildiğini, özel bir okula gerek olmadığını düşünüyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	4	11
Katılıyorum	10	27
Fikrim Yok	5	14
Katılmıyorum	9	24
Tamamen Katılmıyorum	4	11
Cevap Yok	5	14
Toplam	37	100

Tablo 53: Özel okul gerekliliği ve özel derslerle takviye

S04. Devlet okullarında öğrenciyi takip etmek çok zor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	2	5
Katılıyorum	4	11
Fikrim Yok	0	0
Katılmıyorum	22	59
Tamamen Katılmıyorum	8	22
Cevap Yok	1	3
Toplam	37	100

Tablo 54: Devlet okullarında öğrenciyi takip etme güçlüğü

“Devlet okullarının sınıf mevcutlarının fazlalığı, öğretmen sayılarındaki eksiklikler gibi nedenlerle öğrenciyi takip etmek zordur” diye düşünülerek sorulan bu soruyu, tabloya baktığımızda velilerin %81’inin reddettiğini görüyoruz.

S05. "Özel okullar sadece dil öğretir." Ülkemizde dil eğitimine verilen önemi abartılı buluyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	4	11
Katılıyorum	4	11
Fikrim Yok	2	5
Katılmıyorum	18	49
Tamamen Katılmıyorum	7	19
Cevap Yok	2	5
Toplam	37	100

Tablo 55: Ülkede dil eğitimine verilen önemi abartılı bulma

Okul velilerinin dil eğitimine önem verdiğini bu ifadeye verdikleri %68'lik red cevabından anlıyoruz. Ancak bu veliler dil öğrenmek için mutlaka özel okullara gidilmesi gerektiğini düşünmüyor, çeşitli kurslarla da bu açığın giderilebileceğine inanıyorlar (Tablo 56).

S06. Yabancı dil için kolejlerin şart olmadığını, kurslarla takviye edilebileceğini düşünüyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	3	8
Katılıyorum	19	51
Fikrim Yok	0	0
Katılmıyorum	10	27
Tamamen Katılmıyorum	4	11
Cevap Yok	1	3
Toplam	37	100

Tablo 56: Yabancı dilin kurslarla takviye edilebileceği düşüncesi

S07. Devlet okullarında müfredat programı daha sıkı uygulandığından Ö.Y.S.de daha başarılıdır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	4	11
Katılıyorum	9	24
Fikrim Yok	4	11
Katılmıyorum	13	35
Tamamen Katılmıyorum	3	8
Cevap Yok	4	11
Toplam	37	100

Tablo 57: Devlet okullarının ÖYS başarısı

İlgili tabloya baktığımızda velilerin yarısına yakınının bu ifadeyi reddederken, yarısına yakınının da kabul ettiğini görüyoruz.

Diğer bir yandan devlet okulu velilerine özel okulların üniversiteye öğrenci yetiştirmedeki başarıları hakkında ne düşündükleri sorulduğunda %60'ının özel okulları üniversiteye öğrenci yetiştirmede başarısız bulduklarını görüyoruz.

S17. Özel okullar üniversiteye öğrenci yetiştirmede daha başarılıdır.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	0	0
Katılıyorum	4	11
Fikrim Yok	5	14
Katılmıyorum	15	41
Tamamen Katılmıyorum	7	19
Cevap Yok	6	16
Toplam	37	100

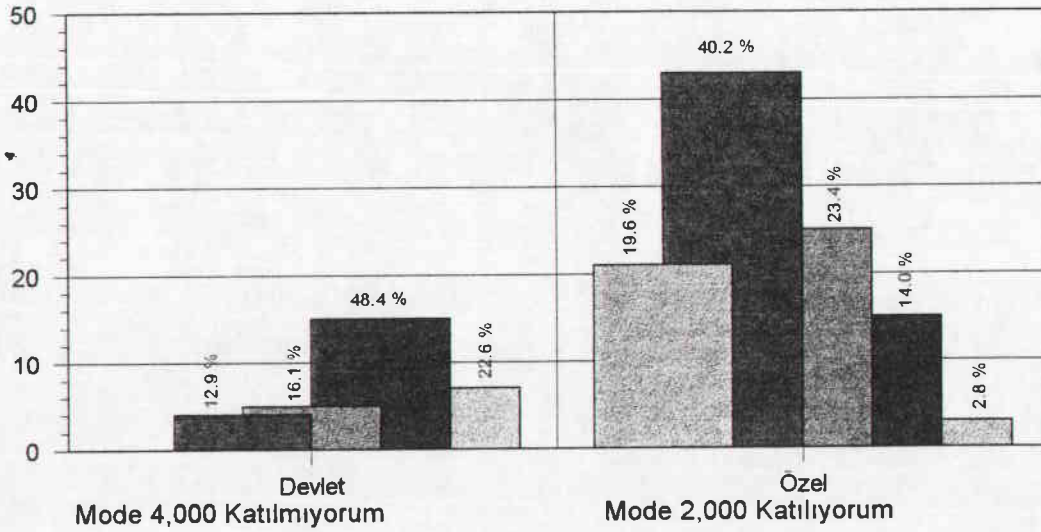
Tablo 58: Özel okulların üniversite başarıları

Aşağıdaki grafikte özel okul ve devlet okulu velilerinin, özel okulların üniversiteye öğrenci yerleştirme başarıları hakkındaki görüşleri verilmiştir.

Karşılaştırma Özel 8 , Devlet 17)

Özel okullar üniversiteye öğrenci yetiştirmede daha başarılıdır

Kişi Sayısı

Grafik 12: Özel okulların üniversite başarısının devlet ve özel okul karşılaştırması

S20. Özel okullarda öğrenciler daha şımarık ve çevrelerine karşı duyarsız yetişiyor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	3	8
Katılıyorum	5	14
Fikrim Yok	9	24
Katılmıyorum	9	24
Tamamen Katılmıyorum	6	16
Cevap Yok	5	14
Toplam	37	100

Tablo 59: Özel okul öğrencilerinin şımarık olma düşüncesi

Bu ifade özel okul velilerine de sorulmuş ve veliler tarafından reddedildiği görülmüştür. Aynı şekilde devlet okulu velileri de özel okul öğrencilerinin şımarık ve duyarsız olduğu ifadesini reddederek, toplumda sanılanın aksine bu çocukların şımarık yetişmediklerini ifade etmişlerdir.

S10. Özel okullar sağladıkları sosyal imkânlarla göz boyuyorlar.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	5	14
Katılıyorum	5	14
Fikrim Yok	10	27
Katılmıyorum	11	30
Tamamen Katılmıyorum	2	5
Cevap Yok	4	11
Toplam	37	100

Tablo 60: Özel okulların sosyal imkânlarla göz boyaması

Velilerin %35'inin bu görüşü reddettiğini, % 27'sinin de bu konuda fikirsiz olduğunu düşünürsek aslında başta da belirtildiği gibi özel okulların kendilerini dışarıya çok iyi ifade edemediklerini söyleyebiliriz.

S11. Devlet okullarında bireylerarası ilişkilerin daha sıcak olduğunu düşünüyorum.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	5	14
Katılıyorum	19	51
Fikrim Yok	4	11
Katılmıyorum	5	14
Tamamen Katılmıyorum	2	5
Cevap Yok	2	5
Toplam	37	100

Tablo 61: Devlet okullarında bireylerarası ilişkilerin sıcaklığı

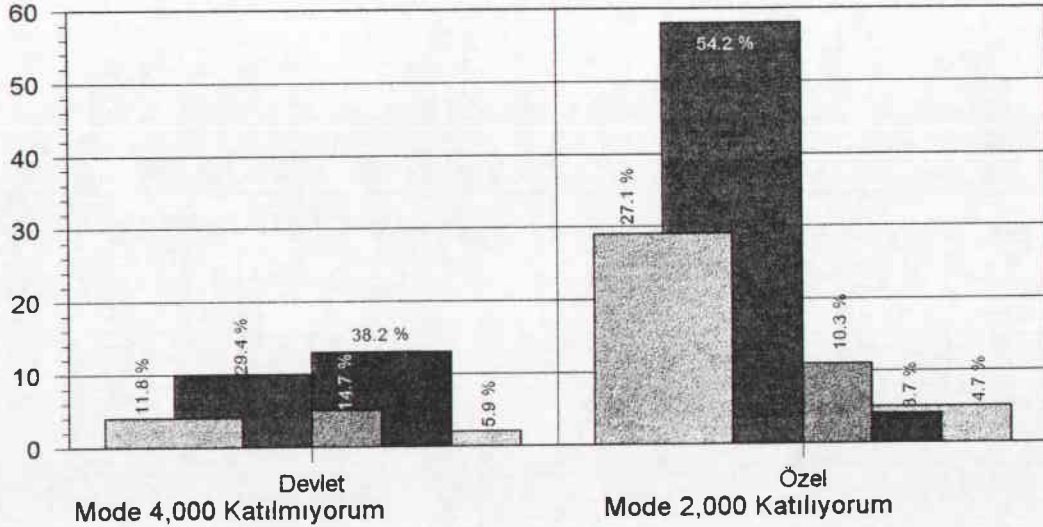
Tabloya baktığımızda velilerin %65'inin bu ifadeyi kabul ettiğini söyleyebiliriz.

Diğer bir yandan "özel okullarda veli-okul işbirliği fazladır" dediğimizde ise özel okul velilerinin bu ifadeyi kabul ettiğini devlet okulu velilerinin ise yarısının kabul, yarısının reddettiğini görüyoruz.

Karşılaştırma Özel 17 , Devlet 19)

Özel okullarda veli okul işbirliği daha fazladır.

Kişi Sayısı

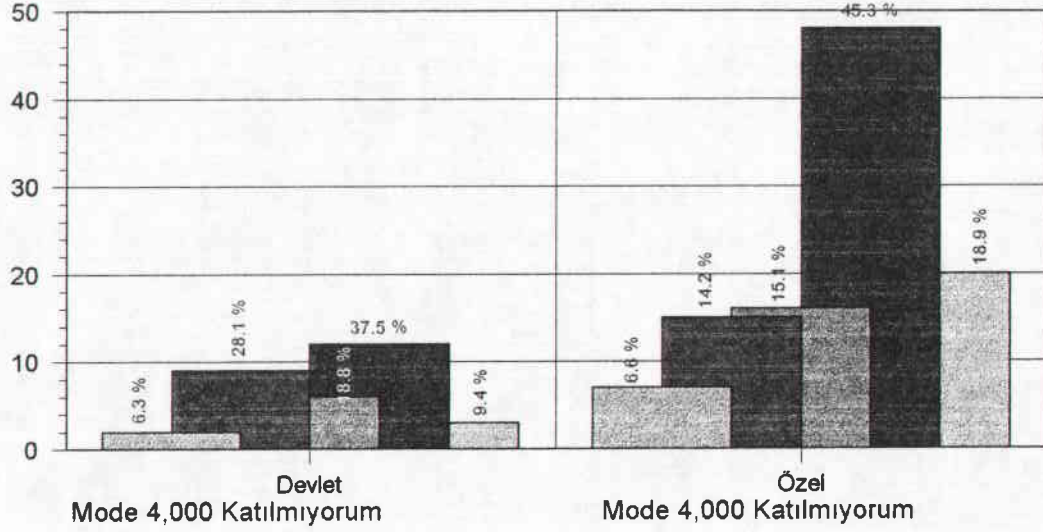
Grafik 13: Özel okullarda veli-okul işbirliğinin devlet ve özel okul karşılaştırması

S22. Özel okullardaki tam gün eğitimi yorucu buluyorum.

Karşılaştırma Özel 23 , Devlet 22)

Özel okullardaki tam gün eğitimi yorucu buluyorum.

Kişi Sayısı

Grafik 14: Özel okullardaki tam gün eğitimin yoruculuğunun özel ve devlet okul karşılaştırması

Özel okullarda ortalama olarak 9:00 ile 16:00 arasında verilen ve tam gün olarak nitelendirilen eğitim modelini hem özel hem de devlet okullarındaki velilerin yorucu bulmadığını görüyoruz.

Kararsızları göz önüne almadığımızda özel okul velilerinin %64.2'si, devlet okul velilerinin %46.9'u bu ifadeyi reddediyorlar.

▼ Buradan tam gün eğitimin veliler için tercih nedeni olabileceğini söyleyebiliriz.

Tam gün eğitim modelinde öğrenci güne yayılan saatler içinde daha fazla dinlenerek sıkıştırılmadan eğitim almaktadır.

Ayrıca öğrencinin gününün çok önemli bir kısmını okul çatısı altında geçirmesi, yaşantısını disipline etmekte, çalışan ebeveynlere kolaylık sağlamaktadır.

S13. Özel okul fiyatları şu anda ödeme gücümü aşıyor.

	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	13	35
Katılıyorum	17	46
Fikrim Yok	1	3
Katılmıyorum	3	8
Tamamen Katılmıyorum	1	3
Cevap Yok	2	5
Toplam	37	100

Tablo 62: özel okul fiyatlarının yüksekliği

Velilerin 30 tanesi özel okul fiyatlarının ödeme gücünü aştığını, 20 tanesi de okul fiyatlarının gelecekteki durumunu kestiremedikleri için tercih yapmadıklarını belirtiyorlar, ancak bu velilerin araştırmanın başında ekonomik durumlarının yeterli olduğu düşünülerek seçilmişlerdir.

Buradan şu sonucu çıkartabiliriz. Bu okul velileri özel okulları çok iyi tanımadıkları ve gereğine inanmadıkları için ve çocukları seçilmiş devlet okullarında okuduğu için gelirlerinin bir kısmını özel okula aktarmak yerine devleti tercih ediyorlar ve gerekçe olarak da okul ücretlerinin yüksekliğini gösteriyorlar.

S14. Özel okul fiyatlarının gelecekteki durumunu kestirememek tercih yapmamı engelliyor.

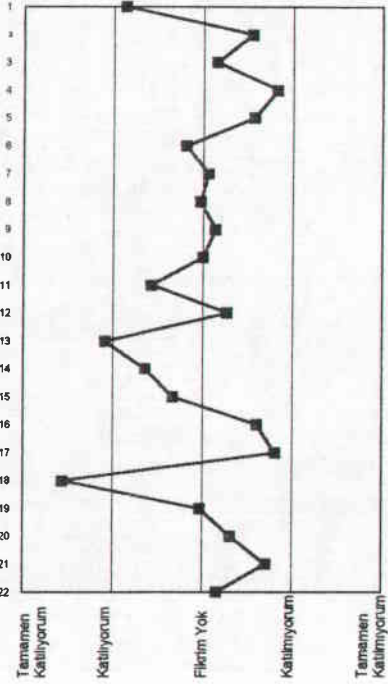
	Kişi Adedi	%
Tamamen Katılıyorum	9	24
Katılıyorum	12	32
Fikrim Yok	6	16
Katılmıyorum	3	8
Tamamen Katılmıyorum	3	8
Cevap Yok	4	11
Toplam	37	100

Tablo 63: özel okul fiyatlarının gelecekteki durumunun bilinmemesinin tercihe etkisi

Devlet Okulu Velilerinin Cevaplarının Toplu Olarak İfadesi

Devlet okullarındaki velilere yönelik sorular

- S01) Başarılı bir öğrenci olmak için özel bir okula gitmek şart değildir
S02) Özel okulların öğrenciyi kazandırdıkların bilmediğim için çocuğum devlet okulunda
S03) Özel okulları gerekli bulmuyorum
S04) Devlet okullarında öğrenciyi takip etmek çok zor
S05) "Özel okullar sadece dil öğretir" Ülkemizde dil eğitimine verilen önemi abartılı buluyorum
S06) Yabancı dil için kolejlerin şart olmadığını, kurslarla takviye edilebileceğini düşünüyorum
S07) Devlet okullarında müfredat programının daha sıkı uygulandığını böylece ÖYS'de daha başarılı olunduğunu düşünüyorum
S08) Özel derslerle çocuğumun takviye edildiğini, özel bir okula gerek olmadığını düşünüyorum
S09) Özel okullarda öğrenciler daha şımarık ve duyarsız yetişiyor
S10) Özel okullar sağladıkları sosyal imkanlarla göz boyuyorlar
S11) Devlet okullarında bireysellik ilişkilerin daha sıcak olduğunu düşünüyorum
S12) Ashında çocuğumun özel bir okulda okumasını isterdim
S13) Özel okul fiyatları şu anda ödeme gücümü aşıyor
S14) Özel okul fiyatlarının gelecekteki durumunu kestirememek tercih yapmamı engelliyor
S15) Özel okulları gerekli olduğunu inanıyorum
S16) Devlet okullarında verilen eğitimi beğenmiyorum
S17) Özel okullar üniversite öğrenci yetiştirmede daha başarılıdır
S18) Zorunlu eğitim 8 yıl olmalıdır ve devlet okulları bir an önce buna geçmelidir
S19) Özel okullarda veli-okul işbirliği daha fazladır
S20) Özel okul öğrencilerinin bir çoğu çevrelerine karşı daha duyarsızlar
S21) Özel meslek liseleri oksaydı çocuğumu yollarım
S22) Özel okullardaki tam gün eğitimi yorucu buluyorum

Grafik 15: Devlet okullarına yönelik sorular

Velilerin Eğitim Düzeylerinin Tercihlerine Etkileri

Araştırmaya katılan özel okul ve devlet okulu velilerinin eğitim düzeylerine baktığımızda her iki grup velinin de eğitimlerinin yüksek olduğunu velilerin demografik özelliklerinde (Tablo 9) görmüştük.

Gerek devlet okulu gerek özel okul velilerin eğitim düzeylerinin, okul tercih sebepleri ve beklentilerinde ne kadar etkisinin olduğuna baktığımızda ortaokul mezunlarında da, üniversite mezunlarında da beklentilerin fazlaca değişmediğini görüyoruz.

Ek 5'deki çapraz tablolar velilerin eğitim düzeylerinin tercihlerine etkisinin olup olmadığını gösteren tablolardır.

5.2. ARAŞTIRMA SONUÇLARI ve ÖZET

ÖZET

Araştırma daha önce de bahsedildiği üzere Bakırköy ve Bahçelievler ilçelerindeki 9 özel Türk okulunda ve Bakırköy ilçesindeki 5 Devlet okulunda toplam 144 veli ile görüşülerek yapılmıştır. Toplamın 107 tanesini özel, 37 tanesini de devlet okulu velileri oluşturmuştur. Araştırmada anket yönteminden yararlanılarak, her iki gruptaki velilerin beklentileri ve özel okullarda görülen kapasite boşluğunun velilerin bu beklentileriyle ne kadar ilgisinin olduğu tesbit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca velilerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler de elde edilmiştir. “Verilerin yorumlanması” kısmında geniş bir yer alan araştırmanın sonuçlarını burada şöyle özetleyebiliriz:

Gerek devlet ve gerekse de özel okul velilerinin ekonomik ve sosyo-kültürel seviyeleri yüksektir. Veliler çocuklarının eğitimiyle yakından ilgili olmakla birlikte, velilerin çoğunluğunu annelerin oluşturduğunu görmekteyiz. Araştırmaya katılan velilerin eğitim düzeyleri Türkiye ortalamasının üstünde olup büyük bir kısmı üniversite mezunudur.

Veliler özel okulların öğrenciye neler kazandırıp neler kazandımadığını bildiklerini (37 veliden 20’si bildiğini belirtiyor), başarılı bir öğrenci olmak için özel okula gitmenin şart olmadığını belirtiyorlar (37 veliden 27’sinin görüşü).

Devlet okulu velileri, özel okulların kendilerini tercih nedeni olarak sunarken kullandıkları:

- Özel okulların üniversiteye girişte daha başarılı oldukları
 - Eğitim kalitesinin yüksek olması ve
 - Özel okullarda öğrencilerin daha iyi takip edildiği hususlarında
- ▼ özel okullarla hem fikir değillerdir. Bir başka deyişle bu konularda özel okulların daha iyi olduğu yönünde tatmin edilmiş değillerdir.

Velilerin özel okullara karşı bir ön yargıları yok. Özel okulların sadece dil öğrettiği, özel okul öğrencilerinin daha şımarık olduğu ve özel okulların sosyal imkânlarla göz boyadığı gibi konulara katılmıyorlar.

Ekonomik durumu yüksek gözükken veliler özel okul fiyatlarının ödeme güçlerini aştıklarını belirtmekle birlikte, özel okula çocuklarını gönderme konusunda pek de istekli değillerdir. Bunun nedeni de araştırma sonuçlarına göre özel okullar hakkında pek fazla bilgiye sahip olmamalarındandır.

Özel okul velilerinde araştırmaya katılan 107 veliden 87'si çocuğunun bir özel okulda aldığı eğitimden memnun olduğunu belirterek, özel okullardan beklentilerini ve tercih sebeplerini şöyle belirtiyorlar:

Beklenti ve Tercih Sebebi	Veli Sayısı
Sınıf mevcutlarının az olması	97
Eğitimin kaliteli olması	95
Okul yönetiminin sağlıklı işleyişi	92
Özel okullarda yetişen öğrenciler daha sosyal olması	90
Yabancı dil öğretilmesi tercih nedenidir	90
Öğretim kadrosunun kaliteli olması	87
Özel okullarda veli-okul işbirliğinin daha fazla olması	87
Öğrencilerin yeteneklerinin daha kolay farkedilmesi	87
Ulusal ve uluslararası etkinliklere katılım ve başarı	86
Özel okul öğrencilerinin kültür ve toplumsal düzeylerinin yüksek olması	84
Öğrenilen yabancı dili pratik etme imkânı	84
Bir kurumda ana-ilk-orta-lise birimlerinin bulunması	77

Veliler özel okul seçerken reklâmların etkisinde kalmadıklarını, okulun evlerine yakınlığının önemli olmadığını, okulun fizikî görüntüsünün kendilerini etkilemediğini ve okul seçiminde çevrenin etkisi altında kalmadıklarını belirtiyorlar.

Veliler özel okulların üniversiteye öğrenci vermedeki başarılarından emin değiller ve çalışan öğrenci için okulun önemli olmadığı görüşündeler.

• Okul ücretlerinin bütçelerini zorladıklarını kabulle birlikte, artan fiyatlardan dolayı öğrencinin devlet okuluna alınması konusunda kararsızlar.

Veliler çocuklarının Anadolu liselerinde okumasını istediklerini belirtiyorlar (107 veliden 80'i bu yönde görüş belirtirken 27'si kararsız).

ARAŞTIRMA SONUÇLARI

Bu bölümde araştırmanın hipotezleri ile araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular karşılaştırılacak ve hipotezlerin doğrulanıp doğrulanmadığı değerlendirilecektir.

Hipotez 1: "Bakırköy ve Bahçelievler ilçelerindeki özel okullardaki kapasite boşluğunun en önemli nedeni, okulların bu velilerin beklentilerini karşılayamamış olmalarıdır," hipotezi doğrulanmamıştır.

Özel okul velileri arasında yapılan ankete cevap veren velilerin, çocuklarının özel okuldan aldıkları eğitimden memnun olduklarını belirtmeleri, özel okul tercihlerinde rol oynayan kaliteli bir eğitim, sınıf mevcutlarının azlığı, okul yönetimi ile diyalog kolaylığı, iyi bir yabancı dil öğretimi ve yabancı öğretmenler vasıtası ile öğrenilen dilin pratik edilme imkânı, okul-veli işbirliği, çocuğun sosyalliği gibi hususları özel okullarda bulduklarını belirtmeleri bu hipotezi doğrulamamıştır.

Hipotez 2: "Devletin açtığı Fen lisesi, Süper lise, Anadolu liseleri gibi eğitim kurumları özel okullardaki kapasite boşluğuna neden olmaktadır," hipotezi doğrulanmıştır.

Özel okul velileri arasında yapılan araştırmada veliler okullarından memnun olduklarını belirtmelerine rağmen, aynı veli grubu çocuklarının Anadolu lisesinde okumasını istediklerini belirtmişlerdir. Bu sonuç hipotezimizi doğrulamaktadır.

Hipotez 3: "Açıktaki potansiyel özel okul velisinin nedeni, velilerin özel okullar konusunda yeteri kadar bilgiye sahip olmamasındandır." Hipotezi doğrulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına baktığımızda, çocukları devlet okulunda okuyan velilerin özel okullar hakkında tam bir bilgiye sahip olmadığını görüyoruz.

Hipotez 4: "Özel okulların fizikî görüntüsü, okulun öğrenci evine yakınlığı, vb. okul tercihinde velilerin çok önem verdiği konulardır," hipotezi doğrulanmamıştır.

Araştırma sonucunda hipotezde belirtilen hususların tercih sebebi olduğu ancak, ağırlıklı olarak birer tercih sebepleri olmadıkları sonucu ortaya çıkmıştır.

Hipotez 5: "Yabancı dil eğitimi ve ÖYS başarısı özel okullar için en önde gelen 1. Tercih sebebidir," hipotezi doğrulanmamıştır.

1. tercih sebebine sınıf mevcutlarının azlığı ve kaliteli bir eğitim anlayışı girmiştir.

Hipotez 6: "Özel okullarda okuyan öğrenciler daha sosyal yetişmektedirler."

Araştırmanın bu hipotezi doğrulanmıştır.

Veliler çocuklarının yeteneklerinin daha çabuk farkedildiğini, dolayısıyla yetenek ve istekleri doğrultusunda yönlendirildiklerini ve böylece daha sosyal bireyler olarak yetiştirildiklerini fark ediyorlar.

Hipotez 7: "Türkiye'deki yüksek enflasyona paralel olarak her yıl artan okul ücretleri mevcut özel okul velileri için, özel okullardan bir kaçış sebebi olmaktadır."

Hipotez doğrulanmıştır. Ancak velilerin büyük bir kısmı bütçelerinin oldukça zorlandığını söyleseler de artan fiyatlar yüzünden çocuklarını özel okuldan alma düşüncesinde olmadıklarını söylüyorlar. Çocuklarını almayı düşünen grubun yüzdesi oldukça düşük olmakla beraber bu durum önem taşımaktadır.

Araştırma sonuçlarından şu yargıya varılmıştır. Özel okullar, kendileri dışındaki veliler nezninde yeterince tanınmamaktadır. Buna paralel olarak bu veliler, özel okulların kendilerinin tercih sebepleri olarak sundukları hususlarda devlet okullarının da söz sahibi olduğunu, yabancı dilin dersanelerde de öğrenilebileceğini belirterek, bu okulların devlet okullarına alternatif oluşturmadığını düşünmektedirler.

Özel okullarla aynı statüde eğitim veren devlet Anadolu liseleri ve Süper liseler, potansiyel özel okul velilerinin tercihleri durumundadırlar. Her yıl sayıları hızla artan bu okullar özel okullarla rekabet hâlinde, özel okullar için kapasite boşluğuna sebep olmaktadır.

6. BÖLÜM

GENEL SONUÇ VE ÖNERİLER

6. BÖLÜM: GENEL SONUÇ VE ÖNERİLER

GENEL SONUÇ

Yapılan araştırmada okullaşmada ülkemizde önemli bir ihtiyacı karşılayan ve devletin yükünü hafifleten özel okulların karşı karşıya kaldığı kapasite boşluğu sorununun özel okulların kendilerinden kaynaklanan ve kendileri dışında gelişen nedenleri saptanmaya çalışılmıştır.

Özel okullar, kendileri dışındaki potansiyel özel okul velilerine çalışmalarını anlatmada başarısız görünmektedirler.

Ayrıca devletin "eğitimde fırsat eşitliği" adına açtığı ve özel okullarla aynı statüde eğitim veren Anadolu liseleri, Süper liseler gibi özel okullara rakip olacak nitelikteki kurumlar potansiyel velinin büyük kısmını özel okulların elinden almaktadır.

Özel okulların çalışmalarını yaparken, diğer eğitim kurumlarından farklarını veli kitlesine çok iyi ifade edebilmektedirler.

ÖNERİLER

1. Mevcut özel okul velileri okullarından memnun olduklarını belirttikleri hâlde, onlar için geçerli olan tercih sebepleri resmî okul velileri için geçerli değildir. Burada bir bilgilendirme eksikliği söz konusudur. Özel okulların yaptıklarını, başarılarını ve uygulamalarını geniş kitlelere duyurabilmek için yeni yollar düşünmeleri gerekir.
2. Araştırmanın sonuçlarına göre velilerin reklâm çalışmalarından fazlaca etkilenmedikleri görülmektedir. Buna bağlı olarak özel okullar alışagelmış gazete reklâmları, afiş, broşür ve el ilânı gibi tanıtım türlerinden farklı olarak kendilerini daha detaylı anlatabilecekleri yollar bulmalıdırlar.
3. Fizikî görüntünün veli tercihinde çok da önemli rol oynamadığı göz önünde bulundurulduğunda, özel okulların bu alana yönelik yatırımlara harcadıkları kaynakları, veli tercihinde rol oynayan diğer alanlara kaydırmaları yararlı olacaktır.
4. Özel okulların yabancı dil öğretiminde yetkin olduklarını, başka bir deyişle alternatifsiz olduklarını göstermeleri gerekir.

5. Özel okullar öğretim kadrosunun kalitesini sürekli yüksek tutmalıdırlar. Hizmet içi eğitim yaptıklarını, öğretmenlerinin yenilikleri takip ettiğini, gelişmelerin gerisinde kalmadıklarını geniş kitlelere duyurmak zorundadır.
Veliler için tecrübeli kadronun devamlılığının önemli olduğunu araştırma sonuçlarından görüyoruz.
6. Veliler nezninde özel okullar, ÖYS'de başarılı oldukları hususunda tereddütlü hâle gelmiştir. Lise eğitiminde kalitenin belki de tek ölçütü olan ÖYS başarısında özel okullar durumlarını gözden geçirmeli, daha başarılı olmanın yollarını düşünmeli ve başarısızlıklarının haklı sebeplerini anlatabilmelidirler.
7. Okul ücretleri her yıl artmakta ve bu veli bütçelerini zorlamaktadır. Özel okul dışındaki potansiyel veli grubu için de en büyük engeli oluşturan bu konuda özel okul sahipleri devletten gerekli yardımı talep etmelidirler. (Vergi yükünün azaltılması vb. gibi.)
8. Özel okullar nitelikli yabancı öğretmen sayılarını arttırmalıdır. Özellikle yabancı dili pratik etmede araç görünen yabancı öğretmenler tercih sebebidir.
9. Özel okul velileri, okul yönetimi ile olan diyalog kolaylığını bir tercih nedeni olarak belirtmişlerdir. Özel okul yönetimlerinin bu konuya dikkat etmeleri, gerekli önlemleri almaları gerekmektedir. Ayrıca veli-okul işbirliğini geliştirici yollar düşünülmelidir.
10. Özel okullar her ne kadar ticarî kaygılar taşısa da bunu velilere yansıtmamalıdırlar. Araştırmada veliler bunu negatif bir husus olarak belirtmişlerdir. Veli, okulu her zaman eğitim kaygısı taşıyan bir kurum olarak görmek istemektedir.
11. Özel okullarda öğrencilerin bireysel farklılıklarını ortaya çıkaran, yeteneklerini keşfeden ve geliştiren bir sistem ve fırsatlar geliştirilmeli buna paralel rehberlik hizmetleri çok iyi verilmelidir.
12. Özel okullar ulusal ve uluslararası etkinliklere katılmalıdırlar. Kendilerine özel alanlar bulmalı ve bu alanlarda uzmanlaşmalıdırlar. Çeşitli bilgi olimpiyatları, spor karşılaşmaları gibi.
13. Özel okullar öğrenilen yabancı dilin pratik yapılmasına imkân verecek olanaklar sağlamalıdır. Bunun en popüler olanı yurtdışı kursları ve okullar olduğuna göre bütün özel okullar yurtdışı bağlantılı organizasyonlara girebilmelidir.

EKLER

Sayın Veli ;

Bilindiği gibi eğitim dünyanın her yerinde, her zaman son derece önemli bir bireysel olduğu kadar, toplumsal bir kurumdur.

Hızlı bir değişimin yaşandığı günümüzde de bu değişime uyum sağlayabilecek nitelikte yeni nesillerin yetiştirilmesinde hiç şüphesiz kaliteli bir eğitim büyük bir önem taşımaktadır.

Burada eğitim kurumlarına büyük işler düşmektedir.

Diğer bir yandan, eğitim ve öğretim duyulan ihtiyacın sayısal olarak hızla arttığı günümüzde, özel okullarla, devletin sırtında olan bu yük hafifletilmeye çalışılmaktadır.

Bu araştırmada amacımız vellerimizin eğitim kurumlarından beklentilerini tespit edebilmek ve bu yolda iyileştirici çabalarda bulunmaktır.

Bu nedenle araştırmamıza destek vereceğinizi umuyoruz. Bu araştırma ayrıca İ.Ü. İşletme Fak.Yüksek Lisans Tezi olarak kullanılacaktır.

Katılımınızın yapacağım araştırma için çok önemli olduğunu belirtiyor, içinize şimdiden teşekkür ediyorum.

Betül BAYRAM

**İ.Ü.İşletme Fakültesi
Yüksek Lisans Öğrencisi**

İstanbul İli İçinde , Özel Okul Vellilerinin Beklentileri İle Ekonomik Durumu Müsait Olduğu Halde Devlet Okullarına Yönelen Vellilerin Beklentilerinin Karşılaştırılmasına Yönelik Bir Araştırma :

Elinizdeki anket formu 2 kısımdan oluşmaktadır. I.Kısımda kişisel özellikler incelenirken II.kısım okullar hakkındaki görüşlerinizi belirlemek içindir.

Lütfen, I. kısımda, () ile ayrılan yerlere, verdiğiniz cevabı işaretleyiniz veya ilgili cevabı yazınız.

II. Kısımda da soruların karşısında size en uygun gelen ifadeyi işaretleyin.

Teşekkür ederiz.

Mülakat Tarihi :

Mülakat Yeri :

1- Hane ile ilgili bilgiler :

1.1. Hane Nüfusu Kaç Kişi :

1.2. Çocuklarınızın Okuldaki Vellisi ;

Anne () Baba ()

1.3 . Hanede ana-ilk-orta-lise eğitimi gören çocukların ;

ADI	CİNSİYETİ	OKULUN ADI	SINIFI
-----	-----------	------------	--------

1.....
2.....
3.....

2- Mesken

2.1 Hangi semtte oturuyorsunuz Ne zamandan beri.....

2.2 Neden bu semti seçtiniz ?

2.3. Eviniz de ;

Bilgisayar ()

Kablolu TV ()

3) Eğitim ve Meslek

3.1. Eğitim Durumu

Lise

Fakülte

Lisansüstü

ADI	Lise	Fakülte	Lisansüstü
Görüşülen Kişinin
Görüşülen Kişinin Eşinin

3.2. Mesleği

Sektör

İşyeri

Vasfı

Görüşülen Kişinin
Görüşülen Kişinin Eşinin

4. Hane Geliri

100 milyon - 200 milyon ()

200 milyon - 400 milyon ()

400 milyon - 800 milyon ()

800 milyon - 1 milyar ()

1 milyar üstü ()

- 1) Çocuğumun Aldığı Eğitimden Genel Olarak Memnimum
- 2) Devlet Okullarında Verilen Eğitimi Beğenmiyorum
- 3) Okul Tercihimde, Okulun Reklam Çalışmalarının Etkisi Çok Büyük Oldu.
- 4) Özel Okullarda Yetişen Çocuklar Daha Sosyal Olmaktadırlar.
- 5) Yabancı Dil Öğretimi, Özel Okul Tercihimdeki En Büyük Nedendir.
- 6) Öğretim Kadrosunun Kalitesi, Özel Okul Tercihimde Etkili Olmuştur.
- 7) Okulun Evime Yakınlığı Tercihimi Etkileyen Bir Nedendir.
- 8) Özel Okullar Üniversiteye Öğrenci Yerleştirmede Daha Başarılıdırlar.
- 9) Çalışan Öğrenci için Okulun Özelliği Çok Önemli Değildir.
- 10) Okul Ücretleri Bütçemi Oldukça Zorluyor.
- 11) Artan Fiyatlar Yüzünden Çocuğumu Devlet Okuluna Geçirmeyi Düşünüyorum.
- 12) Okullardaki Yabancı Öğretmen Sayısı Tercihimi Etkiler.
- 13) Özel Okullarda Okul Yönetimi ile Diyalog kolaylığı vardır.
- 14) Özel Okullarda Öğrencilerin Kültür ve Toplumsal Düzeyi Yükseksektir.
- 15) Okulun Fiziki Görüntüsü Tercihimi Etkiler.
- 16) Özel Okullardaki kâr,gelir Kaygısı Veliye Yansıyor.
- 17) Özel Okullarda Veli-Okul İşbirliği Daha Fazladır.
- 18) Özel Okul Öğrencilerinin Birçoğu Çevrelerine Karşı Daha Duyarsızlar
- 19) Mat, Fen... gibi branş dersler yabancı dilde verilmemelidir.
- 20) Özel Okul öğrencilerinin sınıfta kalma kaygıları çok daha azdır.

- 21) Özel Okullardaki sayıca fazla genç öğretmenler avantajdır. () () () () ()
- 22) Okulun Geçmişi ve Köklü bir kurum olması tercihimin etkiler. () () () () ()
- 23) Özel okullardaki tam gün eğitimi yorucu buluyorum. () () () () ()
- 24) Özel Meslek Liselerinin çeşidi artırılmalıdır diye düşünüyorum. () () () () ()
- 25) Özel Meslek Liselerinin çeşidi fazla olsaydı çocuğumu yollardım () () () () ()
- 26) Üniversiteye gidemese bile çocuğumun işi hazır () () () () ()
- 27) Özel okullarda öğrencilerin sağlık problemleri ile daha yakından ilgileniliyor. () () () () ()
- 28) Özel okullarda öğrencilerin yetenekleri daha kolay farkediliyor. () () () () ()
- 29) Özel okullarda öğrencilerin sağlık problemleri ile daha yakından ilgileniliyor. () () () () ()
- 30) Özel okullarda öğretmenlerin sık değiştiğini düşünüyorum ve rahatsız oluyorum. () () () () ()
- 31) Özel okul tercih nedenim eğitimde kalite, arıyorum. () () () () ()
- 32) Okulun Ulusal ve Uluslararası etkinlikleri ve başarıları okul tercihimin etkiler. () () () () ()
- 33) Okulun kendi içinde bütünlük sağlamış (ana-ilk-lise) olması tercihimde etkilidir. () () () () ()
- 34) Okulun yönetim ve organizasyon yapısı ve yönetim anlayışı tercihimin etkiler. () () () () ()
- 35) Özel okullarda öğrencilere yurtdışında yabancı lisanslarını pratik imkanı verilmesi tercihimde etkilidir. () () () () ()
- 36) Özel okullarda sınıf mevcutlarının azlığı tercihimde etkilidir. () () () () ()
- 37) Özel okullarda öğrenciler kötü alışkanlıklardan korunmaktadırlar. () () () () ()
- 38) Özel okuldaki beklediğimi bulamadım. () () () () ()
- 39) Özel okul öğrencilerinin başarılarını gittikleri kurslar destekliyor. () () () () ()
- 40) Özel okullara yönelmemde yakın çevrem etkisi büyük olmuştur. () () () () ()
- 41) Çocuğumun Anadolu lisesinde okumasını isterdim. () () () () ()
- 42) Okulun Rehberlik Faaliyetleri Tercihimde etkilidir. () () () () ()
- 43) Özel Okullar hakkındaki diğer görüşlerinizi, eklemek istediklerinizi lütfen yazınız.
-
-

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.34.00.18-580/2383
KONU : Anket (Betül BAYRAM)

31/04/1997

VALİLİK MAKAMINA

- İLGİ : a) Milli Eğitim Bakanlığı'nın 20.01.1988 ve Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği'nin 610.BHİŞ.123 sayılı emri.
b) İ.Ü. İşletme Fakültesi öğrencisi Betül BAYRAM'ın dilekçesi.

İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi Davranış Bilimleri Yüksek Lisans öğrencisi Betül BAYRAM'ın özel ve devlet okullarında veli beklentileri ölçmeye yönelik araştırma yapmak istediği ilgi(b) yazı ve ekleri ilişikte sunulmuştur.

Adı geçen söz konusu ilçe okullarında ilgi(a) Bakanlık Emri Esasları çerçevesinde, eğitim-öğretimi aksatmadan okul idaresi denetiminde uygulama yapması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde olurlarınıza arz ederim.

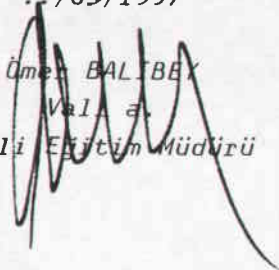

Erdem KAYAALP
Müdür a.
Müdür Yardımcısı

EKLER

- Ek-1 İlgi(b) yazı ve ekleri
Ek-2 Müfettiş raporu

O L U R

/03/1997

Ümer BALIBEY
Vali a.
Milli Eğitim Müdürü

T.C.
İSTANBUL VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

SAYI : B.08.4.MEM.4.34.00.18-580/2407
KONU : Anket (Betül BAYRAM)

01/05/1997

Sayın BETÜL BAYRAM

İLGİ : 31.04.1997 gün ve B.08.4.MEM.4.34.00.18-580/2393 sayılı Valilik Oluru.

İlimiz özel ve devlet okullarında velî beklentileri ölçmeye yönelik araştırma yapmak isteğiniz ile ilgili Valilik Oluru örneği ilişikte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğinin ilgi Valilik oluru doğrultusunda yapılmasını, ilçelere gerekli duyurunun tarafınızdan yapılmasını rica ederim.

Erdem KAYAALP

Müdür a.

Müdür Yardımcısı

EKLER

Ek-1. Valilik oluru örneği

DAĞITIM

Gereği

Bilgi

Betül ERDEM

KANUN NO: 625

ÖZEL ÖĞRETİM KURUMLARI KANUNU (*)

8 Haziran 1965

(Resmi Gazete ile neşir ve ilânı: 18 Haziran 1965 - Sayı: 12026)

5.t. Düstur, c.4 - s.2847

Madde 1- (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Bu Kanun, Türkiye Cumhuriyeti uyruklu gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri veya özel hukuk hükümlerine göre yönetilen tüzel kişiler tarafından açılan okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşme ile öğretim yapan kuruluşlar, çeşitli kurslar, dershaneler, öğrenci etüd eğitim merkezleri, biçki dikiş yurtları ve benzeri kurumların kurum açma, öğretime başlama, eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi ile yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumlarının eğitim, öğretim, yönetim, denetim ve gözetimi konularındaki hükümleri kapsar.

Madde 2- Özel öğretim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı'nın denetim ve gözetimi altındadır.

(Ek fıkra: 3035 - 11.7.1984)

Bu kurumlar, faaliyetlerini sadece kazanç sağlamak için düzenleyemezler. Ancak, Türk Milli Eğitiminin amaçları doğrultusunda eğitimin kalitesini yükseltmek, gelişmelerine fırsat ve imkân verecek yatırımlar ve hizmetler yapmak üzere gelir sağlayabilirler.

Madde 3 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Özel öğretim kurumu açmak için Milli Eğitim Bakanlığında "Kurum açma izni" alınır. Yeni açılacak özel öğretim kurumlarının; Türk Milli Eğitiminin ve kalkınma plânlarının hedef ve ilkelerine uygun olup olmadığı, branşı, eğitim, öğretim seviyesi ve açılacakları bölgeler, Milli Eğitim Bakanlığınca kararlaştırılır ve buna göre kurum açma izni verilir. Kalkınmada öncelikli illerde açılacak özel okullar ile özel meslek teknik okullarına öncelik tanınır.

(Değişik 2. ve 3. fıkra: 3035 - 11.7.1984)

Özel kreşler, anaokulları ve meslek okulları ile kalkınmada öncelikli yö-

(*) 11 Temmuz 1984 tarihle 3035 sayılı Kanununun 20 nci maddesi gereğince bu Kanununun 3 üncü, 4 üncü, 5 inci, 6 nci, 10 uncu, 11 inci, 13 üncü ve 17 nci maddelerinde ve ek madde 4'de sözü edilen yönetmelikler, Bakanlıkça yürürlüğe konur.

relerde açılacak özel okullar öğretime başladıkları tarihten itibaren beş yıl süreyle gelir vergisi ve kurumlar vergisinden muaf tutulurlar. Diğer bölgelerde açılacak özel okullar ise bu muafiyetten bir yıl süreyle yararlanırlar. Ayrıca eğitimle ilgili olarak bu kanuna göre yapılacak yatırımlar, kalkınma plânı ve programlarındaki, uygun görülen teşvik araçlarından yararlandırılır. Kurum açma izni için gerekli diğer şartlar yönetmelikte belirtilir.

Askeri okullar, din eğitimi ve öğretimi yapan özel öğretim kurumları ile emniyet teşkilâtına bağlı okulların aynı veya benzeri özel öğretim kurumu açamaz.

(Maddenin 4 üncü fıkrası 11 Temmuz 1984 tarih ve 3035 sayılı 3 üncü maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.)

Özel öğretim kurumları, isimlerinde; resmî ve diğer özel öğretim kurumlarında kullanılan ad ve ünvanları her ne şekilde olursa olsun kullanamazlar.

Madde 4 - (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Özel Öğretim Kurumu açacak gerçek ve tüzel kişilerden istenecek en az ödenmiş sermaye ve diğer malî teminat şartları, yönetmelikle tespit edilir.

Madde 5 - (Değişik: 3236 - 5.11.1985) Yalnız yabancı uyruklu öğrencilerin devam edebileceği milletlerarası öğretim kurumu (Yükseköğretim hariç) yabancı uyruklu gerçek ve tüzel kişiler tarafından, doğrudan veya Türk vatandaşlarıyla ortaklık yolu ile, 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu çerçevesinde, Bakanlar Kurulunun izni ile açılabilir. Türk vatandaşları ve tüzelkişiler de kendi adlarına aynı maksatla milletlerarası mahiyette öğretim kurumu açabilirler.

Bu öğretim kurumlarında Türk Devletinin Güvenliğe ve menfaatlerine aykırı ve Türk milleti ve milli değerleri aleyhinde eğitim ve öğretim yapılamaz.

Bu öğretim kurumlarının, müfredat programları, Türk Devletinin millî güvenliğine ve menfaatlerine aykırı olmamak kaydı ve şartıyla kurum idaresince hazırlanarak Bakanlığın onayına sunulur.

Bu hususta Bakanlığın denetim hakkı saklıdır.

Bu okullarda idare, eğitim - öğretim faaliyetleri, öğrenci, öğretmen ücretleri ve diğer hususlarla ilgili işlemler kurum idaresince hazırlanan esaslara göre yürütülür.

Madde 6 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Yabancılar tarafından açılmış özel öğretim kurumlarının taşınmaz malları, kurucularının veya yetkililerinin önerisi ile yalnız Millî Eğitim Bakanlığına devredilebilir. Devredilen bu kurumların yönetim, eğitim ve öğretim özellikleri dikkate alınarak korunması yararlı görülenler Bakanlıkça tespit olunur.

Bu kurumlar kapatılsalar da üçüncü şahıslar tarafından mülk edinilemezler.

Madde 7 - Özel bir öğretim kurumunu açacak veya açılmış bir kurumu devralacak olan gerçek kişilerle özel hukuk tüzel kişilerinin temsilcilerinde şu şartlar aranır:

- 1- Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak,
- 2- Ağır hapsi gerektiren veya yüz kızartıcı bir suçtan mutlak surette, yahut adi bir cürümden dolayı 6 ay veya daha fazla hapis cezası ile mahkum edilmemiş olmak,
- 3- Ahlâken kötü bir şöhrete sahip bulunmamak.

Madde 8 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Özel öğretim kurumu açma izni belgesinin verilebilmesi için kurumun bina veya binalarının tapu ile maliki veya sözleşme ile kullanma hakkına sahip olduğu, kullanılış amaçlarına her bakımdan uygun ve yeterli olduğu ve belli bir öğrenci sayısı esas olmak suretiyle kurumun ihtiyacını karşılayabileceği Millî Eğitim, İçişleri, Bayındırlık ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıkları yetkili kuruluşlarınca tespit olunur.

Özel öğretim kurumlarının, dershanelerinin öğrenci sayısı, Milli Eğitim Bakanlığının izni olmadan arttırılamaz.

Kurum açma izni belgesinin verilmesine esas teşkil eden hususlardan herhangi birinde değişiklik yapılması, Milli Eğitim Bakanlığının onayına bağlıdır.

Madde 9 - (Değişiklik: 2843 - 16.6.1988) Kurumlara ait yapı ya da yapılar içinde, iki ayrı kurucuya ait aynı veya farklı derecede veya nitelikte okul bulunamaz.

(Değişik 2. fıkra: 3035 - 11.7.1984)

Eğitim - Öğretim ve yönetim bakımından sakınca görülmediğinin teftiş raporlarıyla tespit edilmesi halinde, bir kurucuya ait yapı veya yapılar içinde farklı derecelerde özel öğretim kurumları bir arada bulunabilir.

(Ek fıkralar: 3035 - 11.7.1984)

Bu kurumlarda öğrenci ve öğretmenlerin eğitim - öğretim ihtiyaçları ile sosyal ihtiyaçlarını karşılayacak tesis ve teçhizat bulundurulur. Bu ihtiyaçların öğretim kurumlarına göre nitelik ve miktarları yönetmelikle belirlenir.

(Değişik: KHK - 254)

Özel öğretim kurumlarına ait bina ve tesislerinin hapishane, meyhane, kahvehane, kiraathane, bar gibi umumu açık yerlerden en az yüz metre uzaklıkta bulunması zaruridir.

Özel öğretim kurumları ve tesislerinin bulunduğu yerin yüz metre civarında yukarıda sayılan yerler ile açık alkollü içki satılan yerler açılmaz.

Hangi mahalde yüz metre şartı aranmayacağı hususta karar vermeye o yer mülkî idare amiri yetkilidir.

- **Kurs ve derhaneler hakkında yukarıdaki hüküm uygulanmaz.**

Madde 10- (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Bir özel öğretim kurumunda öğretime başlayabilmek için öğretime başlama izni alınır. Bunun için gerekli belgelerle en geç öğretim yılı başından üç ay önce Millî Eğitim Bakanlığına başvurulur. Öğretime başlama izni alınmadıkça kuruma öğrenci kaydı yapılamaz.

Bu iznin, kurum açma izni belgesine sahip kurucuya Millî Eğitim Bakanlığınca verilmesi aşağıdaki şartların yerine getirilmesine bağlıdır:

a) Bu kuruma ait ders araç ve gereçleriyle, laboratuvarların, kitaplığın ve Beden Eğitimi imkânlarının amaç ve ihtiyaca yeterli görüldüğünün kesin teftiş raporuna bağlanması,

b) Kurumun yönetici, öğretmen ve hizmetlerinin sayısı ve nitelikleri yönünden uygun bulunması ve bu kurumda çalışacakları hususunun usulüne göre belgelendirilmesi,

c) Kurumun yönetmelikleriyle müfredat programının Bakanlıkça incelenip onanmış olması.

İlköğretim ve ortaöğretim okulları için öğretim yılının 15 inci gününden sonra verilen öğretime başlama izinleri ertesi ders yılından itibaren geçerlidir.

Yeni öğretime başlama izni verilen özel okulların kayıt-kabul süreleri, gerektiğinde 15 gün uzatılabilir.

Madde 11 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) İleri sınıfların öğretimi kademe olarak başlatacak kurucunun 10 ncu maddede aranan şartları, açılacak her sınıf için, öğretim yılı başından en az üç ay önce yerine getirilmesi gerekir.

Madde 12 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Öğretime başlama izni verilmele ilköğretim ve ortaöğretim okullarının denkliği de tanınmış olur. Bu okullar öğretime başlandığı yıl içinde genel teftişe tabi tutulurlar

Bakanlıkça öğretim, eğitim veya yönetim bakımından özel yönetmeliğine göre veya gerek görülecek hallerde yaptırılacak teftiş sonucunda, çalışmaları ve durumu yeterli görülmeyen okullar önce uyarılır. Yöneticileri hakkında gerekirse, 45 inci madde hükümleri uygulanır. daha sonra yapılan teftişte durumunu düzeltmediği anlaşılan okulların denkliği, öğretim yılı sonunda kaldırılır. Ertesi yıl yapılacak teftişte de çalışmalarının yeterli

olmadığı tespit olunan okullar, öğretim yılı sonunda kapatılır. Bu durumda, o yılki sınavlar Bakanlıkça özel olarak yaptırılır.

Madde 13 - (Anayasa Mahkemesi'nin 12 Ocak 1971 tarih ve E. 1969-31, K.1971-3 sayılı kararıyle iptal edilmiştir.)

Madde 14 - Kurum açma izni belgesini alıp da 3 yıl içinde, öğretime başlama iznini almayan kurucunun kurum açma izni geri alınır.

(Değişik 2, fıkra: 2843 - 16.6.1983)

Öğretime başlama izni almış olan bir kurum, iki yıl içinde öğretime başlamazsa veya öğretime başladıktan sonra ara verirse veya iznin almış amacından başka amaçlarla kullanıldığı teftiş raporlarıyla anlaşılırsa öğretime başlama izni geri alınır.

(Ek fıkra: 2843 - 16.6.1983)

Bir yıl içinde yeniden öğretime başlama izni almayan kurum kapatılır.

Madde 15 - Kanun, tüzük ve yönetmeliklere veya umumî emirlere aykırı hareketi veya aykırı harekette ısrarı tespit edilen özel öğretim kurumu, hareketinin ağırlık derecesine göre, geçici veya sürekli olarak Millî Eğitim Bakanlığınca kapatılabilir.

Madde 16 - (Değişik ilk fıkra: 2843 - 16.6.1983) Bir özel okulun kurucusu; Bakanlığa, yönetici, öğretmen ve öğrencilere, en az altı ay önce yazılı olarak bildirmek şartıyla ve gerekçesi Bakanlıkça uygun bulunduğu takdirde, öğretim yılı sonunda okulunu kapatabilir. Ancak kapatma gerekçesinin Bakanlıkça uygun görülmemesi halinde, bu gibi okullar devletleştirilebilir.

Bunun dışında bir özel okul kurucusu tarafından öğretim yılı içinde hiçbir şekilde kapatılamaz.

Yukarıdaki şartlara uymadan okulunu kapatan bir kurucuya tekrar bir özel okul açma veya ortak olma izni verilemez. Öğrenci velilerinin kurucular aleyhine umumi hükümlere göre açacakları davalar saklı kalmak şartı ile ayrıca kurucu, öğrencilerden o yıl için aldığı taksitleri aynen iade eder.

Madde 17 - Kapanan veya kapatılan kurum, mühürlerini, yönetici öğretmen ve öğrencilerle ilgili bütün defterlerini, dosyalarını ve diğer evrakını ilgili valiliğe devir ve teslim etmeye mecburdur. Devir ve teslimden kaçınan veya bu görevi savsaklıyan kurucu veya temsilcileri hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 526 ncı maddesiyle birlikte bu kanunun 16 ncı maddesinin 3 üncü fıkrası da uygulanır.

Madde 18 - Açma ve öğretime başlama izinlerinin verilmesi, kurumun kapatma veya kapatılması veya denkliğinin kaldırılması ile ilgili kararlar Milli Eğitim Bakanlığınca ve ilgili öğretim kurumu tarafından Bakanlıkça uygun görülecek şekilde ilân olunur.

Madde 19 - Özel öğretim kurumlarının yerleri, binaları, tesis ve müste-milâtı ile ilgili standartlar, Bayındırlık, Sağlık ve Sosyal Yardım, İmar ve İskân Bakanlıklarının mütalâası alınmak suratiyle Milli Eğitim Bakanlı-ğınca tespit ve ilân olunur.

Madde 20 - (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yabancılar tarafından açılmış bulunan özel öğretim kurumla-rını üzerinde kuruldukları arazileri genişletilmemek şartı ve Bakanlığın iz-ni ile, mevcut arazi üzerindeki bina, öğrenci ve teçhizat kapasiteleri en çok bir mislini geçmemek üzere arttırılabilir veya yenilenebilir. Yeni arazi edin-meleri ve kapasitelerini en fazla beş misline kadar arttırabilmeleri Bakan-lar Kurulunun kararına bağlıdır. Bunun dışında binaları genişletilmez, ço-ğaltılmaz, şubeleri açamaz, mevcut binalarının yerine kaim olmak üzere yeniden binalar inşa edilemez, herhangi bir suretle mülk edinilemez veya kiralanamaz.

Mevcut binalarda ihtiyaç halinde yapılacak tamirat ve tadilat Bakanlı-ğın iznine bağlıdır.

Madde 21 - (Değişik: 1. ve 2. fıkra: 3035 - 11.7.1984) Özel öğretim ku-rumlarında yönetim, eğitim ve öğretim hizmetlerinin, asıl görevi bu kurum-larda olan yönetici ve eğitim-öğretim elemanları ile yürütülmesi esastır. Ge-rektiğinde uzman ve usta öğreticiler geçici veya sürekli olarak bu kurumlarda çalıştırılabilirler.

Bir özel okulun, mevcut ders saati sayısının, kuruluş sırasında üçte bi-rinin; kuruluşundan beş yıl sonra da en az üçte ikisinin, asıl görevi bu okul-da olan öğretmenler tarafından okutulması zorunludur.

(Değişik 3. fıkra: 2843 - 16.6.1984)

Her derece ve tipteki özel öğretim kurumlarının yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmetlerinde, en az dengi resmi öğretim kurumlarına atanabilmek için gerekli nitelik ve şartları taşıyanlar, resmi dengi bulunmayan özel öğre-tim kurumlarının yöneticilik ve eğitim-öğretim hizmetlerinde ise, Milli Eği-tim Bakanlığınca tespit edilecek nitelik ve şartları taşıyanlar görevlendirir.

(Maddenin 4 üncü fıkrası, 11 Temmuz 1984 tarih ve 3035 sayılı Kanunun 8 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.)

Kurumların özellikleri gözöününde tutularak, yönetici ve öğretmenler-de aranacak nitelik ve şartlar yönetmelikte belirtilir.

(Değişik 6. ve 7. fıkra: 3035 - 11.7.1984)

İhtiyaç halinde, resmi öğretim kurumlarında görevli öğretim elemanla-rına, asıl görevlerini aksatmamak kaydıyla, aylığı karşılığı okutmakla yü-

kümlü bulunduğu haftalık ders saati sayısının yarısı kadar, ilgili bakanlıkların izni ile ücretli ders verilebilir. Öğretmenin toplam ders saati sayısı haftada 30 saati geçemez. Öğretmenlik yapma nitelik ve şartlarını taşıyan diğer Devlet memurlarına da, haftada 8 saati geçmemek üzere ücretle ek ders verilebilir.

Resmi ve özel okul yöneticileri ile öğretmenlerine özel okul, öğrenci etüd, eğitim merkezi ve kurslar dışındaki özel öğretim kurumlarında görev verilemez. Buna aykırı hareket eden kurum hakkında Kanunun 15 inci maddesi, görev alanlar hakkında da 47 nci ve 48 inci maddelerine göre işlem yapılır.

Madde 22- Her özel öğretim kurumu Milli Eğitim Bakanlığına karşı sorumlu bir müdür tarafından yönetilir. Bir kimse birden fazla kurumun kurucusu olabilir fakat müdürü olamaz.

Gerekli vasıfları taşıyan kurucu kurumun müdürü de olabilir. Üzerinde müdürlük görevi bulunmayan kurucu veya kurucular temsilcisi kurumun eğitim ve öğretimine ve bunlarla ilgili yönetim işlerine karışamaz.

(Ek fıkra: 3035 - 11. 7. 1984)

Bünyesinde birden fazla özel öğretim kurumu bulunduran kurumlara, yöneticilik yapma şartlarını haiz bir genel müdür atanabilir.

Madde 23 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Özel öğretim kurumlarının müdürleri, kurucuları tarafından diğer yönetici ve öğretmenleri genel olarak müdürleri tarafından seçilir ve istihdamları, Milli Eğitim Bakanlığının iznine sunulur. Bakanlığının iznine sunulmadan önce, müdür ile diğer yönetici ve öğretmenler işe başlatılamazlar.

Gerekli şartları taşıyan yönetici ve öğretmenler için Bakanlıkça çalışma izni düzenlenir. Çalışma izninin iptali yine Bakanlıkça yapılır.

İzin talebinin reddi halinde tebliğ tarihinden itibaren adaylara vazife gördürülemez.

Madde 24 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Türkçeden başka dille öğretim yapan ve yabancılar tarafından açılmış bulunan özel okulların müdürleri, Türkçe veya Türkçe kültür dersleri öğretmenliği yapma niteliğini taşıyan ve öğretim dilini bilenlerden birini, Türk müdür başyardımcısı olarak çalışma izni düzenlemek üzere Milli Eğitim Bakanlığına önerir.

Türkçe ve Türkçe kültür dersleri öğretmeni bulunmaması halinde, okulun öğretim dilinde özel alan eğitimi görmüş Türk asıllı ve Türkiye Cumhuriyeti uyruklu öğretmenlere de bu görev verilebilir.

Bu öneriyi, uyardıya rağmen bir ay içinde yapmayan okulların Türk müdür başyardımcılarını yukarıda şartları taşıyan öğretmenler arasından Milli Eğitim Bakanlığı seçer ve işe başlatır.

Madde 25 - (Değişik 1. ve 2. fıkra: 3035 - 11.7.1984) Bu kanunun yayımı tarihinde mevcut olup 23 Ağustos 1923 tarih ve 340 sayılı Kanuna bağlı Andlaşmanın 40 ve 41 inci maddeleriyle ilgisi bulunan okulların özellik göstermesi gereken hususları yönetmelikle tespit edilir.

Yönetmelik, ilgili memleketlerin bu konulardaki müteakbil mevzuat ve uygulamaları dikkate alınmak suretiyle hazırlanır. Yönetmelikte belirtilmeyen hususlarda resmi okullar mevzuatı uygulanır.

Bu okullarda yalnız Türk vatandaşlarının çocukları okuyabilirler.

Madde 26 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Özel okullarda yönetim, eğitim-öğretim aynı derecedeki Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak düzenlenir. Özel öğretim kurumlarının, yönetmelikleri ve müfredat programları Milli Eğitim Bakanlığınca onanır. Bu yönetmelik ve müfredat programlarında, gerekli hallerde Milli Eğitim Bakanlığınca değişiklik yapılabilir.

Madde 27 - (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Özel öğretim kurumları, eğitim, öğretim ve yönetim bakımlarından bu kanunlar ve kurumlarla ilgili olarak çıkarılacak yönetmeliklerle tespit edilen esaslar içinde Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığınca lüzum görülecek tedbirleri alırlar. Bakanlık, bu tedbirlerin yerine getirilmesini belirli bir süreye bağlı tutabilir.

Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Özel Öğretim Kurumlarında Bakanlık Danışmanı (Rehberi) görevlendirilebilir. Bakanlık Danışmanlarının hangi özel öğretim kurumlarında görevlendirileceği, bunların nitelikleri, görevleri özel öğretim kurumlarıyla ilişkileri ve özel öğretim kurumlarında koordinasyon ve işbirliğinin esasları yönetmelikte düzenlenir.

Madde 28 - Bir özel okula alınabilecek yabancı uyruklu öğrenciler sayısı o okulda okuyan Türk vatandaşı öğrencilerin yüzde yirmisini aşmamak kaydıyla Milli Eğitim Bakanlığınca tayin olunur.

Madde 29 - Özel öğretim kurumlarında okutulacak olan ders kitapları ile her türlü yardımcı kitapların ve kullanılacak araçların seçilmesi, resmi okullarda uygulanan usuller dairesinde, Milli Eğitim Bakanlığının iznine bağlıdır.

Madde 30 - (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Özel Öğretim Kurumları ancak tanıtıcı mahiyette reklam ve ilân verebilirler.

Özel öğretim kurumları reklâm ve ilânlarının birer örneğini yayımından en az onbeş gün önce valiliğe vermek zorundadır. Reklâm ve ilânın tanıtıcı mahiyette olduğuna valilik karar verir. Bu kurumlar reklam ve ilanlarında gerçeğe aykırı beyanlarda bulunamazlar, televizyonda reklâm ve ilân yapamazlar.

Madde 31 - (Değişik 326 sayılı K.H.K. ile) Özel öğretim kurumlarının ücretleri, her yıl Mayıs ayında tesbit ve ilân olunur.

Bu ücretlerin hangi esaslara göre tesbit, tayin, ilân ve tahsil edileceği yönetmelikte belirlenir.

Geçici Madde - Özel öğretim kurumlarının 1988-1989 öğretim yılına ait ücretleri, 1 Temmuz 1988 tarihine kadar ilân edilir.

Madde 32 - (Değişik ilk fıkra: 2843 - 16.6.1983)

Özel öğretim kurumlarında grev yapılamaz, bu kurumlarda çalışan öğretmenler, sendika kuramazlar ve sendikalara üye olamazlar. Özel öğretim kurumlarında çalışan müdür, diğer yönetici ve öğretmenler ile kurumların kurucuları veya kurucular temsilcisi arasında hizmet akdi en az bir yıl süreli olmak kaydıyla yazılı olarak yapılır. Yazılı sözleşmede görevin türü, süresi, ders sayısı, aylık ücret veya ders saati başına verilecek ücret miktarı, terfi süreleri, zam oranları sözleşmenin uzatılması, feshi şartları belirtilir. Milli Eğitim Bakanlığınca uygun görülecek geçici mazeretleri nedeniyle okuldan ayrılmak zorunda bulunan öğretmenlerin yerine alınacak olan öğretmenlerle bir yıldan daha az bir süre için de sözleşme yapılabilir.

Bu şartlarda değişiklik ancak, yeni bir sözleşme ile olur. Asıl görevi özel öğretim kurumlarında olan yönetici ve öğretmenlerle yapılacak sözleşmeler aylık ücret esasına göre düzenlenir.

Bu sözleşmelerde ilgililerin ihtiyari veya mecburi sosyal sigorta bağlantı yardımlarından faydalanma imkânlarını kısıtlayıcı, tehlikeye düşürücü, önleyici şartlar hükümsüzdür.

Süresi öğretim yılı içinde sona eren sözleşmeler öğretim yılı sonuna kadar kendiliğinden yenilenmiş sayılır.

(Son fıkra 16 Haziran 1983 tarih ve 2843 sayılı kanunun 19 ncu maddesiyle metinden çıkarılmıştır.)

Madde 33 - (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Özel okullarda yöneticilik ve eğitim öğretim hizmeti yapanlara kıdemlerine göre (emekliler hariç) dengi resmi okullarda ödenen aylık ile sosyal yardım kapsamındaki ek ödeme tutarlarından az ücret verilemez.

Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemeler Bütçe kanunlarıyla resmi okul öğretmen ve personeline sağlanan haklara denk olarak özel okul öğretmenlerine ve personeline de ödenir. Sosyal yardım kapsamındaki ek ödemelerden vergi kesilmez.

Özel öğretim kurumlarındaki birim ek ders ücreti miktarı, resmi okullar için tesbit edilen miktardan az olamaz.

Madde 34 - Özel okul kurucuları veya kurucu temsilcileriyle müdür, di-

ğer yönetici ve öğretmenler arasında yapılan yazılı sözleşmeler örnekleri ilgililerin atanmalarına izin verilmesine esas olacak evrak ile birlikte tescil edilmek üzere Milli Eğitim Bakanlığı'na gönderilir.

Madde 35 - (Değişik: 3035 - 11.7.1984) Yazılı sözleşmede kararlaştırılan ücret, bordro ile her ay sonunda verilir. Yönetici ve öğretmenlere ücretlerini zamanında ödemeyen kurumlar, bu ücretleri gün başına aylık ücretin % 1 fazlasıyla ödemek zorundadırlar. Yönetici ve öğretmenleri aylık ücretleri, yönetmeliklere göre yükümlü buldukları görevleri yapmaları şartıyla, ders yılı içindeki tatil günlerinde imtihan ve tatil aylarında da ödenir.

Madde 36 - Özel okul kurucuları veya kurucu temsilcileriyle müdür, diğer yönetici ve öğretmenler arasında yapılacak sözleşmelere 33 ve 35 inci maddeler ile verilen hakları düşürecek hükümler konulamaz.

Madde 37 - Muvazzaf askerlik devresi hariç başka suretlerle askerlik hizmeti için silah altına alınan özel okul yöneticisi ve öğretmenlerin askerlik hizmeti karşılığı aldıkları aylık, kurumlarından aldıkları aylık ücretten az ise aradaki fark iki aya kadar kendilerine kurumlarınca ödenir.

Madde 38 - (Değişik : 3035 - 11.7.1984) Özel öğretim kurumlarında çalışan öğretmen ve diğer personele, 506 sayılı sosyal Sigortalar kanunua göre tevsik edilen hastalıkları ve işkazaları için Sosyal Sigortalar Kurumunca ödenen işgöremezlik ödenekleri, bu kişilerin özel öğretim kurumlarından almakta oldukları ücretten eksik ise, aradaki fark özel öğretim kurumunca tamamlanır.

Madde 39 - Kadın yönetici ve öğretmenlerin hamilelikleri halinde doğumdan önce ve sonra Sosyal Sigortalar Kanunu hükümlerine göre izin verilir.

Madde 40 - Özel okul yönetici ve öğretmenlerinin ölümü halinde eşine ve çocuklarına, bunlar bulunmadığı takdirde geçimi kendisine bağlı aile fertlerine müteveffanın aylık ücretinin üç katından az olmamak üzere özel okulca ölüm tazminatı verilir.

Madde 41 - Özel okulların yönetici ve öğretmenleri tören ve teşrifatta benzeri resmi okullar yönetici ve öğretmenlerinin haklarını haizdirler.

Madde 42 - Tesisler veya kamu yararına çalışacak dernekler tarafından ticaret gayesi gözetilmeksizin kurulmuş bulunan özel öğretim kurumlarına Devletçe mali yardımda bulunulabilir. Bu maksatla Milli Eğitim Bakanlığı Bütçesinde (Özel Öğretim Kurumlarına yardım) altında bir fasıl açılır.

(Değişik fıkra: 3035 - 11.7.1984)

Bu yardımların esas, şekil ve şartları yönetmelikte belirtilir.

Madde 43 - Her derece ve nitelikteki özel öğretim kurumları eğitim, öğretim ve yönetim bakımından Milli Eğitim Bakanlığınca özel yönetmeliğine göre teftiş ve denetlemeye tabi tutulur.

(Değişik 2. fıkra: 2843 - 16.6.1983)

Özel okulların teftiş ve denetlemeleri, okulların özellik ve seviyeleri ile 8 inci maddeye göre belirtilen şartları koruyup korumadığı da dikkate alınarak yapılır.

Madde 44 - Amaç ve faaliyetleri arasında özel öğretim kurumu işletmeciliği bulunan tesislerin teftiş makamı Milli Eğitim Bakanlığdır. Bu gibi tesis, dernek ve şirketlerin işletmecilikle ilgili her nevi işlem, karar faaliyet ve evrakını teftiş ve denetlemeye ve bu kurumların toplantılarında Hükümet komiseri bulundurmaya Milli Eğitim Bakanlığı yetkilidir.

Madde 45 - Sözleşmesi yürürlükte olan yönetici ve öğretmenlerden yetersizliğine iki teftiş ve denetleme raporuna dayanılarak Milli Eğitim Bakanlığınca karar verilenlerle hizmete devamında sakınca görülenlerin Bakanlıkça verilmiş olan çalışma izni iptal olunur. Ve bu durum ilgili kuruma bildirilir. Bu bildiriş sözleşmenin feshine ve ilgilinin kurumla ilişkisinin kesilmesine yeter sebep teşkil eder.

Madde 46 - Özel öğretim kurumunun teftiş ve denetlemesi sırasında, zaruret görülen durumlarda, Milli Eğitim Bakanlığı o kurumun müdürü ve öğretmenlerine işten el çektirebilir. Bu takdirde Milli Eğitim Bakanlığı geçici olarak sorumlu bir müdür ve öğretmen atanması hususunda, kurumun mütalaasını da gözönünde bulundurmak suretiyle, gerekli tedbiri alır.

Madde 47 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Özel öğretim kurumlarının yönetici ve öğretmenleri hakkında, kurumun bünyesine göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1702 sayılı İlk ve Orta Tedrisat Muallimlerinin Terfi ve Tecziyeleri Hakkında Kanun, 4357 sayılı Hususi İdarelerden Maaş Alan İlköğretim Öğretmenlerinin Kadrolarına Terfi, Taltif ve Cezalandırılmalarına ve Bu Öğretmenler için Teşkil Edilecek Sağlık ve İçtimai Yardım Sandığı ile Yapı Sandığına ve Öğretmenlerin Alacaklarına Dair Kanunda yazılı olan ve bu kurum öğretmenlerinin özelliklerine göre uygulanabilen ödül ve ceza hükümleri uygulanır.

Madde 48 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) 47 nci maddede yazılı ödül ve cezalar, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ve bu Kanuna dayalı yönetmeliklerle yetkili kılınan amir ve mercilerce verilir.

Madde 49 - (Değişik: 2843 - 16.6.1983) Özel öğretim kurumlarının yönetici ve öğretmenleri suç işlemleri halinde veya görevlerinden ötürü kendilerine karşı işlenen suçlardan dolayı 765 sayılı Türk Ceza Kanununun uygulanması ve ceza kovuşturması bakımından memur sayılır.

İSTANBUL TİCARET ODASI
TİCARİ DOKÜMANTASYON

TARİHİ 9 1 30 21 1991

NO 5345
02.01.01
DİŞ

ALMAN YA

Senato
Okullar,
Meslekî Eğitim ve Spor
Dairesi

B E R L İ N

İlgili Blm.İşrt.
(Ltf. yazışmada belirtiz.)

İlgili Mem.
Bay Hahn

Dahilî Tlf.:
314

Tarih
08.09.1992

VI B 32

Senatsverwaltung für Schule
Berufsbildung und Sport
Postfach
D-1000 Berlin 19

T.C.

Tlf.: 3032-0 (Santral)

Başkonsoloslugu

Hizmet Binası:

Eğitim Ataşeliği

Bredtschneiderstrasse 5
Berlin-Charlottenburg

Sehir - 1080 Berlin

Konu: Özel Okullar hk. Bilgi -

Sayın bayanlar ve baylar,

Berlin'de özel okulların kurulması ve işletilmesinin yasal dayanağı
08.07.1992 tarihindeki Yasa ile değiştirilmiş bulunan (R.G. S.225)
ve 13.10.87 deki metni ile yürürlükte kalan (R.G. S.2458) Yasa olup,
bu Yasa Özel Okullar ve Özel Tedrisat (Özel Okul Y.) Yasasıdır.

Bu Yasa anlamında okulların tarifi şudur: Öğrenci gruplarına bir
plan uyarınca, birçok dalda, genel veya meslekî tedrisin, öğretmen
ve öğrenci varlığındaki değişmelere bağlı kalınmaksızın, belirli
(sabit) yerlerde verildiği ve sürelerinin belirli olduğu ~~tedris~~ okullarına
okul denir.

Eğitimdeki hedefleri mevcutlarınınin aynı olan veya Berlin Eyaleti
Okullar Yasasında öngörülen türden okullarınınin (Yarıyerli - Okul-
lar) aynı olan özel okullar için Okullar Denetim Dairesinin iznine
gerek vardır (Özel Okullar Yasası = ÖÖY, madde 9).

İşaretimiz:
VI B 32

Tarih:
08.09.1992

11 2

Tamamlayıcı okullar, 4.madde 1.bend anlamında olmayan bütün ihtiyarî özel okullardır (ÖÖY md.9).

Öğretim ve Eğitim Kurumu olup da, okul karakteri bulunmayan, ticarî olarak işletilen ve bu meyanda 18 yaşından küçüklere muntazaman hitabeden kurumlar için, bir ilân yükümlülüğü vardır. Bu tür kurumlar, Özel Okullar Yasası 10.md. uyarınca, bağımsız kurumlar olarak yönetilir.

Özel okul sahiplerine Berlin Eyaletince tahsisat verilmesi hususu, mezkûr ÖÖY ile kesin hükme bağlanmıştır.

Bu okullara bağlanacak tahsisat, ÖÖY'nin 8.md. ne göre düzenlenir. Tahsisatı hak eden özel okullara tahsisat personel giderlerinesas alınarak bağlanır.

Gerek tamamlayıcı okullar gerekse bağımsız kurum denen türden olan
tedris kurumları, tahsisat hak eden özel okullar kapsamına girmemek-
tedir.

D u y u r u

Özel okullar Yasasının Yasalaşması Hk.

29 Haziran 1987 tarihli Özel Okullar 5.Değişiklik Yasası'nın (Berlin Yasama G. S.1860,2128) III.maddesine dayanılarak, 21 Ocak 1985 tarihli Özel Okullar Yasası metninin (Berlin Y.G. S.294) 1 Ocak 1987 den başlayarak geçerli olan şekli duyurulur.

Berlin, 13 Ekim 1987

Okullar, Meslekî Eğitim ve Spordan Sorumlu Senatör

Dr. Laurien

Özel Okullar Yasası
13 Ekim 1987 Metni (Lâfzı) İtibariyle

§ 1

Kavram ve Kuruluş

- (1) Sahibi Berlin Eyaleti olmayan okullar, özel okullardır. Bu okullar, gerçek kişiler ve özel ve kamu hukukuna tabi yerli tüzel kişiler tarafından kurulup, işletilebilir.
- (2) Bu Yasa, Müttefik Kuvvetler mensuplarının çocukları için olan okullara şâmil değildir.

§ 2

Tanımlama

Özel okulların kendileri için kullandıkları tanımlar, herhangi bir kamu okulu ile karıştırılmalarına imkân vermiyecek gibi olmalıdır. Kullanılan tanımdan; izne tabi bir ihtiyarî okul mu (md. 4), muadeleti tasdikli bir özel okul mu (md.7), tamamlayıcı okul mu olduğu (md.9), yoksa muadeleti tasdikli tamamlayıcı bir okul mu (md.9a) olduğu, anlaşılmalıdır.

İzne tabi ihtiyarî okullar ve muadeleti tasdikli özel okulların tanımlarından, öğretimdeki hedeflerinin hangi kamu okulununkine tekabül ettiği/benzediği anlaşılmalıdır.

§ 3

Denetim

Özel okullar devletin denetimine tabidir; denetim her bir özel okulun kukukî karakterine uyarlanır.

§ 4

İzin Yükümlülüğü

- (1) Öğretimdeki hedefleri mevcutlarınıninkinin veya Okul Yasasında Berlin için öngörülmüş türden okullarınıninkinin (ihtiyarî okullarınıninkinin) aynı olan özel okullar, öğrencilerinin yaşına bakılmaksızın, Okullar Denetim Dairesinden izin alırlar.
- (2) Gerekli iznin bend 3 ve 4 hükümlerinin dikkate alınarak verilmesi için, şu hususlar aranır:
 - a) Özel okulun gerek öğrenim hedefleri gerekse donanımı itibariyle kamu okullarından geri durumda olmaması gerekir; ihtiyarî okulların öğretim ve eğitim yöntemleri ve müfredatı kamu okullarınıninkinden farklı bile olsa.
 - b) Öğretmenlerinin bilimsel olarak mesleğe hazırlanmasında ya kamu okullarındaki meslek eğitim ve sınavlarına denk bir meslekî ve pedagojik eğitimden ve kezâ sınavından geçtiklerini tevsik etmeleri ya da -ki, istisnaî durumlarda- öğretmenin bilimsel ve pedagojik müktesabıtını gönüllü fakat denk

çalışmalarla tevsik edilebilir olması gerekir.

- c) Öğrenci ve velilerin varlık durumlarına göre bir ayırımın teşvik edilmemesigerekir; yani, imkânları sınırlı öğrencilere gerekli ekonomik kolaylıklar uygun denecek bir çerçevede sağlanabilmelidir.

Okul sahibi, sadece ders vermeye mezun öğretmenler istihdam edebilir. Ders verme iznini, b) fıkrasında mezkûr meslekî müktesebat koşullarına uyan öğretmene verilir; verilen izin süreli olabilir, özellikle de meslekî müktesebatını gönüllü fakat denk çalışmalarla tevsik etmesi gereken hallerde.

- (3) İzin verilmesinde aranan koşullar şahsî güvenilirlik, meslekî uygunluk ve Anayasaya sadakattir (Bu nitelikler özel okul sahibinde arananlardır). Eğer okul sahibi gerçek kişi değilse, bu takdirde yukarıdaki niteliklere temsilcisinin haiz olması ve böylece Berlin Okul Yasasında tesbit edilmiş olan, bir okulun kendinden beklenen görevleri yerine getirmesi hususuna cevap verir olması gerekir.

- (4) Öğretmenlerin ekonomik ve hukukî durumlarının yeterince teminat altına alınmadığı hallerde, izin verilmez. Öğretmenlerin ekonomik ve hukukî teminat altına alınmış sayılmaları için, şu hususların yerine gelmiş olması gerekir;

- a) Hizmet sureti ücretli ise, buna dair bir sözleşmenin aktedilmiş olması,
- b) Yıllık izin hakkı düzenlenmiş olmalı ve zorunlu ders saati tesbit edilmiş olmalıdır,
- c) Aynı seviyede çalıştırılmalarına rağmen/aynı beklentilere cevap vermek üzere mesai vermelerine rağmen istihkakları, aynı türden kamu okullarındaki öğretmenlerin maaşının önemli ölçüde altında kalması gerekir.
- (5) İhtiyarî okul kurmak isteyen bir okul sahibine geçici izin verilebilir ve bu izin okulun açılışından kuruluşunun tamamlanmasına kadar geçerli olabilir. Geçici izne tâli hükümler konabilir. Kuruluşun tamamlanmasından sonra, okula verilecek izin kesin olarak karara bağlanır. Birden çok okul basamağını kapsayan okullara verilecek izinde, öncelikle alt basamak izni verilebilir. Ancak, okula ilk girenlerin bu basamağı bitirmiş olmaları şartı aranır.
- (6) izme tabi ihtiyarî bir okulun veya muadeleti tasdikli özel bir okulun sahibi okul işletmesini genişletip, bir öğretim birimi daha eklemek isterse, bu da izne tabi ihtiyarî okul gibi işlem görür. Ancak, münferid sınıflar sadece geçici olarak okul alanının dışında barındırılacaksa, bu husus gerekmez.

§ 5

Öğretmenlerin Hizmetlerinin Eklenmesi

- (1) tasdikli özel okullarda öğretmenlik yapanların daha sonra kamu okullarındaki bir hizmete geçmeleri halinde, Eyalet mevzuatı hükümleri uygulanır ve bu öğretmenlerin maaş kıdem hesaplarında (terfi) ve emekliliğe müstehak hizmet sürelerinin hesabında, özel okullardaki hizmet süreleri dahil edilir.
- (2) Sürelerin eklenmesine dair etraflı hükümler, Eyalet Memurun ve Maaş Yasası İdare Yönetmeliği ile tayin edilir.

§ 6

İzinin Geri Alınması

Bir özel okula verilen izin Okullar Denetim Dairesince geri alınabilir ve bunun için şu hususlar aranır:

- a) Bu Yasanın 4.maddesindeki koşulların yerine getirildiği tabii sayılıp da getirilmediği veya getirilmeyeceği hakikî durum olarak tesbit edilirse ve
- b) Tesbit edilen noksan husus okullar Denetim Dairesinin talimatına rağmen uygun bir sürede giderilmezse,
- izin geri alınır.

§ 7

Muadeleti Tasdikli Özel Okullar

(1) İzin alırken kendilerinde aranan şartları daimî olarak yerine getirecekleri garantisini bulunan ve verdikleri hizmetler dolayısıyla kamu okullarına en azından denk oldukları garantisini bulunan izne tabi ihtiyarî okullara, müracaatları üzerine, muadeleti tasdikli özel okul sıfatı tanınabilir; bunun için okulun müracaatı ve Senatonun Okullardan sorumlu üyesinin Maliye Senatörü ile matabakat hasıl etmesi gerekir. Ancak muadeletin tanınması en erken, birinci sınıfa ilk giren öğrencilerin son sınıfa gelmiş olmaları ile mümkündür; 4.md. 5.b. 4.f. aynı şekilde geçerlidir.

(2) Muadeleti tasdikli özel okullar öğrenci alırken ve sınıf geçirtirken, diploma verip sınav yaparken, kamu okulları için geçerli olan hükümleri dikkate alırlar. Ancak, okul sahibi Okullar Denetim Dairesinin muvafakatını almak suretiyle başkaca düzenlemelere gidebilir. Özel okulların verdikleri karneler ve sınıf atlama kararları ve diplomalar, kamu okullarınıninkilerle aynı geçerliliktedir. Fıkra 1 uyarınca yapılmış özel düzenlemeler varsa, bu takdirde okullar Denetim Dairesi, bilgi seviyesinin ne olduğunu, özellikle de her bir sınıfın sonunda ulaşılan seviyenin kamu okulundakine kıyasla ne olduğunu karara bağlar.

Sınavlarda, Okullar Denetim Dairesince tayin edilen bir temsilci veya yine bu Dairece'tayin edilen bir okul müdürü veya okulun bir öğretmeni başkanlık eder.

- (3) Bend 1 de mezkûr koşulların yerine getirilmediği sabit olursa, Senatonun Okullar (Eğitimden) dan sorumlu üyesi özel okula tanınan muadelet. (=denklik) sıfatını geri alabilir.

§ 3

T a h s i s a t

- (1) Berlin Eyaletinin tahsisatta bulunduğu bütçe hususları
1. özel okullara verdiği tahsisat olup, aşağıdaki bendler çerçevesinde ölçütlenmiştir,
 2. muadeleti tasdikli özel okullar öğrencileri ve velilerine yaptığı indirim/parasız hizmet olup, bu hususların neler olacağı, Senatoca düzenlenecek bir hukuk yönetmeliği ile tayin edilir.
- (2) Muadeleti tasdikli özel okullara verilecek tahsisat, özel okullar personel giderlerinin (personel gerçek giderlerinin) 5100 üdür. Ancak, emsal teşkil eden bir kamu okulunun personel giderlerinin (kıyaslanabilir

giderlerinin) % 100 ünden fazla olamaz. Personel kıyaslanabilir giderlerinin hesabında esas alınacak husus, kamu okullarında ücretli olarak çalışan, emsal nitelikteki öğretmen ve öteki okuliçi personelin istihkakına dair bütçe tahmin rakamlarıdır.

Okulun gelirleri personel gerçek giderlerini % 125 aşıyorsa veya personel kıyaslanabilir giderlerini % 125 aşar mahiyette ise, bu takdirde tahsisatta bulunmaz.

- (3) Rudolf Steiner pedagojik yöntemine göre faaliyet gösteren okullarda genel olgunluğa hazırlık amacıyla bir 13. sınıf ihdas edimişse, bu takdirde bend 2 fıkra 1 hükmü uygulamasını bulur.

Yatılı okullara bağlanacak tahsisatın hesabında, yatılıya ait kısmın işletmesinin gelirleri ve personel giderleri dikkate alınmaz.

- (4) Muadeleti tasdikli özel okul olup da, öğretim planını başka bir okul türü veya okul şekli dolayısıyla değiştirmiş/dönüştürmüş kurumların bend 2 veya 3 de öngörülen tahsisatı daha geçiş döneminde iken alabilmeleri için, Okullar Denetim Dairesinin dönüşüm planına muvafakat etmiş olması gerekir. Muvafakat almak için yapılan müracaata bir dönüşüm planı eklenir.

Dönüşümün başlangıcından üç yıl sonra okul sahibine bir ara kontrol uygulanır ve okul sahibi bu çerçevede

dönüşüm işleminin hangi aşamada bulunduğunu tevsik etmek durumundadır. Eğer okulun gösterdiği gelişmenin dönüşüm planındakinden önemli ölçüde saptığı tesbit edilirse veya dönüşümün başarıyla bitirilebileceği yolda bir tereddüt varsa, ve/veya Okullar Denetim Dairesince tayin edilecek münasip bir sürede de bitirilebilecek görünmüyorsa, bu takdirde tahsisat düşer. Okullar Denetim Dairesi karar almaya yetkili organdır.

- (5) Muadeleti tasdikli ihtiyarî okullara tahsisat verilmesi için, en son uzatılan izinden buyana en az beş yıl geçmiş olması ve okulun Denetim Dairesinden önemli bir şikâyete maruz kalmadan faaliyet gösteriyor olması gerekir. Verilecek tahsisat personel gerçek giderlerinin % 75 ini bulabilir; başkaca durumda 2.bend hükümleri geçerlidir.
- (6) Faaliyetine verilen izin henüz geçici olan ihtiyarî okulların (4.md. 5.b.) türü veya şekliyle ilgili olarak öngörülen tahsisatın bağlanabilmesi için, okul sahibinin Berlin Eyaleti dahilinde, önemli bir şikâyete maruz kalmaksızın yönettiği, muadeleti tasdikli bir özel okul için daha önce bir tahsisat almış olması ve Okullar Denetim Dairesinin yeni okulun başarıyla kurulacağına kesin gözüyle bakıyor olması şartı aranır. Tahsisat, Okullar Denetim Dairesinin 1.fıkıradaki belirtilen tesbitleri yaptığı dakikadan itibaren verilir,

ama en erken yeni okulun açılış gününden başlayarak verilir.

Bend 2 uyarınca öngörülen tahsisat, kuruluş süresince % 15 kısılarak verilir.

Nasyonal Sosyalizm döneminde bugünkü Berlin Eyaletine tekabül eden bölgede okul yönetmiş, fakat kapatmak zorunda kalmış dinî cemaatler, yeniden okul açtıklarında verilecek tahsisat, fıkra 1 de düzenlendiği üzeredir.

- (7) Bu hukukî düzenleme anlamında "toplu okul", orta öğretim sınıflarından ve öğrencilere 7. ilâ 10. sınıf tedrisatının verildiği bir üst basamaktan oluşur. Hauptschule **) ve fen ve edebiyat şubelerinin öğrencinin 10. sınıf sonunda elde ettiği başarısının notlar vasıtasıyla sınanması hedefine yönelik bir şubeler entegrasyonudur.

Bu hukukî düzenleme anlamında "yatılı okul", öğretim ve eğitim görevlerinin bir öğrenci ikamet yurdu fonksiyonuyla birleşmesinden doğan okuldur. Böylesi bir fonksiyon birleşmesinin varlığından söz edebilmek için, öğrencilerin en az yarısının yatılı okuyor olması gerekir.

- (8) Tahsisatın bağlanmasına dair hususlar düzenlenecek bir hukuk yönetmeliği ile etraflıca hükme bağlanabilir. Bu meyanda düzenlenmesi gereken hususlar:

1. Tahsisat verilmesinde güdülecek yöntem, fazladan ödenen tutarların geri alınması ve kezâ bunlara

faiz yürütülmesi,

2. Okulların dikkate alınması gereken gelirlerinin kapsamı,
3. Okulların personel gerçek gideri kabul edilen harcamalarının kapsamı ve kezâ personel kıyaslanabilir giderlerinden hesabındaki esaslar,
4. Okul sahibine çalıştırdığı kilise görevlilerinin memur sıfatlarına binaen ve ilerideki sosyal güvencelerinden sayılmak üzere ödediklerini karşılamak üzere yapılan zamlar.

**) F.Almanya'da orta öğretimden sonra devam edilecek yüksek öğrenim dalının tayininde isabet için, fen ve edebiyat şubelerinden farklı olarak ihdas edilmiş bir okul türü.

§ 9

Bildirim Zorunluluğu Olan Özel Okullar

- (1) 4.madde 1.benddeki ihtiyarî okul tarifine girmeyen bütün özel okullar, tamamlayıcı okuldur.
- (2) Bir tamamlayıcı okulun işletileceği, tedrise başlamadan önce, Senatonun Eğitimden sorumlu üyesine bildirilir.
- (3) Bir tamamlayıcı okulun müdür, öğretmen veya teçhizatı genel olarak yasalar ve emniyet idaresince (polisçe) kendilerinden beklenen -ki, bu hususlar kamunun zarar ve tehlikelerden korunması için kendilerinden beklenir-husurlara cevap verir mahiyette değilse, Senatonun Eğitimden sorumlu üyesi bu okulun kurulması veya sürdürülmesini yasaklayabilir.

§ 9 a

Muadeleti Tasdikli Tamamlayıcı Okullar

Tamamlayıcı bir okulun muadeleti, geri alınabilmek kaydıyla, tasdik edilebilir. Ancak, bu tamamlayıcı okul tarafından verilen meslekî eğitime kamuoyunda bir ilginin bulunması ve tedrisatını Senatonun Eğitimden sorumlu üyesinin hükümette bu daldâ yetkili öteki üyelerle mutabık kalarak onayladığı müfredata uygun yürütüyor olması şartı aranır. Eğitim bir sınav ile tamamlanıyorsa, sınav yönetmeliği hakkında

Senatonun Eğitimden sorumlu üyesinin onayı/izni gerekir. Muadeleti tasdikli tamamlayıcı okullar eğitimini bitirenlere bir karne/sertifika/belge verebilir ve belge üzerine eğitimle elde edilen mesleğin tanımı yazıldıktan başka, "devletçe tanınmıştır" ibaresi eklenebilir.

Bu konudaki iznin alınabilmesi için, verilen eğitimin kapsam ve cevap verdiği hususlar itibariyle bir devlet okulununki ile kıyaslanabilir kertede olması; yapılan sınavın yönetmelikte gösterilen ve nizamına uygun bir sınavdan beklenen prosedürde gerçekleşmiş olması; ve Senatonun Eğitimden sorumlu üyesinin görevlendirdiği bir kişinin sınav süresince mevcut bulunması gerekir.

§ 10

Bağımsız Kurumlar

Okul karakteri bulunma yan öğretim ve eğitim kurumları için Okullar Denetim Dairesine bildirim zorunluluğu vardır. Ancak, bu kurumların işletmesinin ticarî nitelikte olması ve muntazaman hizmet verdikleri kişilerin 18 yaşından küçükler olması şartı aranır. Bu türden bağımsız kurumlara, dernek ve başkaca örgütlerin üyelerine verdikleri kendilerine has öğretim, sair kısa süreli kurslar ve açık öğretim girer (mektupla öğretim).

§ 11

Özel Ders

Yukarıdaki hükümler, özel derslere, yani dört kişiden az sayıda, ama birarada verilen derslere şâmil değildir.

§ 12

Faaliyetten Men

Geri kalan husus itibariyle bağımsız kurumlar ve özel ders yalnızca genel yasal ve polis hükümlerine ve aynı zamanda münferid öğretim dalları için özel çıkarılmış ayrı hükümlere tabidir. Müdür veya öğretmenler bu çerçevedeki hükümlere aykırı davrandıkları takdirde, Senatonun Eğitimden sorumlu üyesi bu bağımsız kurumun kurulması veya devam ettirilmesini ya da özel dersin verilmesini men edebilir.

§ 13

Nizama Aykırılıklar

(1) Kasten ve ihmal suretiyle herkim

1. gerekli izni almaksızın bir özel okul işletir veya yönetirse,
2. 9.madde uyarınca bildirim zorunluluğu bulunan bir özel okulu veya 10.madde uyarınca bildirim zorunluluğu bulunan bir bağımsız kurumu işletir

veya yönetirse; ve gerek okulu gerekse teçhizatını Okullar Denetim Dairesine bildirmeyi ihmal ederse,

3. 2.madde hükmüne aykırı davranırsa,

nizama aykırı hareket etmiştir.

(2) Nizama aykırı davranış, beşbin Doyçe Marka kadar para cezası ile tecziye edilir.

(3) 36.md. 1.b. 1.f anlamında idarî tasarrufa yetkili merci, Okullar Denetim Dairesidir.

§ 14

Geçici Hükümler

(1) Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce, 8 Mayıs 1945 den buyana verilmiş izinler yürürlükte kalır. Bu izinlere, 4.madde ruhuna uygun olarak verilmiş izin işlemi yapılır.

(2) Bu Yasa ile izin konusunda şimdiye kadarkinden farklı gereklilikler getirilmişse, Okullar Denetim Dairesi bu farklı hususların uygun bir sürede yerine getirilmesi görevini yükleyebilir. Talimata süresinde uyulmadığı takdirde, izin geri alınır.

- (3) Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden önce verilmiş bulunan izinlerde, bu Yasa ile istenenden farklı, başkaca şartlar aranmış ise, bunlar hüküm ifade etmez, geri çekilmiş sayılır.
- (4) Muadeletî tasdikli özel okul sıfatı 1 Ocak 1985 tarihinden önce tanınmış bulunan yatılı okullara 8.md. 7.b 3.f. hükümleri uygulanmaz.
- (5) 1 Ocak 1985 tarihine kadar ibraz edilmemiş hesaplama bildirimleri için, bu bildirimlerin 29 Mart 1971 tarihli III.Yürütme Yönetmeliğinin 2.madde 3.bendi hükümleri uyarınca ibrazı gerekir- hakkında 1 Ocak 1985 den buyana geçerlilik kazanmış yönetmelikler uygulanır.
- (6) 1 Ocak 1986 ilâ 31 Aralık 1988 için muadeletî tasdikli özel okullara verilecek tahsisat -özellikli okullar, toplu okullar, yatılı okullar ve Rudolf Steiner pedagojisine göre eğitim veren okullar hariç- 8.madde 2.bend 1.fıkra hükmüne rağmen % 85; 1 Ocak 1989 dan 31 Aralık 1992 a kadar olan süre için % 90 dır.
- (7) Yatılı okullar ve Rudolf Steiner pedagojisine göre çalışıp yönetilen okullara verilecek tahsisat, 31 Aralık 1988 tarihine kadar, personel kıyaslanabilir giderleri-

nin en fazla % 125 i kadardır.

§ 15

İdarî Yönetmelikler

Bu Yasanın uygulanması için gerekli idarî yönetmelikleri Senatonun Eğitimden sorumlu üyesi vaz eder.

§ 16 *)

Yürürlük

Bu Yasa, 1 Nisan 1954 den başlayarak hüküm ifade eder.

*)

Bu kayıt, Yasanın bidayette 13 Mayıs 1954 tarihinde yürürlüğe girmiş şekli ile ilgilidir (Berlin Yasama G. S.286).

ÖZEL OKULDA ÖĞRENCİ OKUTAN YETİŞKİNLER ÜZERİNDE YAPILAN ANKETLER

K01 Hane Halkı Sayısı

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	2	2	1,9	1,9	1,9
	3	33	30,8	31,4	33,3
	4	50	46,7	47,6	81,0
	5	15	14,0	14,3	95,2
	6	2	1,9	1,9	97,1
	7	3	2,8	2,9	100,0
	,	2	1,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,914	Std err	,091	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	,931	Variance	,868
Kurtosis	2,062	S E Kurt	,467	Skewness	1,046
S E Skew	,236	Range	5,000	Minimum	2,000
Maximum	7,000	Sum	411,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

K02 Çocukların Okuldaki Velisi

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Anne	1,00	65	60,7	65,7	65,7
Baba	2,00	31	29,0	31,3	97,0
Diğer	3,00	3	2,8	3,0	100,0
	,	8	7,5	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	1,374	Std err	,055	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,546	Variance	,298
Kurtosis	,214	S E Kurt	,481	Skewness	1,098
S E Skew	,243	Range	2,000	Minimum	1,000
Maximum	3,000	Sum	136,000		

Valid cases 99 Missing cases 8

K03 1. Çocuk Cinsiyet

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Kız	1,00	51	47,7	53,1	53,1
Erkek	2,00	45	42,1	46,9	100,0
	,	11	10,3	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	
Mean	1,469	Std err	,051	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,502	Variance	,252
Kurtosis	-2,026	S E Kurt	,488	Skewness	,127
S E Skew	,246	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	141,000		

Valid cases 96 Missing cases 11

K04 2. Çocuk Cinsiyet

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Kız	1,00	24	22,4	58,5	58,5
Erkek	2,00	17	15,9	41,5	100,0
	,	66	61,7	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	
Mean	1,415	Std err	,078	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,499	Variance	,249
Kurtosis	-1,969	S E Kurt	,724	Skewness	,360
S E Skew	,369	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	58,000		

Valid cases 41 Missing cases 66

K10 Oturulan zaman

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	1	8	7,5	7,8	7,8
	2	4	3,7	3,9	11,8
	3	6	5,6	5,9	17,6
	4	7	6,5	6,9	24,5
	5	6	5,6	5,9	30,4
	6	4	3,7	3,9	34,3
	7	6	5,6	5,9	40,2
	8	7	6,5	6,9	47,1
	9	6	5,6	5,9	52,9
	10	10	9,3	9,8	62,7
	12	2	1,9	2,0	64,7
	13	3	2,8	2,9	67,6
	14	2	1,9	2,0	69,6
	15	3	2,8	2,9	72,5
	16	2	1,9	2,0	74,5
	17	4	3,7	3,9	78,4
	19	1	,9	1,0	79,4
	20	3	2,8	2,9	82,4
	21	1	,9	1,0	83,3
	22	1	,9	1,0	84,3
	23	3	2,8	2,9	87,3
	24	1	,9	1,0	88,2
	25	4	3,7	3,9	92,2
	27	1	,9	1,0	93,1
	29	1	,9	1,0	94,1
	30	3	2,8	2,9	97,1
	37	1	,9	1,0	98,0
	38	1	,9	1,0	99,0
	45	1	,9	1,0	100,0
	,	5	4,7	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	11,618	Std err	,921	Median	9,000
Mode	10,000	Std dev	9,298	Variance	86,456
Kurtosis	1,249	S E Kurt	,474	Skewness	1,216
S E Skew	,239	Range	44,000	Minimum	1,000
Maximum	45,000	Sum	1185,000		

Valid cases 102 Missing cases 5

K11 1. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Alışkanlık	1,00	9	8,4	10,2	10,2
Temizlik	2,00	4	3,7	4,5	14,8
Sakinlik	3,00	17	15,9	19,3	34,1
Yakınlık	4,00	15	14,0	17,0	51,1
Güzellik	5,00	7	6,5	8,0	59,1
Düzen	6,00	6	5,6	6,8	65,9
Kalabalık	7,00	1	,9	1,1	67,0
Çevre	8,00	8	7,5	9,1	76,1
Fiyat	9,00	2	1,9	2,3	78,4
Lojman	10,00	1	,9	1,1	79,5
Oral olma	11,00	5	4,7	5,7	85,2
Ev sahipliği	12,00	6	5,6	6,8	92,0
Yakınlarının olması	13,00	6	5,6	6,8	98,9
Hiçbir nedeni yok	14,00	1	,9	1,1	100,0
		19	17,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	5,875	Std err	,408	Median	4,000
Mode	3,000	Std dev	3,826	Variance	14,639
Kurtosis	-,825	S E Kurt	,508	Skewness	,669
S E Skew	,257	Range	13,000	Minimum	1,000
Maximum	14,000	Sum	517,000		

Valid cases 88 Missing cases 19

K12 2. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Temizlik	2,00	2	1,9	10,5	10,5
Sakinlik	3,00	1	,9	5,3	15,8
Yakınlık	4,00	1	,9	5,3	21,1
Güzellik	5,00	2	1,9	10,5	31,6
Düzen	6,00	7	6,5	36,8	68,4
Çevre	8,00	6	5,6	31,6	100,0
	,	88	82,2	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	5,842	Std err	,454	Median	6,000
Mode	6,000	Std dev	1,979	Variance	3,918
Kurtosis	-,319	S E Kurt	1,014	Skewness	-,669
S E Skew	,524	Range	6,000	Minimum	2,000
Maximum	8,000	Sum	111,000		

Valid cases 19 Missing cases 88

K13 3. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Sakinlik	3,00	1	,9	50,0	50,0
Çevre	8,00	1	,9	50,0	100,0
	,	105	98,1	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	5,500	Std err	2,500	Median	5,500
Mode	3,000	Std dev	3,536	Variance	12,500
Range	5,000	Minimum	3,000	Maximum	8,000
Sum	11,000				

* Multiple modes exist. The smallest value is shown.

Valid cases 2 Missing cases 105

K19 Eğitim Durumu (Eşin)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Orta Öğretim	1,00	6	5,6	6,3	6,3
Lise	2,00	36	33,6	37,5	43,8
Fakülte	3,00	47	43,9	49,0	92,7
Lisansüstü	4,00	7	6,5	7,3	100,0
	,	11	10,3	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,573	Std err	,074	Median	3,000
Mode	3,000	Std dev	,722	Variance	,521
Kurtosis	-,155	S E Kurt	,488	Skewness	-,175
S E Skew	,246	Range	3,000	Minimum	1,000
Maximum	4,000	Sum	247,000		

Valid cases 96 Missing cases 11

K21 Vasıf (Görüşülen kişi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ev hanımı	1,00	18	16,8	30,0	30,0
Zabıta	2,00	1	,9	1,7	31,7
Öğretmen	3,00	14	13,1	23,3	55,0
İdareci	4,00	8	7,5	13,3	68,3
Mühendis	5,00	7	6,5	11,7	80,0
Müdür	6,00	2	1,9	3,3	83,3
Hostes	7,00	1	,9	1,7	85,0
Hekim	8,00	2	1,9	3,3	88,3
Kurucu	9,00	2	1,9	3,3	91,7
Memur	10,00	1	,9	1,7	93,3
Müşavir	11,00	2	1,9	3,3	96,7
Mimar	12,00	1	,9	1,7	98,3
Muhasebeci	13,00	1	,9	1,7	100,0
	,	47	43,9	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	
Mean	3,983	Std err	,399	Median	3,000
Mode	1,000	Std dev	3,095	Variance	9,576
Kurtosis	,988	S E Kurt	,608	Skewness	1,237
S E Skew	,309	Range	12,000	Minimum	1,000
Maximum	13,000	Sum	239,000		

Valid cases 60 Missing cases 47

K23 Vasıf (Eşi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ev hanımı	1,00	13	12,1	22,4	22,4
Tüccar	2,00	10	9,3	17,2	39,7
Mühendis	3,00	6	5,6	10,3	50,0
Müdür	4,00	8	7,5	13,8	63,8
Astsubay	5,00	1	,9	1,7	65,5
Gazeteci	6,00	1	,9	1,7	67,2
Öğretmen	7,00	4	3,7	6,9	74,1
Hostes	8,00	1	,9	1,7	75,9
Pilot	9,00	2	1,9	3,4	79,3
Kaptan	10,00	2	1,9	3,4	82,8
Pazarlamacı	11,00	1	,9	1,7	84,5
Müşavir	12,00	3	2,8	5,2	89,7
Sekreter	13,00	1	,9	1,7	91,4
Mimar	14,00	1	,9	1,7	93,1
Avukat	15,00	2	1,9	3,4	96,6
Muhasebeci	16,00	1	,9	1,7	98,3
Danışman	17,00	1	,9	1,7	100,0
	,	49	45,8	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	5,259	Std err	,609	Median	3,500
Mode	1,000	Std dev	4,640	Variance	21,528
Kurtosis	-,048	S E Kurt	,618	Skewness	1,068
S E Skew	,314	Range	16,000	Minimum	1,000
Maximum	17,000	Sum	305,000		

Valid cases 58 Missing cases 49

K24 Hane Geliri

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
100 - 200 milyon	1,00	47	43,9	48,5	48,5
201 - 400 milyon	2,00	20	18,7	20,6	69,1
401 - 800 milyon	3,00	15	14,0	15,5	84,5
801 milyon - 1 milya	4,00	5	4,7	5,2	89,7
1 milyar üstü	5,00	10	9,3	10,3	100,0
	,	10	9,3	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,082	Std err	,136	Median	2,000
Mode	1,000	Std dev	1,336	Variance	1,785
Kurtosis	-,077	S E Kurt	,485	Skewness	1,051
S E Skew	,245	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	202,000		

Valid cases 97 Missing cases 10

S01 Çocuğun aldığı eğitimden ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	41	38,3	38,3	38,3
Katılıyorum	2,00	46	43,0	43,0	81,3
Kararsızım	3,00	13	12,1	12,1	93,5
Katılmıyorum	4,00	2	1,9	1,9	95,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	5	4,7	4,7	100,0
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	1,916	Std err	,097	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,001	Variance	1,002
Kurtosis	2,249	S E Kurt	,463	Skewness	1,436
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	205,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S02 Devlet okullarında verilen ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	18	16,8	16,8	16,8
Katılıyorum	2,00	35	32,7	32,7	49,5
Kararsızım	3,00	22	20,6	20,6	70,1
Katılmıyorum	4,00	21	19,6	19,6	89,7
Tamamen Katılmıyorum	5,00	11	10,3	10,3	100,0
	Total	107	100,0	100,0	
Mean	2,738	Std err	,120	Median	3,000
Mode	2,000	Std dev	1,246	Variance	1,554
Kurtosis	-,953	S E Kurt	,463	Skewness	,304
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	293,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S03 Okul tercihimde okulun reklâm ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	7	6,5	6,6	6,6
Katılıyorum	2,00	22	20,6	20,8	27,4
Kararsızım	3,00	11	10,3	10,4	37,7
Katılmıyorum	4,00	49	45,8	46,2	84,0
Tamamen Katılmıyorum	5,00	17	15,9	16,0	100,0
	,	1	,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	
Mean	3,443	Std err	,115	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,180	Variance	1,392
Kurtosis	-,746	S E Kurt	,465	Skewness	-,571
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	365,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S04 Özel okullarda yetişen çocuklar ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	40	37,4	37,4	37,4
Katılıyorum	2,00	50	46,7	46,7	84,1
Kararsızım	3,00	7	6,5	6,5	90,7
Katılmıyorum	4,00	9	8,4	8,4	99,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	1	,9	,9	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	1,888	Std err	,089	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,925	Variance	,855
Kurtosis	1,124	S E Kurt	,463	Skewness	1,175
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	202,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S05 Yabancı dil öğretimi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	49	45,8	45,8	45,8
Katılıyorum	2,00	41	38,3	38,3	84,1
Kararsızım	3,00	5	4,7	4,7	88,8
Katılmıyorum	4,00	7	6,5	6,5	95,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	5	4,7	4,7	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	1,860	Std err	,105	Median	2,000
Mode	1,000	Std dev	1,085	Variance	1,178
Kurtosis	1,719	S E Kurt	,463	Skewness	1,502
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	199,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S06 Öğretim kadrosunun kalitesi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	49	45,8	46,2	46,2
Katılıyorum	2,00	37	34,6	34,9	81,1
Kararsızım	3,00	7	6,5	6,6	87,7
Katılmıyorum	4,00	10	9,3	9,4	97,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	2,8	2,8	100,0
	,	1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	1,877	Std err	,104	Median	2,000
Mode	1,000	Std dev	1,075	Variance	1,156
Kurtosis	,898	S E Kurt	,465	Skewness	1,279
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	199,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S07 Okulun evime yakınlığı ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	14	13,1	13,2	13,2
Katılıyorum	2,00	36	33,6	34,0	47,2
Kararsızım	3,00	12	11,2	11,3	58,5
Katılmıyorum	4,00	33	30,8	31,1	89,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	11	10,3	10,4	100,0
	,	1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,915	Std err	,123	Median	3,000
Mode	2,000	Std dev	1,266	Variance	1,602
Kurtosis	-1,253	S E Kurt	,465	Skewness	,076
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	309,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S08 Özel okullar üniversiteye ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	21	19,6	19,6	19,6
Katılıyorum	2,00	43	40,2	40,2	59,8
Kararsızım	3,00	25	23,4	23,4	83,2
Katılmıyorum	4,00	15	14,0	14,0	97,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	2,8	2,8	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,402	Std err	,101	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,045	Variance	1,092
Kurtosis	-,406	S E Kurt	,463	Skewness	,493
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	257,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S09 Çalışan öğrenci için okulun ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	19	17,8	17,9	17,9
Katılıyorum	2,00	31	29,0	29,2	47,2
Kararsızım	3,00	20	18,7	18,9	66,0
Katılmıyorum	4,00	32	29,9	30,2	96,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	3,7	3,8	100,0
	,	1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,726	Std err	,115	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,183	Variance	1,401
Kurtosis	-1,193	S E Kurt	,465	Skewness	,023
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	289,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S10 Okul ücretleri bütçemi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	27	25,2	25,2	25,2
Katılıyorum	2,00	45	42,1	42,1	67,3
Kararsızım	3,00	10	9,3	9,3	76,6
Katılmıyorum	4,00	22	20,6	20,6	97,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	2,8	2,8	100,0
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,336	Std err	,111	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,149	Variance	1,320
Kurtosis	-,747	S E Kurt	,463	Skewness	,601
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	250,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S11 Artan fiyatlar yüzünden ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	13	12,1	12,4	12,4
Katılıyorum	2,00	17	15,9	16,2	28,6
Kararsızım	3,00	38	35,5	36,2	64,8
Katılmıyorum	4,00	24	22,4	22,9	87,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	13	12,1	12,4	100,0
	,	2	1,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,067	Std err	,115	Median	3,000
Mode	3,000	Std dev	1,179	Variance	1,390
Kurtosis	-,668	S E Kurt	,467	Skewness	-,131
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	322,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S12 Okullardaki yabancı öğretmen ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	24	22,4	22,6	22,6
Katılıyorum	2,00	52	48,6	49,1	71,7
Kararsızım	3,00	12	11,2	11,3	83,0
Katılmıyorum	4,00	14	13,1	13,2	96,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	3,7	3,8	100,0
	,	1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,264	Std err	,104	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,072	Variance	1,149
Kurtosis	,094	S E Kurt	,465	Skewness	,871
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	240,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S13 Özel okullarda okul yönetimi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	47	43,9	43,9	43,9
Katılıyorum	2,00	43	40,2	40,2	84,1
Kararsızım	3,00	7	6,5	6,5	90,7
Katılmıyorum	4,00	8	7,5	7,5	98,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	1,9	1,9	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	1,832	Std err	,094	Median	2,000
Mode	1,000	Std dev	,976	Variance	,953
Kurtosis	1,467	S E Kurt	,463	Skewness	1,339
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	196,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S14 Özel okullarda öğrencilerin kültür...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	32	29,9	30,8	30,8
Katılıyorum	2,00	52	48,6	50,0	80,8
Kararsızım	3,00	7	6,5	6,7	87,5
Katılmıyorum	4,00	9	8,4	8,7	96,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	3,7	3,8	100,0
	,	3	2,8	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,048	Std err	,102	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,037	Variance	1,075
Kurtosis	1,171	S E Kurt	,469	Skewness	1,234
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	213,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S15 Okulun fizikî görüntüsü ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	13	12,1	12,5	12,5
Katılıyorum	2,00	33	30,8	31,7	44,2
Kararsızım	3,00	14	13,1	13,5	57,7
Katılmıyorum	4,00	35	32,7	33,7	91,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	9	8,4	8,7	100,0
	,	3	2,8	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,942	Std err	,121	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,229	Variance	1,511
Kurtosis	-1,214	S E Kurt	,469	Skewness	-,016
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	306,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S16 Özel okullardaki kâr, ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	16	15,0	15,5	15,5
Katılıyorum	2,00	55	51,4	53,4	68,9
Kararsızım	3,00	9	8,4	8,7	77,7
Katılmıyorum	4,00	14	13,1	13,6	91,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	9	8,4	8,7	100,0
	,	4	3,7	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,466	Std err	,115	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,170	Variance	1,369
Kurtosis	-,173	S E Kurt	,472	Skewness	,889
S E Skew	,238	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	254,000		

Valid cases 103 Missing cases 4

S17 Özel okullarda Veli-Okul ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	29	27,1	27,1	27,1
Katılıyorum	2,00	58	54,2	54,2	81,3
Kararsızım	3,00	11	10,3	10,3	91,6
Katılmıyorum	4,00	4	3,7	3,7	95,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	5	4,7	4,7	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,047	Std err	,094	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,975	Variance	,951
Kurtosis	2,243	S E Kurt	,463	Skewness	1,399
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	219,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S18 Özel okul öğrencilerinin birçoğu ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	5	4,7	4,7	4,7
Katılıyorum	2,00	22	20,6	20,6	25,2
Kararsızım	3,00	19	17,8	17,8	43,0
Katılmıyorum	4,00	42	39,3	39,3	82,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	19	17,8	17,8	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	3,449	Std err	,110	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,143	Variance	1,306
Kurtosis	-,797	S E Kurt	,463	Skewness	-,412
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	369,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S19 Mat., Fen gibi branş dersler ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	22	20,6	21,0	21,0
Katılıyorum	2,00	31	29,0	29,5	50,5
Kararsızım	3,00	13	12,1	12,4	62,9
Katılmıyorum	4,00	23	21,5	21,9	84,8
Tamamen Katılmıyorum	5,00	16	15,0	15,2	100,0
	,	2	1,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,810	Std err	,136	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,394	Variance	1,944
Kurtosis	-1,300	S E Kurt	,467	Skewness	,218
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	295,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S20 Özel okul öğrencilerinin sınıfta ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	11	10,3	10,3	10,3
Katılıyorum	2,00	27	25,2	25,2	35,5
Kararsızım	3,00	13	12,1	12,1	47,7
Katılmıyorum	4,00	38	35,5	35,5	83,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	18	16,8	16,8	100,0
Total		107	100,0	100,0	

Mean	3,234	Std err	,124	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,285	Variance	1,652
Kurtosis	-1,168	S E Kurt	,463	Skewness	-,259
S E Skew	,234	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	346,000		

Valid cases 107 Missing cases 0

S21 Özel okullardaki sayıca fazla ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	20	18,7	19,2	19,2
Katılıyorum	2,00	26	24,3	25,0	44,2
Kararsızım	3,00	18	16,8	17,3	61,5
Katılmıyorum	4,00	35	32,7	33,7	95,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	5	4,7	4,8	100,0
	,	3	2,8	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,798	Std err	,121	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,234	Variance	1,522
Kurtosis	-1,267	S E Kurt	,469	Skewness	-,080
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	291,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S22 Okulun geçmişi ve köklü ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	44	41,1	41,5	41,5
Katılıyorum	2,00	43	40,2	40,6	82,1
Kararsızım	3,00	6	5,6	5,7	87,7
Katılmıyorum	4,00	7	6,5	6,6	94,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	6	5,6	5,7	100,0
,		1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	1,943	Std err	,109	Median	2,000
Mode	1,000	Std dev	1,120	Variance	1,254
Kurtosis	1,346	S E Kurt	,465	Skewness	1,399
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	206,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S23 Özel okullardaki tam gün eğitimi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	7	6,5	6,6	6,6
Katılıyorum	2,00	15	14,0	14,2	20,8
Kararsızım	3,00	16	15,0	15,1	35,8
Katılmıyorum	4,00	48	44,9	45,3	81,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	20	18,7	18,9	100,0
,		1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	3,557	Std err	,111	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,147	Variance	1,316
Kurtosis	-,308	S E Kurt	,465	Skewness	-,720
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	377,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S24 Özel meslek Liseleri ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	28	26,2	26,9	26,9
Katılıyorum	2,00	43	40,2	41,3	68,3
Kararsızım	3,00	14	13,1	13,5	81,7
Katılmıyorum	4,00	14	13,1	13,5	95,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	5	4,7	4,8	100,0
	,	3	2,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,279	Std err	,112	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,144	Variance	1,310
Kurtosis	-,235	S E Kurt	,469	Skewness	,778
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	237,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S25 Özel Meslek Liseleri ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	8	7,5	7,6	7,6
Katılıyorum	2,00	21	19,6	20,0	27,6
Kararsızım	3,00	35	32,7	33,3	61,0
Katılmıyorum	4,00	25	23,4	23,8	84,8
Tamamen Katılmıyorum	5,00	16	15,0	15,2	100,0
	,	2	1,9	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,190	Std err	,112	Median	3,000
Mode	3,000	Std dev	1,153	Variance	1,329
Kurtosis	-,731	S E Kurt	,467	Skewness	-,075
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	335,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S26 Üniversiteye gidemese bile ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	8	7,5	7,5	7,5
Katılıyorum	2,00	21	19,6	19,8	27,4
Kararsızım	3,00	9	8,4	8,5	35,8
Katılmıyorum	4,00	42	39,3	39,6	75,5
Tamamen Katılmıyorum	5,00	26	24,3	24,5	100,0
	,	1	,9	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,538	Std err	,123	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,266	Variance	1,603
Kurtosis	-,849	S E Kurt	,465	Skewness	-,588
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	375,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S27 Özel okullarda öğrencilerin sağlık ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	29	27,1	27,6	27,6
Katılıyorum	2,00	42	39,3	40,0	67,6
Kararsızım	3,00	19	17,8	18,1	85,7
Katılmıyorum	4,00	12	11,2	11,4	97,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	2,8	2,9	100,0
	,	2	1,9	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,219	Std err	,104	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,065	Variance	1,134
Kurtosis	-,148	S E Kurt	,467	Skewness	,717
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	233,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S28 Özel okullarda öğrencilerin yetenekleri

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	35	32,7	33,3	33,3
Katılıyorum	2,00	52	48,6	49,5	82,9
Kararsızım	3,00	11	10,3	10,5	93,3
Katılmıyorum	4,00	5	4,7	4,8	98,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	1,9	1,9	100,0
	,	2	1,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	1,924	Std err	,087	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,895	Variance	,802
Kurtosis	1,859	S E Kurt	,467	Skewness	1,216
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	202,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S29 Özel okullarda sağlık ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	29	27,1	29,0	29,0
Katılıyorum	2,00	44	41,1	44,0	73,0
Kararsızım	3,00	16	15,0	16,0	89,0
Katılmıyorum	4,00	8	7,5	8,0	97,0
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	2,8	3,0	100,0
	,	7	6,5	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,120	Std err	,102	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,018	Variance	1,036
Kurtosis	,523	S E Kurt	,478	Skewness	,928
S E Skew	,241	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	212,000		

Valid cases 100 Missing cases 7

S30 Özel okullarda öğretmenlerin sık ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	16	15,0	15,2	15,2
Katılıyorum	2,00	32	29,9	30,5	45,7
Kararsızım	3,00	20	18,7	19,0	64,8
Katılmıyorum	4,00	26	24,3	24,8	89,5
Tamamen Katılmıyorum	5,00	11	10,3	10,5	100,0
	,	2	1,9	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,848	Std err	,122	Median	3,000
Mode	2,000	Std dev	1,254	Variance	1,573
Kurtosis	-1,091	S E Kurt	,467	Skewness	,145
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	299,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S31 Özel okul tercih nedenim eğitimde ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	58	54,2	54,7	54,7
Katılıyorum	2,00	37	34,6	34,9	89,6
Kararsızım	3,00	7	6,5	6,6	96,2
Katılmıyorum	4,00	2	1,9	1,9	98,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	1,9	1,9	100,0
	,	1	,9	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	1,613	Std err	,082	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,846	Variance	,716
Kurtosis	4,059	S E Kurt	,465	Skewness	1,801
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	171,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S32 Okulun ulusal ve uluslararası ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	40	37,4	38,1	38,1
Katılıyorum	2,00	46	43,0	43,8	81,9
Kararsızım	3,00	11	10,3	10,5	92,4
Katılmıyorum	4,00	6	5,6	5,7	98,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	1,9	1,9	100,0
	,	2	1,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	1,895	Std err	,092	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,940	Variance	,883
Kurtosis	1,426	S E Kurt	,467	Skewness	1,205
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	199,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S33 Okulun kendi içinde bütünlük ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	27	25,2	25,7	25,7
Katılıyorum	2,00	50	46,7	47,6	73,3
Kararsızım	3,00	17	15,9	16,2	89,5
Katılmıyorum	4,00	9	8,4	8,6	98,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	1,9	1,9	100,0
	,	2	1,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,133	Std err	,094	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,961	Variance	,924
Kurtosis	,470	S E Kurt	,467	Skewness	,853
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	224,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S34 Okulun yönetim ve organizasyon ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	32	29,9	30,2	30,2
Katılıyorum	2,00	60	56,1	56,6	86,8
Kararsızım	3,00	5	4,7	4,7	91,5
Katılmıyorum	4,00	7	6,5	6,6	98,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	1,9	1,9	100,0
	,	1	,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	1,934	Std err	,086	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,887	Variance	,786
Kurtosis	2,381	S E Kurt	,465	Skewness	1,384
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	205,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S35 Özel okullarda öğrencilere yurtdışında .

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	34	31,8	32,4	32,4
Katılıyorum	2,00	50	46,7	47,6	80,0
Kararsızım	3,00	11	10,3	10,5	90,5
Katılmıyorum	4,00	6	5,6	5,7	96,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	3,7	3,8	100,0
	,	2	1,9	Missing	
Total		107	100,0	100,0	

Mean	2,010	Std err	,098	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,005	Variance	1,010
Kurtosis	1,509	S E Kurt	,467	Skewness	1,256
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	211,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

S36 Özel okullarda sınıf mevcutlarının ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	62	57,9	58,5	58,5
Katılıyorum	2,00	35	32,7	33,0	91,5
Kararsızım	3,00	1	,9	,9	92,5
Katılmıyorum	4,00	5	4,7	4,7	97,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	2,8	2,8	100,0
	,	1	,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	1,604	Std err	,092	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,943	Variance	,889
Kurtosis	4,271	S E Kurt	,465	Skewness	2,056
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	170,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S37 Özel okullarda öğrenciler kötü ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	19	17,8	17,9	17,9
Katılıyorum	2,00	44	41,1	41,5	59,4
Kararsızım	3,00	21	19,6	19,8	79,2
Katılmıyorum	4,00	16	15,0	15,1	94,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	6	5,6	5,7	100,0
	,	1	,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,491	Std err	,109	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,123	Variance	1,262
Kurtosis	-,436	S E Kurt	,465	Skewness	,579
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	264,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S38 Özel okuldan beklediğimi bulamadım

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	3	2,8	2,9	2,9
Katılıyorum	2,00	10	9,3	9,6	12,5
Kararsızım	3,00	25	23,4	24,0	36,5
Katılmıyorum	4,00	49	45,8	47,1	83,7
Tamamen Katılmıyorum	5,00	17	15,9	16,3	100,0
,		3	2,8	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,644	Std err	,095	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	,965	Variance	,930
Kurtosis	,266	S E Kurt	,469	Skewness	-,684
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	379,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S39 Özel okul öğrencilerinin başarısını ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	8	7,5	7,5	7,5
Katılıyorum	2,00	32	29,9	30,2	37,7
Kararsızım	3,00	19	17,8	17,9	55,7
Katılmıyorum	4,00	37	34,6	34,9	90,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	10	9,3	9,4	100,0
,		1	,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,085	Std err	,112	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,156	Variance	1,336
Kurtosis	-1,075	S E Kurt	,465	Skewness	-,093
S E Skew	,235	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	327,000		

Valid cases 106 Missing cases 1

S40 Özel okullara yönelmemde yakın ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	13	12,1	12,5	12,5
Katılıyorum	2,00	28	26,2	26,9	39,4
Kararsızım	3,00	12	11,2	11,5	51,0
Katılmıyorum	4,00	35	32,7	33,7	84,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	16	15,0	15,4	100,0
	,	3	2,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	3,125	Std err	,129	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,312	Variance	1,722
Kurtosis	-1,256	S E Kurt	,469	Skewness	-,156
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	325,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S41 Çocuğumun Anadolu Lisesinde ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	31	29,0	29,8	29,8
Katılıyorum	2,00	39	36,4	37,5	67,3
Kararsızım	3,00	21	19,6	20,2	87,5
Katılmıyorum	4,00	8	7,5	7,7	95,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	5	4,7	4,8	100,0
	,	3	2,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,202	Std err	,108	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,101	Variance	1,211
Kurtosis	,161	S E Kurt	,469	Skewness	,836
S E Skew	,237	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	229,000		

Valid cases 104 Missing cases 3

S42 Okulun rehberlik faaliyetleri ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	31	29,0	29,5	29,5
Katılıyorum	2,00	35	32,7	33,3	62,9
Kararsızım	3,00	19	17,8	18,1	81,0
Katılmıyorum	4,00	16	15,0	15,2	96,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	3,7	3,8	100,0
	,	2	1,9	Missing	
	Total	107	100,0	100,0	

Mean	2,305	Std err	,113	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,161	Variance	1,349
Kurtosis	-,636	S E Kurt	,467	Skewness	,581
S E Skew	,236	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	242,000		

Valid cases 105 Missing cases 2

Group \$K03K05 Çocukların Cinsiyeti (çok cevaplı)

Category label	Code	Count	Pct of Responses	Pct of Cases
Kız	1	77	53,5	80,2
Erkek	2	67	46,5	69,8
Total responses		144	100,0	150,0

11 missing cases; 96 valid cases

Group \$K06K08 Çocukların eğitimi (çok cevaplı)

Category label	Code	Count	Pct of Responses	Pct of Cases
Ana Okul	1	17	12,2	18,3
İlkokul	2	35	25,2	37,6
Orta Okul	3	51	36,7	54,8
Lise	4	36	25,9	38,7
Total responses		139	100,0	149,5

14 missing cases; 93 valid cases

Group \$K11K15 Neden bu semti seçtiniz (çok cevaplı)

Category label	Code	Count	Pct of Responses	Pct of Cases
Alışkanlık	1	9	8,2	10,2
Temizlik	2	6	5,5	6,8
Sakinlik	3	19	17,3	21,6
Yakınlık	4	16	14,5	18,2
Güzellik	5	9	8,2	10,2
Düzen	6	13	11,8	14,8
Kalabalık	7	1	,9	1,1
Çevre	8	15	13,6	17,0
Fiyat	9	2	1,8	2,3
Lojman	10	1	,9	1,1
Oralı olma	11	5	4,5	5,7
Ev sahipliği	12	6	5,5	6,8
Yakınlarının olması	13	7	6,4	8,0
Hiçbir nedeni yok	14	1	,9	1,1
		-----	-----	-----
	Total responses	110	100,0	125,0

19 missing cases; 88 valid cases

DEVLET OKULUNDA ÖĞRENCİ OKUTAN YETİŞKİNLER ÜZERİNDE YAPILAN ANKETLER

K18 Eğitim Durumu (Görüşülen Kişi) by K00 Grup

		K00		Page 1 of 1
K18	Count	Devlet	O Özel	Row Total
	Row Pct	kulu	Oku	
	Col Pct	1		
	Tot Pct	1,00	2,00	
Orta Öğretim	1,00	2	3	5
		40,0	60,0	3,9
		6,3	3,1	
		1,6	2,3	
Lise	2,00	12	44	56
		21,4	78,6	43,8
		37,5	45,8	
		9,4	34,4	
Fakülte	3,00	16	45	61
		26,2	73,8	47,7
		50,0	46,9	
		12,5	35,2	
Lisansüstü	4,00	2	4	6
		33,3	66,7	4,7
		6,3	4,2	
		1,6	3,1	
Column Total		32	96	128
		25,0	75,0	100,0

Number of Missing Observations: 16

K01 Hane Halkı Sayısı

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	3	7	18,9	18,9	18,9
	4	19	51,4	51,4	70,3
	5	9	24,3	24,3	94,6
	6	2	5,4	5,4	100,0
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	4,162	Std err	,131	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	,800	Variance	,640
Kurtosis	-,056	S E Kurt	,759	Skewness	,381
S E Skew	,388	Range	3,000	Minimum	3,000
Maximum	6,000	Sum	154,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

K02 Çocukların Okuldaki Velisi

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Anne	1,00	19	51,4	51,4	51,4
Baba	2,00	17	45,9	45,9	97,3
Diğer	3,00	1	2,7	2,7	100,0
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	1,514	Std err	,092	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,559	Variance	,312
Kurtosis	-,859	S E Kurt	,759	Skewness	,449
S E Skew	,388	Range	2,000	Minimum	1,000
Maximum	3,000	Sum	56,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

K03 1. Çocuk Cinsiyet

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Kız	1,00	24	64,9	64,9	64,9
Erkek	2,00	13	35,1	35,1	100,0
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	1,351	Std err	,080	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,484	Variance	,234
Kurtosis	-1,672	S E Kurt	,759	Skewness	,649
S E Skew	,388	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	50,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

K04 2. Çocuk Cinsiyet

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Kız	1,00	11	29,7	47,8	47,8
Erkek	2,00	12	32,4	52,2	100,0
	,	14	37,8	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	1,522	Std err	,106	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,511	Variance	,261
Kurtosis	-2,190	S E Kurt	,935	Skewness	-,093
S E Skew	,481	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	35,000		

Valid cases 23 Missing cases 14

K05 3. Çocuk Cinsiyet

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Kız	1,00	1	2,7	25,0	25,0
Erkek	2,00	3	8,1	75,0	100,0
	,	33	89,2	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	
Mean	1,750	Std err	,250	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,500	Variance	,250
Kurtosis	4,000	S E Kurt	2,619	Skewness	-2,000
S E Skew	1,014	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	7,000		

Valid cases 4 Missing cases 33

K06 1. Çocuk Okulu

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ana Okul	1,00	1	2,7	2,7	2,7
İlkokul	2,00	3	8,1	8,1	10,8
Orta Okul	3,00	10	27,0	27,0	37,8
Lise	4,00	23	62,2	62,2	100,0
	Total	37	100,0	100,0	
Mean	3,486	Std err	,126	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	,768	Variance	,590
Kurtosis	1,920	S E Kurt	,759	Skewness	-1,507
S E Skew	,388	Range	3,000	Minimum	1,000
Maximum	4,000	Sum	129,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

K07 2. Çocuk Okulu

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ana Okul	1,00	1	2,7	4,3	4,3
İlkokul	2,00	3	8,1	13,0	17,4
Orta Okul	3,00	9	24,3	39,1	56,5
Lise	4,00	10	27,0	43,5	100,0
	,	14	37,8	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,217	Std err	,177	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	,850	Variance	,723
Kurtosis	,486	S E Kurt	,935	Skewness	-,940
S E Skew	,481	Range	3,000	Minimum	1,000
Maximum	4,000	Sum	74,000		

Valid cases 23 Missing cases 14

K08 3. Çocuk Okulu

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
İlkokul	2,00	3	8,1	75,0	75,0
Orta Okul	3,00	1	2,7	25,0	100,0
	,	33	89,2	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,250	Std err	,250	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,500	Variance	,250
Kurtosis	4,000	S E Kurt	2,619	Skewness	2,000
S E Skew	1,014	Range	1,000	Minimum	2,000
Maximum	3,000	Sum	9,000		

Valid cases 4 Missing cases 33

K09 Oturulan Semt

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Etiler	1,00	4	10,8	11,4	11,4
Florya	2,00	5	13,5	14,3	25,7
Bakırköy	3,00	1	2,7	2,9	28,6
K.Çekmece	6,00	2	5,4	5,7	34,3
Bahçelievler	8,00	4	10,8	11,4	45,7
Ataköy	9,00	1	2,7	2,9	48,6
Basınköy	14,00	1	2,7	2,9	51,4
Halkalı	16,00	2	5,4	5,7	57,1
Sefaköy	30,00	2	5,4	5,7	62,9
Esenler	31,00	1	2,7	2,9	65,7
Çeliktepe	32,00	2	5,4	5,7	71,4
Levent	33,00	1	2,7	2,9	74,3
Beşiktaş	34,00	1	2,7	2,9	77,1
Gayrettepe	35,00	1	2,7	2,9	80,0
Şişli	36,00	1	2,7	2,9	82,9
Avcılar	37,00	3	8,1	8,6	91,4
Şirinevler	38,00	3	8,1	8,6	100,0
,		2	5,4	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	18,114	Std err	2,540	Median	14,000
Mode	2,000	Std dev	15,029	Variance	225,869
Kurtosis	-1,830	S E Kurt	,778	Skewness	,179
S E Skew	,398	Range	37,000	Minimum	1,000
Maximum	38,000	Sum	634,000		

Valid cases 35 Missing cases 2

K10 Oturulan zaman

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	1	1	2,7	2,9	2,9
	2	2	5,4	5,7	8,6
	3	1	2,7	2,9	11,4
	4	4	10,8	11,4	22,9
	7	4	10,8	11,4	34,3
	8	3	8,1	8,6	42,9
	10	2	5,4	5,7	48,6
	11	1	2,7	2,9	51,4
	14	1	2,7	2,9	54,3
	15	2	5,4	5,7	60,0
	16	3	8,1	8,6	68,6
	18	2	5,4	5,7	74,3
	19	1	2,7	2,9	77,1
	20	4	10,8	11,4	88,6
	30	1	2,7	2,9	91,4
	33	1	2,7	2,9	94,3
	35	1	2,7	2,9	97,1
	47	1	2,7	2,9	100,0
	,	2	5,4	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	13,686	Std err	1,759	Median	11,000
Mode	4,000	Std dev	10,406	Variance	108,281
Kurtosis	2,041	S E Kurt	,778	Skewness	1,318
S E Skew	,398	Range	46,000	Minimum	1,000
Maximum	47,000	Sum	479,000		

* Multiple modes exist. The smallest value is shown.

Valid cases 35 Missing cases 2

K11 1. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Alışkanlık	1,00	1	2,7	3,8	3,8
Temizlik	2,00	1	2,7	3,8	7,7
Sakinlik	3,00	5	13,5	19,2	26,9
Yakınlık	4,00	4	10,8	15,4	42,3
Güzellik	5,00	2	5,4	7,7	50,0
Düzen	6,00	2	5,4	7,7	57,7
Çevre	8,00	2	5,4	7,7	65,4
Fiyat	9,00	1	2,7	3,8	69,2
Lojman	10,00	1	2,7	3,8	73,1
Ev sahipliği	12,00	6	16,2	23,1	96,2
Hiçbir nedeni yok	14,00	1	2,7	3,8	100,0
	,	11	29,7	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	
Mean	6,808	Std err	,785	Median	5,500
Mode	12,000	Std dev	4,000	Variance	16,002
Kurtosis	-1,378	S E Kurt	,887	Skewness	,389
S E Skew	,456	Range	13,000	Minimum	1,000
Maximum	14,000	Sum	177,000		

Valid cases 26 Missing cases 11

K12 2. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Yakınlık	4,00	1	2,7	33,3	33,3
Düzen	6,00	1	2,7	33,3	66,7
Çevre	8,00	1	2,7	33,3	100,0
	,	34	91,9	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	
Mean	6,000	Std err	1,155	Median	6,000
Mode	4,000	Std dev	2,000	Variance	4,000
Skewness	,000	S E Skew	1,225	Range	4,000
Minimum	4,000	Maximum	8,000	Sum	18,000

* Multiple modes exist. The smallest value is shown.

Valid cases 3 Missing cases 34

K13 3. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	,	37	100,0	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	
Valid cases	0	Missing cases	37		

K14 4. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	,	37	100,0	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	
Valid cases	0	Missing cases	37		

K15 5. neden (semt seçimi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
	,	37	100,0	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	
Valid cases	0	Missing cases	37		

K16 Bilgisayar Sahipliği (Evde)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Evet	1,00	13	35,1	35,1	35,1
Hayır	2,00	24	64,9	64,9	100,0
	Total	37	100,0	100,0	
Mean	1,649	Std err	,080	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,484	Variance	,234
Kurtosis	-1,672	S E Kurt	,759	Skewness	-,649
S E Skew	,388	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	61,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

K17 Kablolu TV sahipliği (evde)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Evet	1,00	13	35,1	35,1	35,1
Hayır	2,00	24	64,9	64,9	100,0
	Total	37	100,0	100,0	
Mean	1,649	Std err	,080	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,484	Variance	,234
Kurtosis	-1,672	S E Kurt	,759	Skewness	-,649
S E Skew	,388	Range	1,000	Minimum	1,000
Maximum	2,000	Sum	61,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

K18 Eğitim Durumu (Görüşülen Kişi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Orta Öğretim	1,00	2	5,4	6,3	6,3
Lise	2,00	12	32,4	37,5	43,8
Fakülte	3,00	16	43,2	50,0	93,8
Lisansüstü	4,00	2	5,4	6,3	100,0
	,	5	13,5	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,563	Std err	,127	Median	3,000
Mode	3,000	Std dev	,716	Variance	,512
Kurtosis	,008	S E Kurt	,809	Skewness	-,233
S E Skew	,414	Range	3,000	Minimum	1,000
Maximum	4,000	Sum	82,000		

Valid cases 32 Missing cases 5

K19 Eğitim Durumu (Eşin)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Orta Öğretim	1,00	3	8,1	12,0	12,0
Lise	2,00	13	35,1	52,0	64,0
Fakülte	3,00	9	24,3	36,0	100,0
	,	12	32,4	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,240	Std err	,133	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	,663	Variance	,440
Kurtosis	-,612	S E Kurt	,902	Skewness	-,302
S E Skew	,464	Range	2,000	Minimum	1,000
Maximum	3,000	Sum	56,000		

Valid cases 25 Missing cases 12

K20 Meslek (sektörel baz) Görüşülen Kişi

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Eğitim	1,00	13	35,1	61,9	61,9
Emekli	3,00	1	2,7	4,8	66,7
Özel	4,00	1	2,7	4,8	71,4
Serbest	7,00	4	10,8	19,0	90,5
Askeriye	12,00	1	2,7	4,8	95,2
Kamu	14,00	1	2,7	4,8	100,0
,		16	43,2	Missing	
Total		37	100,0	100,0	

Mean	3,524	Std err	,864	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	3,958	Variance	15,662
Kurtosis	1,535	S E Kurt	,972	Skewness	1,532
S E Skew	,501	Range	13,000	Minimum	1,000
Maximum	14,000	Sum	74,000		

Valid cases 21 Missing cases 16

K21 Vasıf (Görüşülen kişi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ev hanımı	1,00	8	21,6	30,8	30,8
Öğretmen	3,00	11	29,7	42,3	73,1
Müdür	6,00	1	2,7	3,8	76,9
Astsubay	11,00	1	2,7	3,8	80,8
Mimar	12,00	1	2,7	3,8	84,6
Muhasebeci	13,00	1	2,7	3,8	88,5
İşçi	14,00	3	8,1	11,5	100,0
,		11	29,7	Missing	
Total		37	100,0	100,0	

Mean	4,808	Std err	,932	Median	3,000
Mode	3,000	Std dev	4,750	Variance	22,562
Kurtosis	-,212	S E Kurt	,887	Skewness	1,207
S E Skew	,456	Range	13,000	Minimum	1,000
Maximum	14,000	Sum	125,000		

Valid cases 26 Missing cases 11

K22 Meslek (sektörel baz) Eşi

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Serbest	2,00	8	21,6	50,0	50,0
Özel	3,00	6	16,2	37,5	87,5
Emekli	11,00	1	2,7	6,3	93,8
Bankacılık	12,00	1	2,7	6,3	100,0
,		21	56,8	Missing	
Total		37	100,0	100,0	

Mean	3,563	Std err	,785	Median	2,500
Mode	2,000	Std dev	3,140	Variance	9,863
Kurtosis	4,666	S E Kurt	1,091	Skewness	2,412
S E Skew	,564	Range	10,000	Minimum	2,000
Maximum	12,000	Sum	57,000		

Valid cases 16 Missing cases 21

K23 Vasıf (Eşi)

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Ev hanımı	1,00	9	24,3	64,3	64,3
Mühendis	3,00	1	2,7	7,1	71,4
Müdür	4,00	2	5,4	14,3	85,7
İşçi	18,00	1	2,7	7,1	92,9
Memur	19,00	1	2,7	7,1	100,0
,		23	62,2	Missing	
Total		37	100,0	100,0	

Mean	4,071	Std err	1,662	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	6,220	Variance	38,687
Kurtosis	3,363	S E Kurt	1,154	Skewness	2,151
S E Skew	,597	Range	18,000	Minimum	1,000
Maximum	19,000	Sum	57,000		

Valid cases 14 Missing cases 23

K24 Hane Geliri

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
20 - 40 milyon	1,00	4	10,8	11,1	11,1
41 - 80 milyon	2,00	15	40,5	41,7	52,8
81 - 160 milyon	3,00	5	13,5	13,9	66,7
161 - 200 milyon	4,00	8	21,6	22,2	88,9
201 milyon üstü	5,00	4	10,8	11,1	100,0
	,	1	2,7	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,806	Std err	,206	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,238	Variance	1,533
Kurtosis	-,995	S E Kurt	,768	Skewness	,392
S E Skew	,393	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	101,000		

Valid cases 36 Missing cases 1

S01 Başarılı bir öğrenci olmak için ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	19	51,4	51,4	51,4
Katılıyorum	2,00	8	21,6	21,6	73,0
Katılmıyorum	4,00	6	16,2	16,2	89,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	10,8	10,8	100,0
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,135	Std err	,242	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	1,475	Variance	2,176
Kurtosis	-,677	S E Kurt	,759	Skewness	,962
S E Skew	,388	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	79,000		

Valid cases 37 Missing cases 0

S02 Özel okulların öğrenciye kazandırdıkları

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	2	5,4	6,5	6,5
Katılıyorum	2,00	5	13,5	16,1	22,6
Fikrim yok	3,00	4	10,8	12,9	35,5
Katılmıyorum	4,00	14	37,8	45,2	80,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	6	16,2	19,4	100,0
	,	6	16,2	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,548	Std err	,212	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,179	Variance	1,389
Kurtosis	-,357	S E Kurt	,821	Skewness	-,711
S E Skew	,421	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	110,000		

Valid cases 31 Missing cases 6

S03 Özel okulları gerekli bulmuyorum

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	8	21,6	24,2	24,2
Katılıyorum	2,00	5	13,5	15,2	39,4
Fikrim yok	3,00	3	8,1	9,1	48,5
Katılmıyorum	4,00	8	21,6	24,2	72,7
Tamamen Katılmıyorum	5,00	9	24,3	27,3	100,0
	,	4	10,8	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,152	Std err	,276	Median	4,000
Mode	5,000	Std dev	1,584	Variance	2,508
Kurtosis	-1,568	S E Kurt	,798	Skewness	-,214
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	104,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S04 Devlet okullarında öğrenciyi takip ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	2	5,4	5,6	5,6
Katılıyorum	2,00	4	10,8	11,1	16,7
Katılmıyorum	4,00	22	59,5	61,1	77,8
Tamamen Katılmıyorum	5,00	8	21,6	22,2	100,0
,		1	2,7	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,833	Std err	,180	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,082	Variance	1,171
Kurtosis	1,394	S E Kurt	,768	Skewness	-1,368
S E Skew	,393	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	138,000		

Valid cases 36 Missing cases 1

S05 Özel okullar sadece dil öğretir ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	4	10,8	11,4	11,4
Katılıyorum	2,00	4	10,8	11,4	22,9
Fikrim yok	3,00	2	5,4	5,7	28,6
Katılmıyorum	4,00	18	48,6	51,4	80,0
Tamamen Katılmıyorum	5,00	7	18,9	20,0	100,0
,		2	5,4	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,571	Std err	,214	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,267	Variance	1,605
Kurtosis	-,161	S E Kurt	,778	Skewness	-,952
S E Skew	,398	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	125,000		

Valid cases 35 Missing cases 2

S06 Yabancı dil için kolejlerin ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	3	8,1	8,3	8,3
Katılıyorum	2,00	19	51,4	52,8	61,1
Katılmıyorum	4,00	10	27,0	27,8	88,9
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	10,8	11,1	100,0
	,	1	2,7	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,806	Std err	,210	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,261	Variance	1,590
Kurtosis	-1,222	S E Kurt	,768	Skewness	,479
S E Skew	,393	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	101,000		

Valid cases 36 Missing cases 1

S07 Devlet okullarında müfredat programının

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	4	10,8	12,1	12,1
Katılıyorum	2,00	9	24,3	27,3	39,4
Fikrim yok	3,00	4	10,8	12,1	51,5
Katılmıyorum	4,00	13	35,1	39,4	90,9
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	8,1	9,1	100,0
	,	4	10,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,061	Std err	,217	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,248	Variance	1,559
Kurtosis	-1,192	S E Kurt	,798	Skewness	-,224
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	101,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S08 Özel derslerle çocuğumun takviye ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	4	10,8	12,5	12,5
Katılıyorum	2,00	10	27,0	31,3	43,8
Fikrim yok	3,00	5	13,5	15,6	59,4
Katılmıyorum	4,00	9	24,3	28,1	87,5
Tamamen Katılmıyorum	5,00	4	10,8	12,5	100,0
,		5	13,5	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,969	Std err	,227	Median	3,000
Mode	2,000	Std dev	1,282	Variance	1,644
Kurtosis	-1,182	S E Kurt	,809	Skewness	,062
S E Skew	,414	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	95,000		

Valid cases 32 Missing cases 5

S09 Özel okullarda öğrenciler daha şımarık .

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	4	10,8	11,1	11,1
Katılıyorum	2,00	10	27,0	27,8	38,9
Fikrim yok	3,00	6	16,2	16,7	55,6
Katılmıyorum	4,00	9	24,3	25,0	80,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	7	18,9	19,4	100,0
,		1	2,7	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,139	Std err	,222	Median	3,000
Mode	2,000	Std dev	1,334	Variance	1,780
Kurtosis	-1,247	S E Kurt	,768	Skewness	-,039
S E Skew	,393	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	113,000		

Valid cases 36 Missing cases 1

S10 Özel okullar sağladıkları sosyal ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	5	13,5	15,2	15,2
Katılıyorum	2,00	5	13,5	15,2	30,3
Fikrim yok	3,00	10	27,0	30,3	60,6
Katılmıyorum	4,00	11	29,7	33,3	93,9
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	5,4	6,1	100,0
	,	4	10,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,000	Std err	,204	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,173	Variance	1,375
Kurtosis	-,751	S E Kurt	,798	Skewness	-,371
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	99,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S11 Devlet okullarında bireylerarası ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	5	13,5	14,3	14,3
Katılıyorum	2,00	19	51,4	54,3	68,6
Fikrim yok	3,00	4	10,8	11,4	80,0
Katılmıyorum	4,00	5	13,5	14,3	94,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	5,4	5,7	100,0
	,	2	5,4	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,429	Std err	,185	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,092	Variance	1,193
Kurtosis	,162	S E Kurt	,778	Skewness	,911
S E Skew	,398	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	85,000		

Valid cases 35 Missing cases 2

S12 Aslında çocuğumun özel bir okulda ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	2	5,4	6,1	6,1
Katılıyorum	2,00	9	24,3	27,3	33,3
Fikrim yok	3,00	3	8,1	9,1	42,4
Katılmıyorum	4,00	16	43,2	48,5	90,9
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	8,1	9,1	100,0
	,	4	10,8	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,273	Std err	,201	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,153	Variance	1,330
Kurtosis	-,996	S E Kurt	,798	Skewness	-,444
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	108,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S13 Özel okulların fiyatları ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	13	35,1	37,1	37,1
Katılıyorum	2,00	17	45,9	48,6	85,7
Fikrim yok	3,00	1	2,7	2,9	88,6
Katılmıyorum	4,00	3	8,1	8,6	97,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	1	2,7	2,9	100,0
	,	2	5,4	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	1,914	Std err	,171	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,011	Variance	1,022
Kurtosis	2,023	S E Kurt	,778	Skewness	1,448
S E Skew	,398	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	67,000		

Valid cases 35 Missing cases 2

S14 Özel okul fiyatlarının gelecekteki ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	9	24,3	27,3	27,3
Katılıyorum	2,00	12	32,4	36,4	63,6
Fikrim yok	3,00	6	16,2	18,2	81,8
Katılmıyorum	4,00	3	8,1	9,1	90,9
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	8,1	9,1	100,0
	,	4	10,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,364	Std err	,217	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,245	Variance	1,551
Kurtosis	-,189	S E Kurt	,798	Skewness	,797
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	78,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S15 Özel okulların gerekli olduğuna inanıyor

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	5	13,5	15,2	15,2
Katılıyorum	2,00	15	40,5	45,5	60,6
Fikrim yok	3,00	1	2,7	3,0	63,6
Katılmıyorum	4,00	10	27,0	30,3	93,9
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	5,4	6,1	100,0
	,	4	10,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,667	Std err	,216	Median	2,000
Mode	2,000	Std dev	1,242	Variance	1,542
Kurtosis	-1,202	S E Kurt	,798	Skewness	,375
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	88,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S16 Devlet okullarında verilen eğitimi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	1	2,7	3,0	3,0
Katılıyorum	2,00	7	18,9	21,2	24,2
Fikrim yok	3,00	3	8,1	9,1	33,3
Katılmıyorum	4,00	15	40,5	45,5	78,8
Tamamen Katılmıyorum	5,00	7	18,9	21,2	100,0
	,	4	10,8	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,606	Std err	,199	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,144	Variance	1,309
Kurtosis	-,664	S E Kurt	,798	Skewness	-,611
S E Skew	,409	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	119,000		

Valid cases 33 Missing cases 4

S17 Özel okullar üniversiteye öğrenci ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Katılıyorum	2,00	4	10,8	12,9	12,9
Fikrim yok	3,00	5	13,5	16,1	29,0
Katılmıyorum	4,00	15	40,5	48,4	77,4
Tamamen Katılmıyorum	5,00	7	18,9	22,6	100,0
	,	6	16,2	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,806	Std err	,170	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	,946	Variance	,895
Kurtosis	-,326	S E Kurt	,821	Skewness	-,598
S E Skew	,421	Range	3,000	Minimum	2,000
Maximum	5,000	Sum	118,000		

Valid cases 31 Missing cases 6

S18 Zorunlu eğitim 8 yıl olmalıdır ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	25	67,6	69,4	69,4
Katılıyorum	2,00	9	24,3	25,0	94,4
Katılmıyorum	4,00	1	2,7	2,8	97,2
Tamamen Katılmıyorum	5,00	1	2,7	2,8	100,0
	,	1	2,7	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	1,444	Std err	,146	Median	1,000
Mode	1,000	Std dev	,877	Variance	,768
Kurtosis	8,466	S E Kurt	,768	Skewness	2,740
S E Skew	,393	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	52,000		

Valid cases 36 Missing cases 1

S19 Özel okullarda veli-okul ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	4	10,8	11,8	11,8
Katılıyorum	2,00	10	27,0	29,4	41,2
Fikrim yok	3,00	5	13,5	14,7	55,9
Katılmıyorum	4,00	13	35,1	38,2	94,1
Tamamen Katılmıyorum	5,00	2	5,4	5,9	100,0
	,	3	8,1	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	2,971	Std err	,205	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,193	Variance	1,423
Kurtosis	-1,181	S E Kurt	,788	Skewness	-,168
S E Skew	,403	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	101,000		

Valid cases 34 Missing cases 3

S20 Özel okul öğrencilerinin ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	3	8,1	9,4	9,4
Katılıyorum	2,00	5	13,5	15,6	25,0
Fikrim yok	3,00	9	24,3	28,1	53,1
Katılmıyorum	4,00	9	24,3	28,1	81,3
Tamamen Katılmıyorum	5,00	6	16,2	18,8	100,0
	,	5	13,5	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,313	Std err	,217	Median	3,000
Mode	3,000	Std dev	1,230	Variance	1,512
Kurtosis	-,721	S E Kurt	,809	Skewness	-,313
S E Skew	,414	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	106,000		

* Multiple modes exist. The smallest value is shown.

Valid cases 32 Missing cases 5

S21 Özel Meslek Liseleri ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Katılıyorum	2,00	6	16,2	19,4	19,4
Fikrim yok	3,00	3	8,1	9,7	29,0
Katılmıyorum	4,00	16	43,2	51,6	80,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	6	16,2	19,4	100,0
	,	6	16,2	Missing	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,710	Std err	,181	Median	4,000
Mode	4,000	Std dev	1,006	Variance	1,013
Kurtosis	-,596	S E Kurt	,821	Skewness	-,621
S E Skew	,421	Range	3,000	Minimum	2,000
Maximum	5,000	Sum	115,000		

Valid cases 31 Missing cases 6

S22 Özel okullardaki tam gün eğitimi ...

Value Label	Value	Frequency	Percent	Valid Percent	Cum Percent
Tamamen Katılıyorum	1,00	2	5,4	6,3	6,3
Katılıyorum	2,00	9	24,3	28,1	34,4
Fikrim yok	3,00	6	16,2	18,8	53,1
Katılmıyorum	4,00	12	32,4	37,5	90,6
Tamamen Katılmıyorum	5,00	3	8,1	9,4	100,0
	,	5	13,5	Missing	
		-----	-----	-----	
	Total	37	100,0	100,0	

Mean	3,156	Std err	,201	Median	3,000
Mode	4,000	Std dev	1,139	Variance	1,297
Kurtosis	-,986	S E Kurt	,809	Skewness	-,186
S E Skew	,414	Range	4,000	Minimum	1,000
Maximum	5,000	Sum	101,000		

Valid cases 32 Missing cases 5

Group \$K11K15 Neden bu semti seçtiniz (çok cevaplı)

Category label	Code	Count	Pct of Responses	Pct of Cases
Alışkanlık	1	1	3,4	3,8
Temizlik	2	1	3,4	3,8
Sakinlik	3	5	17,2	19,2
Yakınlık	4	5	17,2	19,2
Güzellik	5	2	6,9	7,7
Düzen	6	3	10,3	11,5
Çevre	8	3	10,3	11,5
Fiyat	9	1	3,4	3,8
Lojman	10	1	3,4	3,8
Ev sahipliği	12	6	20,7	23,1
Hiçbir nedeni yok	14	1	3,4	3,8
Total responses		29	100,0	111,5

11 missing cases; 26 valid cases

Group \$K03K05 Çocukların cinsiyeti (çok cevaplı)

Category label	Code	Count	Pct of Responses	Pct of Cases
Kız	1	36	56,3	97,3
Erkek	2	28	43,8	75,7
Total responses		64	100,0	173,0

0 missing cases; 37 valid cases

Group \$K06K08 Çocukların eğilimi (çok cevaplı)

Category label	Code	Count	Pct of Responses	Pct of Cases
Ana Okul	1	2	3,1	5,4
İlkokul	2	9	14,1	24,3
Orta Okul	3	20	31,3	54,1
Lise	4	33	51,6	89,2
Total responses		64	100,0	173,0

0 missing cases; 37 valid cases

